

Προβληματισμοί

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

HELLENIC INSTITUTE for STRATEGIC STUDIES

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 2026

Πατησίων 88, 104 34 Αθήναι

Ευρώ 0,01

Τεύχος 123ον

Άρθρα

*Navtexes, Δίαυλοι επικοινωνίας και Εθνικά συμφέροντα

του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ

*Έκτο ανώτατο συμβούλιο συνεργασίας Ελλάδος-Τουρκίας:

Κέρδη ή ζημίες;

του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ

*Τι η Ελλάς πρέπει να διδαχθεί από τις πολεμικές συγκρούσεις της εποχής μας

του υποστρατήγου ε.α. Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

*Τέσσερα χρόνια πολέμου στην Ουκρανία – Ποιος έχει το πάνω χέρι

του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννου Μπαλτζώη

*Δομή διοικήσεως Ενόπλων Δυνάμεων: Ο “ελέφας στο δωμάτιο”

του Αντιστρατήγου ε.α. Παναγιώτου Γκαρτζονίκα

*Οι Ένοπλες Δυνάμεις σε κρίσιμο σταυροδρόμι – Διοίκηση χωρίς στρατηγική;

του Αντιστρατήγου ε.α. Παναγιώτου Γκαρτζονίκα

*Η Ελλάδα δεν μπορεί πλέον να συμπεριφέρεται σαν «ασφαλής Πορτογαλία»

του καθηγητού Κωνσταντίνου Γρίβα

*Πως οι ΗΠΑ μετατρέπονται από μποξέρ σε street fighter!

του Καθηγητού Κωνσταντίνου Γρίβα

*Με τις ευλογίες του Τραμπ Άγκυρα και Δαμασκός καταλύουν την Ροζάβα

του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννου Μπαλτζώη

*Το rollback της Κίνας πίσω από τα πλήγματα στο Ιράν. Στόχος της κυβέρνησης Τραμπ είναι να διαπραγματευθεί με το Πεκίνο «από θέση ισχύος»

του Αθανασίου Πλατιά

*Η εποχή των αξόνων: Ο νέος χάρτης της Δυτικής Ασίας μετά τον «Κατακλυσμό»

Μοχάμαντ Χασάν Σουεϊντάν

*Ανησυχία για ενεργοποίηση «κοιμώμενων πρακτόρων» στην Ελλάδα – 50 στόχοι υψηλής προτεραιότητας

του Αλεξάνδρου Καλαφάτη

*Πώς σχεδιάζει μια χώρα ψυχολογικές επιχειρήσεις (PSYOPS); Το παράδειγμα της Τουρκίας.

της Μαριτίνας Βεζυρτζή

Με την επίθεση στη Βενεζουέλα, ο Τραμπ κατέστησε ορατό τον θάνατο του διεθνούς δικαίου

του Ιμπραχίμ Κουραΐσι

*Τα Drone στο Πεδίο Μάχης της Μέσης Ανατολής του Αντιστρατήγου ε.α. Δημητρίου Κουτρουμάνη

*Και όμως “ψήνεται” επιδιαιτησία για το Αιγαίο του Αλεξάνδρου Τάρκα

*Το Βατερλό της Επικοινωνιακής Διαχείρισης της Κρίσης των Ιμίων

του Δρος Κωνσταντίνου Π. Μπαλωμένου

*SOS : Οι Δώδεκα του Ολύμπου επέστρεψαν

Του Παναγιώτη Καραφωτιά

*SOS: Η Ευλογία έπληξε την Ελλάδα

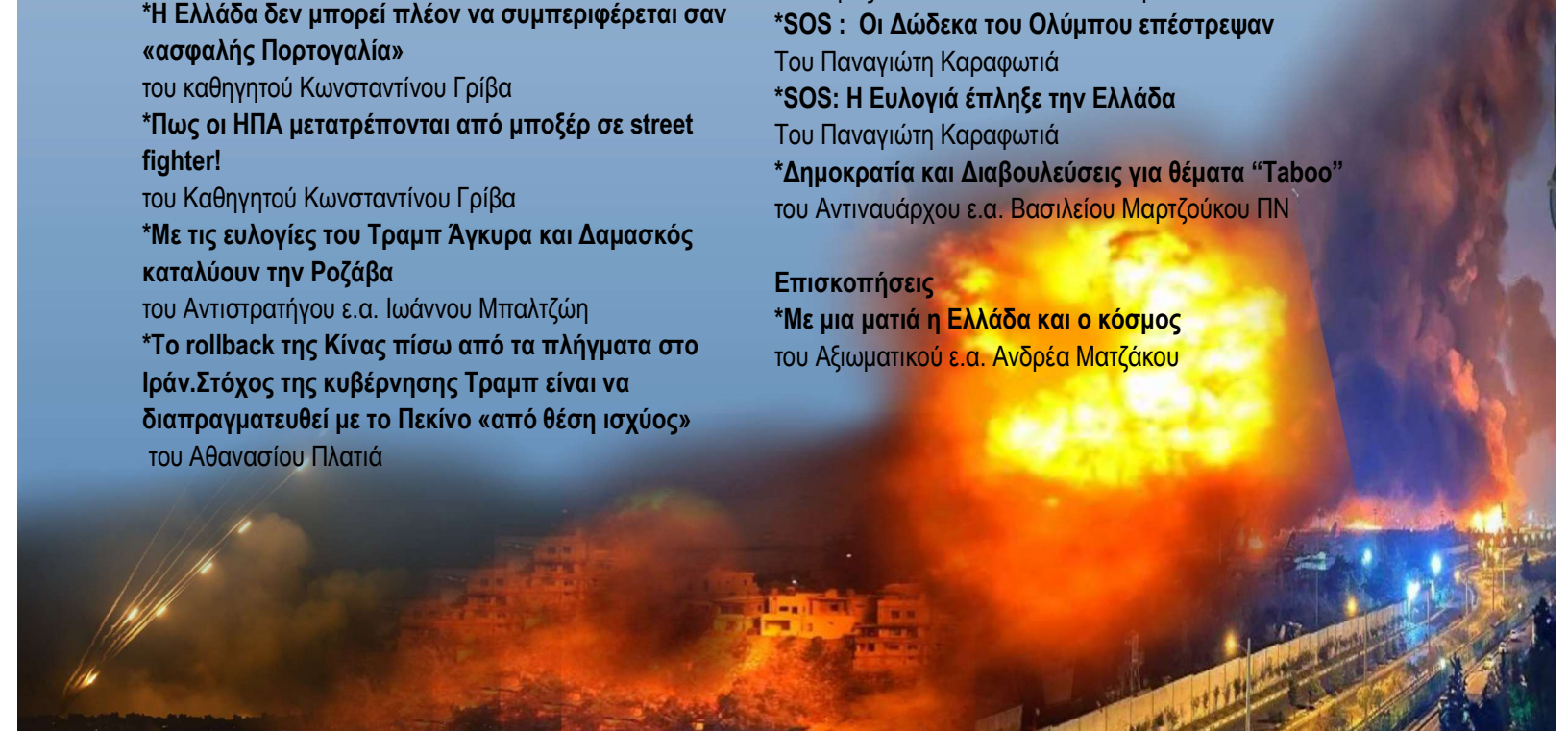
Του Παναγιώτη Καραφωτιά

*Δημοκρατία και Διαβουλεύσεις για θέματα “Taboo” του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ

Επισκοπήσεις

*Με μια ματιά η Ελλάδα και ο κόσμος

του Αξιωματικού ε.α. Ανδρέα Ματζάκου

Οι Προβληματισμοί του Εκδότη

Αγαπητά μέλη και φίλοι

Το πρώτο τρίμηνο του 2026, μας επεφύλαξε μεγάλες εξελίξεις, με έναν νέο πόλεμο στην Μέση Ανατολή μεταξύ ΗΠΑ-Ισραήλ κατά Ιράν. Ο δε πόλεμος στην Ουκρανία παραμένει αμετάβλητος, στάσιμος, χωρίς επαφές διεθνείς και εκατέρωθεν, ερχόμενος σε δεύτερη μοίρα πλέον, περιμένοντας να στεγνώσει το έδαφος (ρασπουτίτσα) για την μεγάλη εαρινή επίθεση των Ρώσων.

Α. Μέση Ανατολή.

Ο πόλεμος άρχισε το πρωί της 28ης Φεβρουαρίου 2026, με συντονισμένη μεγάλης κλίμακας αεροπορική και πυραυλική επίθεση των ΗΠΑ και του Ισραήλ σε ιρανικούς στόχους, με πλήγματα σε βάσεις πυραύλων, αεράμυνας, πυρηνικές εγκαταστάσεις και κέντρα διοίκησης. Στόχος της επιχείρησης *Επική Οργή* (*Eric Fury*) και της ισραηλινής «*Βρυχώμενος Λέων*» (*Roaring Lion*) ήταν: Η καταστροφή του ιρανικού πυραυλικού και πυρηνικού προγράμματος, η εξουδετέρωση των Φρουρών της Επανάστασης και των παραστρατιωτικών Μπασίτζ και ενδεχομένως η αλλαγή καθεστώτος στην Τεχεράνη, για δε το Ισραήλ απαραίτητη προϋπόθεση, θεωρώντας το καθεστώς του Ιράν υπαρξιακή απειλή για το Ισραήλ. Την πρώτη ημέρα της επίθεσης σκοτώθηκαν αρκετοί ανώτατοι αξιωματούχοι, περίπου 48 θρησκευτικοί και πολιτικοί ηγέτες, καθώς και ο Ανώτατος Ηγέτης Αλί Χαμενεϊ, γεγονός που προκάλεσε πολιτικό σοκ στο Ιράν. Ο πόλεμος εξελίχθηκε σε πολυμέτωπη περιφερειακή σύγκρουση, αφού στο στόχαστρο των πυραύλων του Ιράν βρέθηκαν όλα τα κράτη του Κόλπου που φιλοξενούσαν αμερικανικές βάσεις και φυσικά το Ισραήλ. Έχουν πληγεί οι Ιορδανία, Κουβέιτ, Μπαχρέιν, Κατάρ, Ιράκ, Σαουδική Αραβία και ΗΑΕ. Έκπληξη προκάλεσε η προσβολή της Τουρκίας με δύο πυραύλους, που αναχαιτίστηκαν από αμερικανικά πολεμικά πλοία και η στοχοποίηση της βρετανικής βάσης στο Ακρωτήριο της Κύπρου, με Μη Επανδρωμένα Αεροχήματα (*Drones*), ένα εκ των οποίων έπεσε στην βάση, χωρίς να προκαλέσει ζημιές ή θύματα. Με πρώτη την Ελλάδα, που έσπευσε σε βοήθεια της Κύπρου με την αποστολή δύο φρεγατών (την *FDI Κίμων* και την *Ψαρά*) και δύο ζευγών *A/Φ F-16 Viper*, αναλαμβάνοντας την αεροπορική προστασία της Κύπρου. Την ελληνική άμεση ενέργεια ακολούθησαν και οι χώρες της Ε.Ε. Γαλλία, Ολλανδία, Ισπανία, Η.Β. με αποστολή φρεγατών. Η δε Τουρκία απέστειλε για την «προστασία δήθεν» του ψευδοκράτους 3 ζεύγη *F-16*. Η Ελλάδα μετέφερε και μια συστοιχία *A/A PATRIOT* στην Κάρπαθο για την προστασία της *NA Μεσογείου* και μια συστοιχία στην Βόρεια Ελλάδα για την προστασία της Βουλγαρίας, μετά από αίτημα της συμμαχικής γειτονικής χώρας. Η σύγκρουση έχει επεκταθεί, με την *Χεζμπολάχ* που άνοιξε μέτωπο εναντίον του Ισραήλ βομβαρδίζοντας το. Το δε Ισραήλ βομβαρδίζει στόχους στη Βηρυτό και εισέρχεται με χερσαίες δυνάμεις στον Λίβανο για εκκαθάριση μονάδων και στοιχείων της *Χεζμπολάχ*, πολεμώντας σε δύο μέτωπα.

Ο σκοπός του Ιράν, που επιδεικνύει αξιοθαύμαστη αντοχή στον πόλεμο ανεξάρτητα των απωλειών, είναι η δημιουργία χάους σε όλη την περιοχή της Μέσης Ανατολής. Σε ό,τι αφορά την στρατηγική κατάσταση, ΗΠΑ και Ισραήλ υπερέχουν στρατιωτικά, λόγω πλήρους αεροπορικής υπεροχής και καταστροφής κρίσιμων ιρανικών εγκαταστάσεων. Αυτό σημαίνει ότι σε συμβατικό πόλεμο μεγάλης έντασης το Ιράν είναι πιο αδύναμο. Ωστόσο, εκτιμάται, ότι είναι απίθανο να πέσει το ιρανικό καθεστώς μόνο με στρατιωτικά πλήγματα, αν δεν υπάρξουν χερσαίες επιχειρήσεις, που μέχρι τώρα φαίνεται ανέφικτο. Τέσσερα πιθανά σενάρια για τη συνέχεια: Περιορισμένος πόλεμος εβδομάδων, μακρύς πόλεμος φθοράς, Κατάρρευση καθεστώτος (ανέφικτο χωρίς χερσαία επέμβαση) και περιφερειακός πόλεμος. Η πρώτη φάση του πολέμου δείχνει τακτική επιτυχία των ΗΠΑ και του Ισραήλ, αλλά στρατηγική αβεβαιότητα. Εκτιμάται ότι είναι πολύ πιθανόν οι ΗΠΑ να δηλώσουν επίτευξη των σκοπών του πολέμου (παύση και έλεγχος πυρηνικού προγράμματος, έλεγχο βαλλιστικών πυραύλων και διακοπή κάθε βοήθειας στους πληρεξούσιους), να έλθουν σε συμφωνία με Ιράν και να τελειώσει ο πόλεμος, με νικητές τελικά την Κίνα και την Ρωσία, οι οποίες παραμένουν με τα προνόμια της καλής σχέσης με Ιράν.

Β-Εθνικά Θέματα.

Δύο τα σημαντικά θέματα. Το πρώτο η συνάντηση των δύο αρχηγών κρατών Ελλάδος στην Αγκορα την 11η Φεβρ 2026, όπου το αποτέλεσμα ήταν αναμενόμενο, χωρίς κάτι το σημαντικό. Οι δύο ηγέτες Μητσοτάκης και Ερντογάν, ανέφεραν τις θέσεις των δύο πλευρών, που τις ξέραμε και αυτό ήταν, χωρίς κάποια ουσιαστική μεταβολή. Το δεύτερο είναι άκρως σημαντικό. Αναφέρομαι στην ήδη διαμορφωθείσα στρατηγική (ιστορική κατά τους Ισραηλινούς) συμφωνία μεταξύ Ελλάδος-Κύπρου-Ισραήλ, όπως διαμορφώθηκε στην συνάντηση των τριών ηγετών την 22 -12-25 στην Ιερουσαλήμ, που ενισχύθηκε με την επίσκεψη του ΥΠΑΜ του Ισραήλ Κατζ στην Αθήνα, που παρέμεινε (πρωτοφανές) επί 5 ημέρες συζητώντας και συναντώμενος με υψηλόβαθμους αξιωματούχους, διαμορφώνοντας μια μοναδική στρατιωτική συμμαχία, θέτοντας την βάση μιας στενής μοναδικής συνεργασίας των Ε.Δ. Και τέλος η δημόσια αναφορά του πρωθυπουργού Νετανιάχου για μια μοναδική στρατηγική εξαγωνική συμμαχία, αναφέροντες τους τέσσερις συμμάχους Ελλάδα, Κύπρο, Ισραήλ, Ινδία υπονώντας και άλλα αραβικά κράτη (μεταξύ αυτών και ΗΑΕ). Και όρισε ως την μεγάλη απειλή σε όλη την περιοχή την Τουρκία, όπου και την καθόρισε ως το νέο Ιράν, που πρέπει να αντιμετωπιστεί.

Αθήνα, 10 Μαρτίου 2026

Αντγος (ε.α.) Ιωάννης Αθ. Μπαλτζώης,
M.Sc. στην Γεωπολιτική από το ΕΚΠΑ, Πρόεδρος
ΕΛΙΣΜΕ

Τα περιεχόμενα στο Περιοδικό άρθρα είναι προσωπικές απόψεις των συγγραφέων τους και δεν απηχούν απαραίτητως τις θέσεις του Ινστιτούτου

Ιδιοκτήτης: ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. ΚΩΔΙΚΟΣ 21-6037

Εκδότης-Διευθυντής: Ιωάννης Μπαλτζώης

Υπεύθυνος Συντάξεως: Κ. Αργυρόπουλος

Υπεύθυνος Τεχνικής Υποστηρίξεως: Α. Τόσιος

Συντ/κή Ομάδα: Γ. Δουδούμης, Δ. Ηλιόπουλος, Μ. Βλάχου

DTP-Καλλιτεχνικά: Κ. Αργυρόπουλος

Εκτύπωση: ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ Α.Ε. Τηλ: 2105743410

Γραφεία: 28ης Οκτωβρίου 88

TK 104 34 Αθήνα

Τηλέφωνα: 210 8211025

E-mail: elisme@elisme.gr

Διαδίκτυο: www.elisme.gr

Διευθύνσεις

Navtexes, Δίαυλοι επικοινωνίας και Εθνικά συμφέροντα

του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ
Επιτίμου Διοικητού ΣΝΔ, Αντιπροέδρου ΕΛΙΣΜΕ

Με τις δύο πρόσφατες τουρκικές NAVTEX, μόνιμου ισχύος, η Τουρκία επισημαίνει ότι στο εξής για θαλάσσιες δραστηριότητες εντός της «Γαλάζιας Πατρίδος», η Ελλάς θα πρέπει να αδειοδοτείται από την Τουρκία. Ταυτόχρονα 23 ελληνικές νήσοι του Α. Αιγαίου δεν επιβάλλεται απλώς να είναι αποστρατικοποιημένες αλλά απαγορεύεται κάθε στρατιωτική δραστηριότητα εντός των χωρικών τους υδάτων. Η Τουρκία προειδοποιεί ότι κάθε σχετική παραβίαση θα αντιμετωπίζεται σύμφωνα με τα τουρκικά εθνικά συμφέροντα. Οι θέσεις αυτές δεν διατυπώνονται για πρώτη φορά, εν τούτοις όμως ποδοπατούν την Διακήρυξη των Αθηνών και τα «ήρεμα νερά», ενώ η επιλογή του χρόνου προδικάζει το φάσμα των θεμάτων τα οποία θα θέσει η Τουρκία κατά την επικείμενη διμερή συνάντηση κορυφής.

Τα επιζήμια πεπραγμένα του παρελθόντος αναγκάζουν τον Έλληνα να μην πλησιάζει πλέον στα Ίμια και τους Τούρκους να επικαλούνται τα «ζωτικά τους συμφέροντα» στο Αιγαίο (Μαδρίτη 1997).

Οι νεότερες τουρκικές διεκδικήσεις άρχισαν από το 1973, διευρύνθηκαν σταδιακά και σήμερα πλέον συνιστούν υπαρξιακή εθνική απειλή. Ουσιαστικά η Τουρκία θέτει θέμα Θράκης, Κύπρου και συνολικής ανατροπής του καθεστώτος του Αιγαίου, ενώ στην στρατηγική της κατά Ελλάδα και Κύπρου, μεταξύ άλλων, ασκεί επιρροή σε γειτονικές χώρες και τις εμπλέκει στον σχεδιασμό της.

Σε μία συρρικνούμενη δημογραφικά Ελλάδα η Τουρκία διεισδύει ποικιλοτρόπως (π.χ. αγορά γής, υποδομών και επιχειρήσεων, μόνιμη εγκατάσταση Τούρκων και ελεγχόμενων Μουσουλμάνων μεταναστών, σταθερή προσέγγιση Μουσουλμανικής μειονότητας Θράκης κ.λπ.) ιδι-

αίτερα σε παραμεθόριες αραιοκατοικημένες περιοχές με τις οποίες συχνά «αδελφοποιείται» και παρέχει πρόθυμα υπηρεσίες. Οι συχνές απειλητικές δηλώσεις, οι στρατιωτικές και υβριδικές προκλήσεις, η ισχυρή τουρκική αμυντική βιομηχανία, το μέγεθος των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων, η ανάπτυξη και οι ασκήσεις αυτών καθώς και οι προοπτικές τους, δηλώνουν την σαφή πρόθεση υλοποίησης των αναθεωρητικών τους σχεδίων. Μέχρι την ανάκληση των επεκτατικών πρακτικών της Τουρκίας οι σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών θα είναι μηδενικού αθροίσματος, δηλαδή η ζημία της μίας θα αποτελεί κέρδος της άλλης. Διαφορετικές εγχώριες προσεγγίσεις του τύπου «δώστε κάτι πριν μας τα πάρει με πόλεμο» ή «δώστε κάτι πριν δώσει λύση ο Τραμπ» ή «η Τουρκία εξάγει εσωτερικά προβλήματα» ή «είναι

δυνατή μία ειλικρινής διαπραγμάτευση με αμοιβαίως επωφελή αποτελέσματα» ή «ενεργείστε με το ιδεώδες ότι υπέρτατο αγαθό είναι η ειρήνη», κρίνεται ότι εκφράζονται είτε από αφελείς είτε από δόλιους.

Τα προαναφερθέντα συμβαίνουν σε περίοδο υποχωρήσεως του διεθνούς δικαίου έναντι των πρακτικών ισχύος, εν μέσω σημαντικής δοκιμασίας των Ευρω-ατλαντικών σχέσεων και αναβαθμίσεως του περιφερειακού ρόλου της Τουρκίας της οποίας, η πολιτική ηγεσία διατηρεί διαπροσωπικές σχέσεις με την αντίστοιχη των ΗΠΑ. Σε

κάθε περίπτωση είναι διαφορετικός ο αυτονόητος Δυτικός προσανατολισμός της Ελλάδος (σύγκλιση συμφερόντων) έναντι της ταύτισεως με την πολιτική των ΗΠΑ, η οποία απαγορεύει δυνητική σύγκρουση Ελλάδος – Τουρκίας με κάθε δυνατή θυσία. Είναι γνωστό, ότι στις περιπτώσεις αυτές πιέζεται ή θυσιάζεται η πλέον αναποφάσιστη, αδύναμη και απροετοίμαστη πλευρά η οποία βα-

σίζει την στρατηγική της σε έξωθεν «σωτήρες». Εάν οι ευρωατλαντικές σχέσεις επιδεινωθούν περαιτέρω, οι επιλογές της Ελλάδος δεν θα πρέπει να επηρεάζονται από συναισθήματα ή «οπαδικές» αντιλήψεις αλλά να εμφορούνται αμιγώς από τα εθνικά ζωτικά συμφέροντα. Η ίδια προσέγγιση ισχύει για την επιλογή τοπικών συμμάχων και την εμβάθυνση των σχέσεων μαζί τους.

Με το σύνολο των τουρκικών απαιτήσεων επί τάπητος, θα ήταν επιεικώς ουτοπικό να πιστεύει κάποιος ότι η επίλυση της μοναδικής διαφοράς, νομικού χαρακτήρος, που αφορά την οριοθέτηση ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδος θα ήταν εφικτή στο πλαίσιο διμερούς πολιτικού «διαλόγου». Το γεγονός επιβεβαιώνουν και οι μέχρι στιγμής 65 άκαρπες διμερείς συναντήσεις ανωτάτου επιπέδου.

Οι ανοικτοί δίαυλοι επικοινωνίας αποτελούν αυτονόητη επιδίωξη αλλά οι συναντήσεις κορυφής προαπαιτούν ωρίμανση κοινών θέσεων, κατόπιν σκληρής επιτελικής συνεργασίας των δύο πλευρών, τις οποίες οι ανώτατοι ηγέτες επικυρώνουν. Σε αντίθετη περίπτωση η αναθεωρητική πλευρά θέτει το σύνολο των διεκδικήσεων της, ασκώντας πίεση και παράλληλα απολαμβάνει την έξωθεν καλή μαρτυρία ενός κράτους που συζητά, συναλλάσσεται και επιδιώκει «μηδενικά προβλήματα» με τους γείτονες. Με το πλεονέκτημα αυτό η αναθεωρητική χώρα αποκτά νομιμοποίηση είτε για διείσδυση και πρόσβαση σε τεχνολογικά, οικονομικά, αμυντικά, ενεργειακά και διπλωματικά οφέλη είτε για μεγέθυνση των περιφερειακών φιλοδοξιών της και απόκτηση ρόλου. Η πρακτική του διαρκούς μακροχρόνιου «διαλόγου», άνευ προϋποθέσεων, «κόκκινων γραμμών» και αυτόφωτης στρατηγικής οδήγησε επί παραδείγματι σε διολίσθηση των εθνικών θέσεων στο Κυπριακό από διεθνές θέμα παράνομης ξένης εισβολής και κατοχής σε διακοινοτική πολιτική διαπραγμάτευση (χειραγωγούμενη από την Τουρκία) με μέγιστη ημετέρα φιλοδοξία την θνησιγενή «διζωνική δικοινοτική Ομοσπονδία με πολιτική ισότητα».

Εκ του αποτελέσματος η απειλή της κατοχικής και αναθεωρητικής Τουρκίας κρίνεται ότι δεν έχει αναδειχθεί συστηματικά και στον απαιτούμενο βαθμό εντός των συμμαχιών της χώρας αφού οι εταίροι μας εξαντλούν την ευαισθησία τους αποκλειστικά στην ρωσική επεκτατική πολι-

τική. Η αποδόμηση της Τουρκίας παραμένει αναποτελεσματική παρά το γεγονός ότι η Ελλάς επί του παρόντος ασκεί μειωμένη εθνική κυριαρχία (π.χ. επέκταση χωρικών υδάτων) και κυριαρχικά δικαιώματα. Επιπλέον η Κύπρος, αν και κράτος μέλος της ΕΕ, στενάζει και εκβιάζεται από την τουρκική κατοχική μπότα.

Η επ' αόριστον αναβολή και επιφύλαξη ενασκήσεως των δικαιωμάτων που απορρέουν από το Διεθνές Δίκαιο (πλέον των 50 ετών), αδυνατίζει τα εθνικά ερείσματα και δημιουργεί «κεκτημένα» και «ειδικά καθεστώτα». Οι αέναες, γενικόλογες και αόριστες «επιφυλάξεις» ενασκήσεως εθνικών δικαιωμάτων «όταν αυτό κριθεί σκόπιμο», προκαλούν θυμηδία σε τρίτους και οδηγούν σε ανυποληψία. Οι εκάστοτε αναβολές οφείλουν να συνοδεύονται από εθνικό χρονοδιάγραμμα εφαρμογής (έστω και μη κοινοποίησιμο) το οποίο περιγράφει επακριβώς την μεθόδευση και τα βήματα (νομικά, διπλωματικά, στρατιωτικά, οικονομικά, ενεργειακά, συμμαχικά, προετοιμασία κοινής γνώμης κ.λπ.) τα οποία θα προκαλέσουν ενίσχυση των δεικτών εθνικής ισχύος. Η μεγιστοποίηση των δεικτών αυτών, η εναρμόνισή τους και η πολιτική βούληση αξιοποίησής τους, θα αποδώσει την συνισταμένη που θα επιτρέψει στην χώρα μας να προβεί στο επόμενο εθνικά επιβεβλημένο μεγάλο βήμα πλήρους ενασκήσεως κυριαρχίας και κυριαρχικών δικαιωμάτων.

Η λελογισμένη τόλμη και η αξιόπιστη αποτροπή δεν οδηγούν απαραίτητως σε πόλεμο όπως αντιθέτως πράττει ο κατευνασμός ο οποίος στην καλύτερη των περιπτώσεων δημιουργεί σχέσεις εξαρτημένου δορυφόρου κράτους. Οι συμμαχίες και το Διεθνές Δίκαιο πρέπει να επιδιώκονται αλλά η εθνική αυτονομία σε υλικό και αξιακό επίπεδο είναι αυτή που καθιστά μία χώρα σεβαστή στο εξωτερικό και προσφέρει εθνικό όραμα. Η διαχείριση της καθημερινότητας του πολίτου, αν και χρήσιμη, δεν κινητοποιεί, δεν εμπνέει, δεν δημιουργεί ενεργούς πολίτες και δεν αντιμετωπίζει τις κρίσιμες και ζωτικές εθνικές επιδιώξεις. Η εθνική ισχύς και η πειστική πολιτική βούληση και ικανότητα αξιοποίησής αυτής θα πρέπει να αποτελέσουν την βάση της εθνικής μας διακομματικής στρατηγικής και βασικό κριτήριο επιλογής πολιτικής ηγεσίας για τους Έλληνες πολίτες.

01 Φεβρουαρίου 2026

“Αν η πατρίς δεν σωθεί, εμείς δεν θα υπάρχουμε”

Μια φράση που αποδίδει την ιδέα ότι το καθήκον της πολιτικής ηγεσίας είναι πρωτίστως η διάσωση και ενίσχυση του κράτους.

Ιωάννης Καποδίστριας

Έκτο ανώτατο συμβούλιο συνεργασίας Ελλάδος-Τουρκίας: Κέρδη ή ζημίες;

Του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ
Επιτίμου Διοικητού ΣΝΔ, Αντιπροέδρου ΕΛΙΣΜΕ

Στον απόηχο της 6ης συνάντησής του Ανωτάτου Συμβουλίου Συνεργασίας Ελλάδος και Τουρκίας της 11ης Φεβρουαρίου 2026, έχει επέλθει σύγχυση στην κοινή γνώμη από την ύπαρξη θετικών, αρνητικών και ουδετέρων αποτιμήσεων.

Μέρος των εκτιμήσεων διατείνεται ότι η συνάντηση απέδωσε τα αναμενόμενα ουδέτερα αποτελέσματα αφού εστιάσθηκε σε θέματα χαμηλής πολιτικής ενώ οι δύο πλευρές απέφυγαν να θίξουν ζωτικά ζητήματα. Έτερες αποτιμήσεις (κυρίως κυβερνητικές αλλά και μέρους της ακαδημαϊκής και διπλωματικής κοινότητας) κρίνουν την συνάντηση ως θετική αφού έδωσε την ευκαιρία στον Πρωθυπουργό μας να θέσει ζητήματα (π.χ. άρση απειλών), και να απαντήσει ευθέως (περί Μουσουλμανικής μειονότητας Θράκης) σε επίμαχες δηλώσεις. Επιπλέον δίχως να εκχωρηθεί εθνική κυριαρχία και κυριαρχικά δικαιώματα, διατηρούνται τα «ήρεμα νερά» και παραμένουν ανοικτοί οι διάλογοι αμοιβαίας επικοινωνίας ως βάση δημιουργίας λειτουργικής σχέσης μεταξύ των δύο χωρών, «διότι ο διάλογος ποτέ δεν βλάπτει». Κατωτέρω θα επιχειρηθεί η παράθεση των αρνητικών πλευρών της συνάντησής οι οποίες κρίνεται ότι καθιστούν την συνάντηση από «αχρείαστη» έως και εθνικά επιζήμια.

Υπόβαθρο Ελληνο-Τουρκικών Σχέσεων

Ενώ οι ελληνικοί στρατηγικοί σκοποί έναντι της Τουρκίας παραμένουν ρευστοί και δυσδιάκριτοι, οι αντίστοιχοι τουρκοί αποβλέπουν στην δορυφοροποίηση της Ελλάδος και Κύπρου, με διείσδυση και επιρροή στην Θράκη και τα νησιά του Α. Αιγαίου (τελικός σκοπός η απόσχιση), με πλήρη ανατροπή του καθεστώτος Αιγαίου και ΝΑ Μεσογείου (απειλή κυριαρχίας και κυριαρχικών δικαιωμάτων) και διχοτόμηση της Κύπρου (με έλεγχο της ελεύθερης πλευράς). Εργαλεία της Τουρκίας η «Τουρκική» μειονότητα Θράκης, η «Γαλάζια και Ουράνια Πατρίδα», οι «Γκρίζες Ζώνες», η αποστρατικοποίηση των νήσων του Α. Αιγαίου έναντι της κυριαρχίας τους, το casus belli, το Τουρκο-Λιβυκό μνημόνιο, η αυθαίρετη ερμηνεία του Διεθνούς Δικαίου («τα νησιά στερούνται ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδος»), έρευνα και διάσωση, εναέριος χώρος, δύο κράτη στην Κύπρο κ.λπ.. Η Τουρκία ενισχυόμενη διαρκώς στρατιωτικά και επιχειρώντας στρατηγική περικύκλωση της Ελλάδος, δηλώνει ανυποχώρητη από τους σκοπούς της και εφαρμόζει πειθαναγκαστικά τα εργαλεία της επί του πεδίου, εξαναγκάζοντας την χώρα μας όπως αναβάλλει διαρκώς (επισήμως «επιφυλάσσεται») την ενάσκηση πλήρους κυριαρχίας και κυριαρχικών δικαιωμάτων. Η μακροχρόνια αυτή αναβολή (πλέον των 50 ετών) δημιουργεί «κεκτημένα» και

«ειδικά καθεστώτα» ευνοϊκά για την Άγκυρα, ενώ παραμένει ως δεδομένο η παράνομη εισβολή και κατοχή του 37% της Κύπρου από το 1974.

Είναι δυσχερής η ανεύρεση άλλων κρατών στον πλανήτη, μελών συμμαχιών και διεθνών οργανισμών των οποίων τα δικαιώματα παραβιάζονται κατά τόσο ευθύ, αυθαίρετο, παράνομο και ιταμό τρόπο, όσο αυτά της Ελλάδος και της Κύπρου. Η εν λόγω πραγματικότητα θα έπρεπε να οδηγεί αυτονόητα στο συμπέρασμα ότι οι σχέσεις των δύο κρατών είναι μηδενικού αθροίσματος (το κέρδος του ενός αποτελεί ζημία του άλλου) και ότι πρώτιστη διπλωματική ελληνική επιδίωξη θα ήταν η οργανωμένη και συστηματική καταγγελία και αποδόμηση της Τουρκίας βάσει των καθημερινών πεπραγμένων της. Αντ' αυτού «διαπρεπείς εγχώριοι επαίοντες» μας προειδοποιούν ότι «εάν δεν δώσουμε κάτι θα οδηγηθούμε σε πόλεμο, χάνοντας περισσότερα», ότι «ή ικανοποιούμε διμερώς την Τουρκία ή μας τα «διευθετεί» επώδυνα ο Τράμπ», ότι «η Τουρκία έχει καλή πρόθεση αλλά απευθύνεται και στο εσωτερικό της κοινό», ότι «υπάρχουν λύσεις με αμοιβαίο όφελος όπως η συνεκμετάλλευση», ότι «προέχει η ειρήνη» ή ότι «ευθύνεται η φιλοδυτική Ελλάς για την απεμπόληση της καθ' ημάς Ανατολής». Προβληματίζει το γεγονός ότι οι φωνές αυτές δεν προέρχονται από αφελείς.

Η διαχρονικά εναλλασσομένη συμπεριφορά της Ελλάδος έναντι της Τουρκίας κυμαίνεται από οργή, περιστασιακές καταγγελίες και στρατιωτικούς εξοπλισμούς (ασυνεχείς και συνήθως μετά από κρίσεις), έως εναγκαλισμούς, ζεϊμπέκικα, αδελφοποιήσεις, κοινά ψηφοδέλτια σε διεθνή φόρα και μονομερείς αλλοιώσεις της Ιστορίας στα σχολεία. Στη σκέψη τρίτων ενδεχομένως η στάση αυτή να παραπέμπει στο σύνδρομο της Στοκχόλμης. Αλήθεια πως θα εκρίνετο ανάλογη στάση του Ισραήλ προς κρατικούς ή μη κρατικούς δρώντες που απειλούν την ακεραιότητα και την ανεξαρτησία του;

Η Συνάντηση Ανωτάτου Συμβουλίου Συνεργασίας

Λίγες ημέρες προ της συνάντησής κορυφής οι Υπουργοί Φιντάν, Γκιουλέρ αλλά και ο εκπρόσωπος του ΑΚΡ Τσελίκ φρόντισαν να υπενθυμίσουν τα ανεκτά για την Τουρκία όρια εθνικών κινήσεων, γεγονός που επισφραγίσθηκε και με δύο NAVTEX «αορίστου χρόνου» οι οποίες θέτουν την Ελλάδα σε καθεστώς δορυφόρου. Η εξέλιξη αυτή και μόνο θα ήταν επαρκής για αναβολή της συνάντησής σε εύθετο χρόνο. Η Αθήνα εν τούτοις ακολουθεί τις τουρκικές πρωτοβουλίες οι οποίες πραγματοποιούνται όταν της προσφέρουν οφέλη ή δεν πραγματοποιούνται (όπως προ μηνών στην Ν. Υόρκη) αναλόγως του τουρκικού σχεδια-

σμού. Ο Τούρκος ΥΠΕΞ επεχείρησε επιπλέον να διχάσει την ελληνική πλευρά διαχωρίζοντας τους «συνεργάσιμους» Πρωθυπουργό και ΥΠΕΞ Κο Γεραπετρίτη, από τον «φιλόδοξο πολιτικά» και «πολεμοχαρή» ΥΠΕΘΑ Κο Δένδια.

Ο Πρόεδρος Ερντογάν αφού έδωσε το στίγμα των τουρκικών προθέσεων στην Ελλάδα δια των Υπουργών του και των NAVTEXES, υπήρξε ένας «φιλόξενος οικοδεσπότης». Στην κοινή δήλωση υπήρξε αρκετά διαλλακτικός αν και δεν μπόρεσε να μην αναφέρει την «Τουρκική» μειονότητα και τα «ακανθώδη» διμερή ζητήματα τα οποία επιλύονται με «καλή θέληση». Η «καλή θέληση» βεβαίως για την Ελλάδα σημαίνει απεμπόληση ζωτικών συμφερόντων ενώ για την Τουρκία σημαίνει ενδεχόμενη υποχώρηση σε δύο – τρεις από τις πολλές παράνομες και αυθαίρετες διεκδικήσεις της. Κατά τα άλλα οι συμφωνίες χαμηλής πολιτικής (πολιτισμός, σεισμοί, επενδύσεις, ακτοπλοία, συνεργασία Ευξείνου Πόντου κ.λπ.) δεν απαιτούσαν συνάντηση επιπέδου ηγετών κρατών. Το ένα και μοναδικό νομικό θέμα οριοθέτησεως ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδος δεν επιλύεται με διμερή ανισοβαρή συνομιλία πολιτικού χαρακτήρος και μάλιστα με χώρα η οποία δεν έχει υπογράψει την Σύμβαση για το Δίκαιο της Θαλάσσης (UNCLOS).

Η συνάντηση κορυφής με δέκα Υπουργούς εκατέρωθεν, με φιλοφρονήσεις και «φιλική» διάθεση εξέπεμψε το «καλό κλίμα» μεταξύ των δύο χωρών που νομιμοποιεί την Τουρκία να διεκδικήσει περισσότερα από τις ΗΠΑ (σύγχρονα αεροσκάφη, τεχνολογία, ρόλο στην περιοχή, παράκαμψη δυσπιστίας Κονγκρέσου και Ισραηλινού λόμπυ κ.λπ.) και από την ΕΕ (μεγαλύτερη διείσδυση στο ευρωπαϊκό σύστημα ασφαλείας, τελωνειακή ένωση, visa κ.λπ.). Η Ελλάς αντιθέτως αποδυναμώνει τον ισχυρισμό της περί τουρκικής απειλής, ενώ ακυρώνει πρακτικά την έμπρακτη βοήθειά της στην Ουκρανία που εδράζεται κυρίως στην ταύτιση των επεκτατικών διεκδικήσεων και πρακτικών των εισβολέων Πούτιν και Ερντογάν. Το συγκεκριμένο αυτό πολιτικό μήνυμα προβληματίζει επιπλέον το Ισραήλ (θέμα αξιοπιστίας συμμάχου) του οποίου ορθώς επιζητούμε την στρατηγική και αμυντική συνεργασία.

Ο διαρκής διάλογος δεν είναι πάντοτε θετικός όπως αποδεικνύεται στο Κυπριακό όπου από διεθνές θέμα εισβολής και κατοχής έχει διολισθήσει σε διακοινοτικό, με μέγιστη φιλοδοξία την Διζωνική Δικοινοτική Ομοσπονδία με Πολιτική Ισότητα (πρακτικά παραλλαγή σχεδίου Ανάν). Οι ανοικτοί δίαυλοι επικοινωνίας αποτελούν αυτονόητη επιδίωξη αλλά σε χαμηλότερο επίπεδο, υπό προϋποθέσεις και «κόκκινες γραμμές». Οι συναντήσεις κορυφής προαπαιτούν ωρίμανση κοινών θέσεων, κατόπιν επιτελικής συνεργασίας των δύο πλευρών. Όσο για απαντήσεις επί ζωτικών ζητημάτων δεν απαιτείται φυσική παρουσία για την διατύπωσή τους. Μετά την συνάντηση διασφαλίσθηκαν άραγε τα υποτιθέμενα ήρεμα» νερά; Εάν αντί «στρατηγικής ψυχραιμίας»

η Ελλάς ποντίσει το καλώδιο του GSI προς την Κύπρο ή ενεργοποιήσει το θαλάσσιο πάρκο Κυκλάδων (ακόμη και αυτό που περιορίσθηκε στα χωρικά μας ύδατα) ή αν πραγματοποιεί συχνά αεροναυτικές ασκήσεις στο Α. Αιγαίο (όπως στο παρελθόν) ή επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα στον ηπειρώτικο της κορμό και νοτίως Κρήτης σε 12 ν.μ. επιφυλασσύμενη για τις υπόλοιπες νήσους,, τα «ήρεμα νερά» και η «λειτουργική σχέση» θα διατηρηθούν;

Το δέον γενέσθαι

Δημόσιες δηλώσεις του τύπου «μας λείπουν νησιά μετά την συνάντηση;» ή όσοι διαφωνούν με την συνάντηση διακατέχονται από «εθνικιστική υστερία» αποτελούν ανησυχητική ένδειξη ότι τα κυβερνητικά ώτα παραμένουν επιλεκτικά ανοικτά μόνο για τους ειδικούς συμβούλους της. Χώρα που απειλείται στον πυρήνα των συμφερόντων της ξεχνά τις διαχύσεις, συντηρεί διαύλους επικοινωνίας χαμηλού επιπέδου, αποδομεί διεθνώς την απειλή, συνεχίζει συμμάχους, εναρμονίζει τις κινήσεις της με τον εθνικό αγώνα της ομογένειας και κυρίως ισχυροποιείται (φρόνημα, βούληση, αξίες, στρατιωτική ισχύς, οικονομία, τεχνολογία, κ.λπ.). Η χώρα χρειάζεται περισσότερο από κάθε άλλη φορά ισχυρή εθνική αποτροπή μέσω αυτοβοήθειας, αυτονομίας, αξιοποίησε συμμάχων, εθνικού οράματος και αυτόνομης Εθνικής Στρατηγικής (εναρμονισμένης με τα Εθνικά Συμφέροντα), διότι κινείται σε ρευστό διεθνές περιβάλλον υψηλού ρίσκου με ανοικτά σημαντικά εθνικά θέματα.

Μετά από το μακροχρόνιο τραυματικό παρελθόν ενεργειακών αμφιταλαντεύσεων, παλινδρομήσεων και καθυστερήσεων φαίνεται ότι με πρωτοβουλία των ΗΠΑ, η κυβέρνηση, κινείται ταχέως προς την ορθή κατεύθυνση, γεγονός που αναμένεται να αποδώσει οικονομικά αλλά και γεωπολιτικά οφέλη (υποθαλάσσια κοιτάσματα, κάθετος διάδρομος, ηλεκτρική διασύνδεση κ.λπ.). Η προσέγγιση στις συμμαχίες μας θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει επιχειρήματα Διεθνούς Δικαίου αλλά κυρίως να πείθει με επιχειρήματα αμοιβαίου οφέλους και συγκλίσεως συμφερόντων. Η χώρα χρειάζεται ριζική αντιμετώπιση του δημογραφικού – μεταναστευτικού ζητήματος, την επιτάχυνση ενισχύσεως της σκληρής της ισχύος (οικονομία, στρατιωτική ισχύς, αμυντική βιομηχανία – τεχνολογία, ενέργεια) σε συνδυασμό με προετοιμασία της κοινής γνώμης και πολύπλευρη σταδιακή προεργασία για πλήρη εφαρμογή της κυριαρχίας και των κυριαρχικών της δικαιωμάτων, βάσει χρονοδιαγράμματος.

Διαχρονική είναι η ισχύς του ρητού «εάν θέλεις ειρήνη να ετοιμάζεσαι για πόλεμο» πείθοντας τον αντίπαλο περί αυτού (πολιτική βούληση, στρατιωτική ισχύς, λαϊκή θέληση και φρόνημα). Εκ του αποτελέσματος η Ελλάς δεν το έχει κατορθώσει μέχρι στιγμής και ζητείται σχετική αλλαγή πορείας (ή βελτίωση και επιτάχυνση) σε πολλούς τομείς και ανεξαρτήτως πολιτικού κόστους.

17 Φεβρουαρίου 2026

Η ελπίδα δεν είναι στρατηγική:

«Η ελπίδα είναι παρηγοριά για τους αδύναμους, αλλά όσοι βασιζονται μόνο σε αυτήν συχνά καταστρέφονται»

Οι Αθηναίοι προειδοποιούν τους Μηλίους να μην στηρίζονται σε ελπίδες για βοήθεια.

Τι η Ελλάδα πρέπει να διδαχθεί από τις πολεμικές συγκρούσεις της εποχής μας

Του υποστρατήγου ε.α. Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

Διδασκόμεθα ή δεν διδασκόμεθα; Αυτή η διερώτηση είναι ανάλογη με το: to be or not to be, that's the question. Ιδού λοιπόν η διάχυτη στην χώρα μας απορία. Αν εξαιρέσουμε τους οικονομικούς πολέμους, που διεξάγονται ακόμη και στην γειτονιά μας ανάμεσα στον μπακάλη και στον μανάβη, ανάμεσα στον χασάπη και στον ψαρά, ανάμεσα στο τάδε σούπερ μάρκετ και στο δείνα σούπερ μάρκετ και γενικά πέρα από τον συμφεροντοθήρα bellum omnium contra omnes, διεξάγονται και πόλεμοι με φονικά πυρά. Πόλεμοι μεταξύ στρατών, μεταξύ επαναστατών και αντεπαναστατών, μεταξύ στρατών και τρομοκρατών και ούτω καθεξής και χωρίς τελειωμό. Σε όλα τα γεωγραφικά διαμερίσματα του κόσμου. Προς το παρόν είμεθα εφαπτόμενοι δια της Κύπρου μας στην πολυμέτωπη σύγκρουση στην Μ.Α.

Εδώ βεβαίως γίνεται πόλεμος με τα λόγια. Πόλεμος γίνεται με εκκωφαντικό και χαοτικό ψυχολογικό αντίκτυπο. Πότε; Όταν π.χ. ο Τούρκος πρόεδρος επί καθημερινής σχεδόν βάσεως επαίρεται για την κάποτε πανίσχυρη Οθωμανική Αυτοκρατορία και για τις - όχι πολιτισμικές αλλά δια της σπάθης- «κατακτήσεις» των ενδόξων του προγόνων. Και επομένως μας κοινοποιεί το διασκευασμένο του όραμα για μία «Ουρανία» και «Γαλάζια» πατρίδα. Μας αποκαλύπτει, ότι ορέγεται να αναβιώσει εκείνη την αυτοκρατορία με μία σύγχρονη γεωπολιτική προσαρμογή. Εξυπακούεται, ότι αυτοί οι Ερντογάνειοι υπαινιγμοί, ipso facto δικαιολογούν τον κάθε μας κόπο στο να ενεργοποιήσουμε τους μηχανισμούς ποιάς τινος αντανάκλαστικής αντιδράσεως, η οποία αντίδραση ούσα ουσιαστική να αναγινώσκει σαν εθνική μας οφειλή.

Όλα αυτά τα απαιτούμενα συνομολογούνται με μία λέξη. Προνόηση. Και δεν εννοούμε την πρόνοηση, σαν μία έννοια αφηρημένη με σύνηθες ύφος το πολιτικό/ρητορικό, που αποφέρει κατά το μάλλον νεφελώδεις προϋποθέσεις, βλαπτικές στις όσες καλές προθέσεις για ένα λειτουργικό πλέγμα εθνικής ασφαλείας. Κείμεθα ενώπιον υπευθύνου υποχρεώσεως απέναντι σε μία αποτελεσματική ασφάλεια. Συνεπώς, η όποια πρόνοηση σημαίνει, ότι αυτή εξετάζεται αποκλειστικά σαν στρατηγική πρόνοηση, ως η πλέον θεσμικά ισχυρά επιλογή με μακροπρόθεσμο σχεδιασμό με ενσωμάτωση απειλών και δυσμενών σεναρίων και -ως φυσικόν- με διακλαδική και διατομεακή πρόβλεψη. Ευλόγως λοιπόν, δεν παραβλέπεται η έγκαιρη πρόνοηση πριν συμβεί κάποια κρίση. Η προληπτική πρόνοηση ενισχύει την έννοια της ενεργητικής προλήψεως. Η διορατική πρόνοηση τονίζει την ικανότητα αντιλήψεως μελλοντικών εξελίξεων. Αυτές οι προνοήσεις πρέπει να πλαισιώνονται από έναν οργανωμένο και θεσμικά ενυπάρχοντα μηχανισμό (συστηματική πρόνοηση/Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας), όπως και με θεσμική πρόνοηση, την αναφερόμενη σε κρατικό μηχανισμό και όχι σε μεμονωμένες

αποφάσεις, όπως στην κρίση των Ιμίων. Ας ληφθεί σαν δίδαγμα η διαχείριση κρίσεων, που πλέον εκλαμβάνεται και σαν στρατηγική εκδίπλωση. Αυτός ο όρος υποδηλώνει μία οιονεί μηχανιστική αντίληψη των διακρατικών σχέσεων, ως συστήματος, το οποίον πρέπει να διαχειριστούν οι εκατέρωθεν καθ'ύλην αρμόδιοι, ώστε στις μεταξύ τους σχέσεις να μην οδηγήσουν σε κάποια καταστροφή. Και κυρίως σε μία μελλοντική ανάλογη περίπτωση παραβολικά υποτιθεμένης, ως έρις μεταξύ πέτρας και αυγού, εμείς να είμεθα “απαραιτήτως” η πέτρα.

Συνεπώς, ας έχομε υπόψιν τις υποχρεωτικές μας ενέργειες πριν είναι αργά. Να υπάρχει από τώρα, μάλλον από χθες ή καλύτερα από πριν μία δεκαετία ή κάλλιστα από την ημέρα λήξεως του Β'ΠΠ, η πρόνοηση που αποκρίνεται σε επιτακτική στρατηγική ανάγκη αναγομένη σε αδήριτη στρατηγική έγνοια, ως προς τον καίριο στρατηγικό εντοπισμό αιτίων και αφορμών ενίων δυνητικών επινοήσεων του αντιπάλου. Και όταν λέμε «αντίπαλος» δεν εννοούμε μόνον την Τουρκία. Πέραν αυτής είναι και οι δεδηλωμένοι σύμμαχοι της Τουρκίας Αλβανοί και Σκοπιανοί, με τα εκατέρωθεν συγκλίνοντα συμφέροντα και -ως γεγονός- εναντίον της χώρας μας υπό τον τύπο reverse alliance in a sandwich form. Επιπροσθέτως υπάρχει ένας ενεργός, βιοτικά και ιδεολογικά σφριγηλός και ενδεχόμενος μελλοντικός πρωταγωνιστής στα επιχώρια πράγματα. Και αυτός είναι ο πλέον ύπουλος παράγων. Είναι ο εγκαταβιών εντός της επικρατείας, όστις είναι ο ακαταγράφητος, ο διογκούμενος λαθραίως εισερχόμενος αριθμός μετριοπαθών, δυστυχημένων (;), κατηχημένων, ηθικών αγωνιστών (jihad) και μισαλλοδόξων μουσουλμάνων αλλά και λοιπών θιασωτών της ακαταμαχήτου πεποιθήσεως, ότι το Islam will dominate the world.

Πέραν των όποιων καθησυχασμών, ότι τώρα πλέον η χώρα μπορεί να αντιμετωπίσει κρίσεις και συγκρούσεις, καλόν και φρόνιμον είναι να ληφθούν σοβαρώς υπό επισκόπησιν οι ανησυχίες ανθρώπων, οι οποίοι βλέπουν κάτι παραπάνω από την κατισχύουσα σε ποσοστά σε δημοσκοπήσεις των στατιστικών υπηρεσιών «καθημερινότητα». Με άλλα λόγια, αφού εκτιμάται, ότι ο πόλεμος βρίσκεται ante portas, αυτό σημαίνει, ότι εμείς υποχρεούμεθα να αγρυπνούμε. Διότι ο πόλεμος -όπως κακώς η πλειονότης πιστεύει ότι- είναι αποκλειστική υπόθεση των στρατιωτικών και των εν γένει επαγγελματιών, των επιλεξάντων έναν ιδιότυπο τρόπο ζωής.

Κι' όμως, ο πόλεμος κυριαρχεί στις ζωές όλων μας. Ας γίνει -εν τέλει- κατανοητό από όσους θεωρούν εαυτόν ασφαλή σε ένα θεωρούμενο από εκείνους απυρόβλητον. Εκτός εάν λόγω του κεκτημένου ευκαταστάτου status των, επιλέγουν σαν απυρόβλητο την εναλλακτική καταφυγή, όπως πχ Αργεντινή. Εμείς οι παραμένοντες, πρέπει να το εμπεδώσουμε, ότι ο πόλεμος

είναι μία καταγιγίδα πίπτουσα “ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς” αμαρτωλῶν τε και αναμαρτητων. Αναμιγνύεται με τους ἤχους των ψαλμῶν των πιστῶν (τῆ ὑπερμάχῳ) και των ολοφυρμῶν και θρήνων τῶν ἐπὶ του πεδίου αγωνιζομένων στους τομείς παραγωγῆς βιοπαλαιστῶν για να επιβιώσουν στην ειδική αυτή συνθήκη. Ο πόλεμος ανατριχιάζει τους πολιτικούς, διότι τότε και ερχόμενοι αντιμέτωποι με την δυσμενή ἔκβαση, ανακαλύπτουν την ελλείψασαν πρόνοιάν των. Στον πόλεμον αναποφεύκτως διερωτώνται οι διανοούμενοι για το μέγεθος της δικῆς των ευθύνης, ἀφ’ ἧς εκείνοι παρέλειψαν να κρούσουν τα σήμαντρα της δικῆς των επαναστάσεως, διότι επικάθηνο αὐτάρεσκα ἐπὶ τῶν δαφνῶν των πτυχίων τους γευόμενοι την αισθητικῆς τύπου ἡδονή με το να περιεργάζονται ευδαιμόνως το πλούσιον βιογραφικό τους. Απορούν και οι κομματικοί οπαδοί, πῶς (;) και δεν εναντιώθηκαν σε διαπιστωμένα λανθασμένες πρακτικές του κόμματός των ἔνεκα της πολιτικῆς των ορθότητος, της τότε προσβλεπούσης σε ευφροσύνους καρπούς ιδιωφελείας.

Και σε τί υπολειπόμεθα ὅλοι εμεῖς οι ευκολόπιστοι και -πιθανῶς- μακάριοι ἀφελείς; Υπολειπόμεθα σε πρακτικῆ σοφία, η οποία μας υποδεικνύει μεθόδους σωφροσύνης. Μας λέει, ὅτι μας λείπει το θάρρος, ὥστε να αναθεωρήσουμε τις λανθασμένες μας πεποιθήσεις, ὅτι δηλαδή ο Θεός της Ελλάδος μάς προστατεύει. Ουδείς μας προστατεύει. Ἀκόμη και οι σύμμαχοι της σωστής πλευρᾶς της ιστορίας. Ο κάθε ἕνας ἀπὸ αὐτούς προτεραιοποιεῖ τα εθνικά του συμφέροντα. Ὅσο για τις φιλίες; Αὐτές είναι ρευστές. Το επιβεβαιώνει ο Henry John Temple, 3rd Viscount Palmerstone: «Δεν ἔχουμε αἰωνίους συμμάχους και δεν ἔχουμε διαρκεῖς εχθρούς. Τα συμφέροντά μας είναι αἰώνια και διαρκή». Αὐτό το εκλαμβανόμενο σαν θεμέλιο -εκ μέρους της ρεαλιστικῆς σχολῆς- στις διεθνείς σχέσεις, ἀποτελεῖ προϋπόθεση κάθε πολιτικῆς και στρατηγικῆς σκέψεως. Καλά και ἄγια είναι το NATO και η ΕΕ σαν ιδέες. Ὡστόσο στην δική μας περίπτωση και οι δύο αὐτοὶ θεσμοὶ δεν είναι σαφείς, ὡς προς τις εἰλικρινεῖς των προθέσεις ἀπέναντί μας. Κάθε φορά που εμεῖς προσβλέπουμε σε συμμαχική (NATO) και εταιρική (ΕΕ) υποστήριξη, εκείνοι μας παροτρύνουν «να τα βρούμε» διμερῶς και να φιλιώσουμε με εκείνον που μας απειλεῖ, με το επιθετικόν ὅτι θα «ἔλθει μία νύκτα» σαν πορθητῆς, ὅπως ἐπράξε ο Μωάμεθ ο Β’ στην Πόλη, για την οποία Πόλη οι Τούρκοι αγαλλιάζονται με την σκέψη του κατορθώματος αὐτοῦ. Η ἐκπόρθηση και η κατάκτηση σαν προσοδοφόρες επιχειρήσεις οικειοποιήσεως ξένων περιουσιακῶν στοιχείων και πολιτισμικῶν αξιακῶν παρακαταθηκῶν είναι ἔννοιες υψίστης δυναμικῆς στο βαρβαρικό τους λεξιλόγιο. Εξ ἄλλου μέσα στο τουρκικό σπῆτι, στο τουρκικό σχολεῖο και στην ρητορικῆ του δημοσίου χώρου, είναι ευρέως διαδεδομένο ἕνα τέτοιο λεξιλόγιο που κάνει αναγωγή ἐννοιῶν με ἀκομψο τρόπο, ὅπως ἐπιδρομή (με ἔννοια στρατιωτικῆς εἰσβολῆς), ἀρπακτικῆ εἰσβολή, κατακτητικῆ λεηλασία, ἀρπακτικῶς ἐπεκτατισμός, πολιτισμικῆ δῆωση. Και ὅλα αὐτά για μια γαλάζια πατρίδα και ἀπόκτηση στρατηγικῶν βάθους για να ασφαλισθεῖ η λατρεμένη τουρκικῆ πατρίδα και ὅπου κάθε Τούρκος πρέπει να είναι υπερήφανος γι’ αὐτή.

Ὀλίκοθεν νοεῖται, ὅτι εμεῖς οφείλουμε να αναθε-

ωρήσουμε τις ὅποιες πεπλανημένες μας πεποιθήσεις πάνω στο -κατὰ την ἡμετέραν ἐρμηνείαν- πλέγμα ἐγγυητικῶν σχέσεων περὶ ἡρέμων νερῶν. Χρειάζεται να καταλάβουμε το λεχθέν ὑπὸ του Blaise Pascal ὅτι «*Ἡ δικαιοσύνη χωρὶς ἰσχύ είναι ἀνίσχυρη· ἡ ἰσχύς χωρὶς δικαιοσύνη είναι τυραννικῆ. Πρέπει λοιπόν, να ἐνώσουμε την δικαιοσύνη με την ἰσχύ και ἀφοῦ δεν μπορούμε να κάνουμε το δίκαιο ἰσχυρό, κάναμε την ἰσχύ δίκαιη*». Ἀπὸ τούτη την ῥήση εμεῖς καταλαβαίνουμε, ὅτι ἐπειδὴ εἴμεθα ἀνίσχυροι επικαλούμεθα την δικαιοσύνη (Διεθνές Δίκαιον). Ο Τούρκος ἀπέναντι, αἰσθανόμενος ἰσχυρός βαπτίζει την ἰσχύ του δίκαιη. Ὅπερ ἔδει δείξε.

Για να ἀποκτηθεῖ η ευκταία ἰσχύς χρειάζεται να προηγηθεῖ ἕνα εἶδος ἐξυγιάνσεως σκέψεως και πράξεων των ὄσων ἐμπλέκονται στα ζωτικά εθνικά θέματα. Η θεσμικῆ και ἠθικῆ ἀποκατάσταση της λειτουργίας των κρατικῶν δομῶν, μέσω μηχανισμῶν που διασφαλίζουν διαφάνεια, λογοδοσία και προσήλωση στο εθνικὸ συμφέρον, ἀπαλλαγμένη ἀπὸ ἰδιοτέλεια, διαπλοκή και κατὰχρηστικῆ ἀσκήση ἐξουσίας. Με μία τέτοια προϋπόθεση είναι ἔυκολη η ἀνάγνωση της εἰκόνας της πραγματικότητος. Η ἐπικίνδυνη πραγματικότητα ἐμφανίζεται με κρυστάλλινη διαύγεια στα ἐκπληκτα μάτια των πρότερον ἀγνῶρων. Και είναι ἀγνώρες εκείνοι που ἀποφεύγουν την ἀβεβαιότητα (uncertainty avoidance). Τέτοιοι χαρακτήρες ἀπαντώνται και μέσα στο σύνολο των 300 κοινοβουλευτικῶν εκπροσώπων του λαοῦ. Ο τρόπος δηλαδή του σκέπτεσθαι τέτοιων ἀνθρώπων φαίνεται και ἀπὸ το γεγονός, ὅτι σ’ αὐτούς κυριαρχεῖ η προτίμηση σε συμβατικά και δοκιμασμένα πρότυπα, παρὰ το γεγονός ὅτι η θετικῆ ἀποδοχή σαν ὑπόθεση ἐργασίας ἐκ μέρους ορισμένων ἀποδεικνύει, ὅτι με την προτίμηση της ἀβεβαιότητος ἀνοίγεται ἕνα ευρὺ πλαίσιο, ὅπου μπορούν να διερευνηθοῦν νέες ιδέες και ἐμπειρίες. Οι ὅσοι είναι ἀμέτοχοι στην μελέτη του ἀβεβαιοῦ χαρακτηρίζονται ἀπὸ ἰδεακῆ ἀπραξία. Τους λείπουν οι ιδέες, οι ἐννοιολογικῆς γνώσεις για τις διασυνδέσεις μεταξύ των χρησιμοποιημένων μέσων, της τακτικῆς και των λοιπῶν ἐντολῶν πεδίου. Προσέτι το πῶς λειτουργοῦν διασυνδεδεμένα και πῶς ἐκτελοῦν τις ἀποστολές των ὅλοι ἀδιακρίτως (ο στρατός, ἀπάντα τα ὑπουργεῖα, τα σώματα ἀσφαλείας, η πολιτικῆ προστασία, η ἐθνοφυλακῆ, οι ἀπλοὶ ἐθελοντῆς πολῖτες κ.α.) μετὰ ἀπὸ σωστή ἀλληλουχία των διαδοχικῶν φάσεων μιας στρατηγικῆς ὁδηγίας. Στην πολιτικῆ, εμεῖς καταλαβαίνουμε, ὅτι μια τέτοια ἀπραξία μπορεί να είναι η συνειδητῆ ἢ ἀκούσια ἀδυναμία ἀσκήσεως ἀποτελεσματικῆς διοικητικῆς πρακτικῆς, κατὰ την ὁποία η διοίκηση, ἐνῶ διαθέτει θεσμικῆ ἀρμοδιότητα και μέσα, δεν προβαίνει στις ἀναγκαῖες ἀποφάσεις ἢ παρεμβάσεις για την ἀντιμετώπιση κρισίμων ζητημάτων. Ὅμως ο πόλεμος είναι μία ἀβεβαιότητα που πρέπει να μελετᾶται ἀπὸ ὅλους ἀνεξαιρέτως τους δημοσίους παράγοντες, ὅχι να ἀποφεύγεται. Ἰδίως σήμερα που ἔχουμε ξεπεράσει την ἐποχῆ του πολέμου τετάρτης γενεᾶς και εἴμαστε στον 4 (+) των ἀβεβαιότητων. Στον πολυχωρικὸ πόλεμο (multi domain warfare).

Ἐναντι τέτοιων υψιπλῶν δεσμεύσεων η ἐλληνικῆ πραγματικότητα μας προσγειώνει στο ἐπίπεδο μιας δυσλειτουργικῆς γραφειοκρατίας, ἀποδιδοῦσης εἰκόνα ἐθني-

κής αδρανείας. Πολώνεται ο κομματικός κόσμος με θύματα τους αφελείς οπαδούς. Και όλοι μαζί άδομεν (Domibus vestris ardentibus, vos canities). Και έχομε φθάσει σε σημείο καμπής, τέτοιο, ώστε ο πολίτης έχει απωλέσει κάθε εκτίμηση για το υφιστάμενο πολιτικό σύστημα και την ποιότητα των προθέσεων του. Τουλάχιστον ας υπάρξουν ειλικρινείς άνθρωποι, που να πιστεύουν στην ικανότητα διατηρήσεως της εθνικής μας ζωής και στην ασφαλή εθνική συνέχεια από τους επιγενομένους Έλληνες. Τους Έλληνες που θα ακολουθήσουν, τους αγέννητους νεκρούς.

Ας προσέξουν οι σώφρονες των Ελλήνων ορισμένα σημεία, αυτά δηλαδή τα θεωρούμενα ως ευσταθείς παράγοντες/εγγυητές για ένα εθνικό αδιάσπαστο. Πολιτικοί, διπλωμάτες, στρατιωτικοί, δάσκαλοι, κληρικοί και γονείς νουνεχείς, ας προτρέψουν τους εμπλεκόμενους στην εθνική ασφάλεια στο να ενδιατρίψουν σε λεπτομέρειες, αποτελούσες διδάγματα αποκρινόμενα στον τίτλο του παρόντος «υπομνήματος». Τέτοιες λεπτομέρειες μπορούν να χαρτογραφηθούν, να καταγραφούν, να αξιολογηθούν και να αποτελέσουν μοντέλα εκμεταλλεύσεως. Η γεωπολιτική δεν είναι αφηρημένη έννοια. Επηρεάζει άμεσα την ασφάλεια, την οικονομία και την καθημερινότητα. Η πατρίδα μας χρειάζεται να εφαρμόσει συγκεκριμένη εθνική στρατηγική με πυξίδα το εθνικό συμφέρον. Όχι το κομματικό. Η ενεργειακή αυτάρκεια και οι πολλαπλές πηγές προμηθείας είναι κρίσιμες για την εθνική μας ανθεκτικότητα. Κυρίως εν πολέμω. Το διεθνές δίκαιον αμφισβητείται από τους ισχυρούς. Τί μένει σ'εμάς; Να καταστούμε ισχυροί, χωρίς να επικαλούμεθα το διεθνές δίκαιον, διότι ουδ'όπως αυτό σαν -εν τῇ πράξει- απαξιωμένο δύναται να μας προστατεύσει.

Οι σύγχρονοι πόλεμοι μάς διδάσκουν σε πολλαπλά επίπεδα. Ήγουν σε κρατικές πολιτικές, σε αναθεωρητισμούς, σε ευκαιριακές συμμαχίες, σε ψυχολογικές επιχειρήσεις, σε ψευδείς ειδήσεις, σε ανθρώπινη συμπεριφορά εμπολέμων αλλά και σε όσους έχουν έφεση προς μάθηση επί πολεμολογίας, η οποία είναι η διεπιστημονική μελέτη των αιτίων, της φύσεως, της διεξαγωγής και των συνεπειών του πολέμου. Δηλαδή η πολεμολογία της οποίας τα βασικά πεδία είναι, τα πολιτικά, οικονομικά, ιδεολογικά, γεωπολιτικά αίτια του πολέμου. Είναι η θεωρία και στρατηγική με τα δόγματα, την στρατιωτική σκέψη, τις μορφές συγκρούσεως. Είναι η διεξαγωγή και τα μέσα όπως η στρατιωτική οργάνωση, η τεχνολογία, οι τακτικές. Είναι η ψυχολογία και η κοινωνιολογία του πολέμου, όπου εκεί διακρίνονται το ηθικό, η προπαγάνδα, οι κοινωνικές επιπτώσεις. Είναι το διεθνές δίκαιο και η ηθική. Δηλαδή το δίκαιο ενόπλων συγκρούσεων, η θεωρία «δικαίου πολέμου». Και τέλος είναι οι συνέπειες και η μεταπολεμική τάξη με τις γεωπολιτικές ανακατατάξεις, τις ειρηνευτικές διαδικασίες και την ανασυγκρότηση.

Τί από τα ανωτέρω συγκρατούν σαν μνημοτεχνικό βοήθημα εθνικής ασφαλείας άραγε οι αρμόδιοι; Πόσον ανούσια μετά τα ανωτέρω ακούγονται τα κάθε κοντοφθάλμου αντιλήψεως και αδοκίμων συνειρμών τα όσα κατακαλύπτοντα ευτελείς συλλογισμούς εκλο-

γομαγειρέματα, παραταξιοκρατίες, κομματολαγνείες, μικροπολιτικές;!

Ο πόλεμος γενικά μας διδάσκει, ότι η ισχύς και οι όσες ειλικρινείς συμμαχίες είναι δραματικά «απαραίτητες» σε μας. Ο Τούρκος μπορεί να είναι σύμμαχος στο NATO αλλά ταυτόχρονα φλερτάρει με τις ΗΠΑ, την Ρωσία, την Ουκρανία. Ακόμη και με την Ελλάδα φλερτάρει με παραπλανητικές επιδαψιλεύσεις, ώστε να αποκτήσει την έξωθεν καλήν μαρτυρίαν σκοπεύοντας με δόλιες προθέσεις να εισχωρήσει σε Ευρωπαϊκές δομές ασφαλείας, σε οικονομικές διομολογήσεις, με εκμετάλλευση ελευθερίας κινήσεως Τούρκων πολιτών σε Ευρωπαϊκούς χώρους και τέλος με αρχηγική συμμετοχή σε ευρωπαϊκές αποφάσεις συλλογικής ασφαλείας. Αυτή η ιδιότυπη και χθόνια συμπεριφορά μας παραπέμπει στις αγκαλιές και στους ασπασμούς των συναντήσεων κορυφής Ελλήνων και Τούρκων. Η προβαλλόμενη αγαθή πρόθεση καταλήγει ουσιαστικά σε κίβδηλες διακρατικές σχέσεις, διότι την επομένη των συναντήσεων επανέρχεται το καθεστώς των απειλών. Ας μελετηθεί από τους Έλληνες υπευθύνους, η λεγόμενη «φινλανδοποίηση» ως ψυχολογικοπολιτική συνθήκη. Θα προκύψουν χρήσιμα διδάγματα προς αποφυγήν.

Η αρτία προς πόλεμον προπαρασκευή είναι το ενδεδειγμένο μέτρο για μία ασφαλή εθνική πορεία. Ας ιδωθεί η σπουδαιότητα της τεχνολογίας. Εδώ επιβάλλονται οι δαπάνες. Χωρίς φειδώ. Διότι ελλείψεις στην φάρετρα προαγγέλλουν αποτυχίες. Η αποτροπή δεν είναι θεωρία, ούτε λόγια του αέρα, ούτε παραπλανητική ρητορική. Αποτροπή σημαίνει ετοιμότητα για διεξαγωγή πολέμου υψηλής εντάσεως. Για πόλεμο ολοκληρωτικό. Και ας μη παρακάμπτουμε το Κλαουζεβίκειο τρίπτυχο, το οποίο θέλει τον λαό να διακρίνεται από πάθος, τον στρατό να έχει τύχη μέσα στην αβεβαιότητα και την κυβέρνηση να υπολογίζει με γνώμονα την λογική.

Ο στρατηγικός ρεαλισμός επηρεάζει την σκέψη των εμπλεκόμενων σε στρατιωτικές επιχειρήσεις. Παρά την κυλιόμενη μέθοδο διεξαγωγής του πολέμου όπως ο συμβατικός, ο υβριδικός και ο συνδυασμός πολλών παραγόντων και μέσων (δικτυοκεντρικός, τεχνητή νοημοσύνη, κυβερνοπόλεμος, έξυπνα πυρομαχικά κλπ) ο πρωτεύων ρόλος παραμένει εις χείρας των ανθρώπων. Και για να ενεργοποιηθεί το κάθε ένστικτο για εθνική επιβίωση χρειάζεται η ηθική προπαρασκευή του λαού, όπως τότε στη παλιγγενεσία, όπως τότε στους Βαλκανικούς πολέμους, όπως τότε το '40.

Είναι φυσικά δύσκολο ξαφνικά να αφυπνισθεί ένας λαός, του οποίου τα ενδιαφέροντα κάθε άλλο παρά είναι επικεντρωμένα στην ιδέα ενός πολέμου. Ωστόσο ο πόλεμος επικρέμαται πάνω από τις αμέριμνες κεφαλές ημών των ανυποψιάστων καθευδόντων. Συνεπώς; Συνεπώς ο πόλεμος είναι ζήτημα εξαιρετικής σοβαρότητας και δεν προσφέρεται για μικροπολιτικές σκοπιμότητες ή προσωπικές φιλοδοξίες. Όσοι αναλαμβάνουν τη διαχείρισή του οφείλουν να επιδεικνύουν υπευθυνότητα και προσήλωση στο καθήκον. Και αν πιστεύουν ότι η ηθική τους πρόθεση αρκεί για να τους απαλλάξει από ευθύνη, σφάλλουν· η απρονοησία δεν εξανιζείται με διακηρύξεις.

Τέσσερα χρόνια πολέμου στην Ουκρανία – Ποιος έχει το πάνω χέρι

του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννου Μπαλτζώη
Προέδρου ΕΛΙΣΜΕ

Το 2025, τρία χρόνια από την έναρξη του πολέμου, η Ρωσία πέτυχε σημαντικές εδαφικές κατακτήσεις στην Ουκρανία, τις μεγαλύτερες από το 2022, καταλαμβάνοντας περισσότερα από 5.600 τετραγωνικά χιλιόμετρα ουκρανικού εδάφους. Οι προελάσεις επικεντρώθηκαν κυρίως στην ανατολική Ουκρανία (Ντονμπάς) και τη νότια περιφέρεια Ζαπορίζια.

Οι σημαντικότερες πόλεις και οικισμοί που κατέλαβε ή εισήλθε η Ρωσία κατά τη διάρκεια του πολέμου στην Ουκρανία το 2025, είναι οι εξής: Μίρνοχραντ (Myrnohrad) – αναφέρθηκε η κατάληψή της στα τέλη Δεκεμβρίου 2025. Χουλιαϊπόλε (Hulii-airpole): Ρωσικές δυνάμεις εισήλθαν στην πόλη στις αρχές Δεκεμβρίου του 2025. Βελίκα Νοβοσίλκα (Velyka Novosilka): Καταλήφθηκε στα τέλη Ιανουαρίου του 2025. Ποκρόβσκ (Pokrovsk): Ρωσικές δυνάμεις προέλασαν εντός της πόλης τον Σεπτέμβριο του 2025 και, έως τον Δεκέμβριο, είχαν θέσει υπό τον έλεγχό τους σημαντικό μέρος της.

Επιπλέον κατακτήσεις, το Σιβέρσκ (Siversk) – κατάληψη της πόλης τον Δεκέμβριο 2025 – και οικισμοί στη Ζαπορίζια, όπου στα τέλη του 2025 (Νοέμβριος-Δεκέμβριος), καταλήφθηκαν οικισμοί όπως οι Νονοε, Νονουσρενίνσκι και Ριβνορλίια. Τα κύρια χαρακτηριστικά των ρωσικών κερδών, έχουν να κάνουν με πάνω από 5.600 τ.χλμ. εδάφους, κυρίως στην περιφέρεια Ντονέτσκ.

Η δε Ρωσία έδωσε προτεραιότητα στην πλήρη κατάληψη της περιφέρειας Ντονέτσκ και την προέλαση προς το Ποκρόβσκ. Συνεχίζει την ολοκλήρωση του Ντονιέσκ προς τις πόλεις – φρουρία Σλοβιάνσκ και Κραματόρσκ – και θα έχει πάρει όλο το Ντονμπάς (Ντονιέσκ και Λουχάνσκ).

Η ρωσική στρατηγική χαρακτηρίζεται από πίεση σε όλο το μέτωπο, κατάληψη μικρών οικισμών και φθορά ουκρανικών μονάδων. Η ουκρανική στρατηγική χαρακτηρίζεται από drones για αντιστάθμιση της έλλειψης στρατιωτών, άμυνα σε βάθος και πλήγματα logistics.

Εξετάζοντας τον χαρακτήρα αυτού του πολέμου είναι βέβαιο ότι ο πόλεμος αυτός είναι μοναδικός γιατί συνδυάζει στοιχεία του Α΄ Παγκοσμίου με χαρακώματα, πυροβολικό, φθορά προσωπικού και υλικού, αλλά και νέα στοιχεία του 21ου αιώνα, με drones παντού (game changer), ψηφιακή διοίκηση και δορυφορική αναγνώριση, ενημέρωση, καθοδήγηση. Καμία πλευρά δεν μπορεί εύκολα να καταρρεύσει. Η Ρωσία έχει περισσότερο ανθρώπινο και βιομηχανικό βάθος. Η Ουκρανία έχει ελαφρά τεχνολογική υπεροχή και το αμυντικό πλεονέκτημα. Άρα δημιουργείται ήδη σταθερό αδιέξοδο φθοράς. Ο πόλεμος αυτός έχει μεγάλη ιστορική σημασία, καθώς είναι ο μεγαλύτερος στην Ευρώπη μετά το 1945, είναι ο πρώτος πόλεμος με drones – μεγάλης κλίμακας – και ουσιαστικά έχουμε την σύγκρουση βιομηχανικής ικανότητας και τεχνολογικής καινοτομίας.

Ρωσία-Ουκρανία: Πόλεμος φθοράς

Σήμερα καμία πλευρά δεν μπορεί εύκολα να κερδίσει στρατιωτικά. Το πλεονέκτημα υφίσταται προς την ρωσική πλευρά, η οποία έχει την ικανότητα να συνεχίζει τις επιθετικές της επιχειρήσεις, λόγω της πολεμικής της βιομηχανικής αυτάρκειας (και ικανότητας να την μετατρέψει σε πολεμική μορφή και απόδοση) καθώς και της δυνατότητας για πλήρη αναπλήρωση των απωλειών μάχης και της αποτελεσματικής επάνδρωσης των Μονάδων της.

Από την άλλη η Ουκρανία έχει δύο σοβαρά προβλήματα στην εξέλιξη των επιχειρήσεων: Την εξάρτηση για την συνέχιση του πολέμου από την δυτική βοήθεια – και την λειψανδρία των Μονάδων της – που δεν δύναται να θεραπευτεί, καθόσον η επιστράτευση έχει ήδη αποτύχει. Ο πόλεμος πιθανότερα θα τελειώσει πολιτικά – όχι με κατάληψη της Ουκρανίας.

Στον πόλεμο μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας δεν υπάρχουν ποτέ “επίσημα καθημερινά” νούμερα – όλα τα στοιχεία είναι εκτιμήσεις πληροφοριών (intelligence estimates) από NATO, Ουκρανία, think-tanks και δυτικά ινστιτούτα. Παρ’ όλα αυτά υπάρχει αρκετά σταθερή εικόνα, για τις αρχές του 2026....

Οι συνολικές δυνάμεις που βρίσκονται στο μέτωπο (όχι ο συνολικός στρατός κάθε χώρας – μόνο όσοι σχετίζονται με το θέατρο επιχειρήσεων): 500.000-650.000 στρατιώτες της Ρωσίας. Από αυτούς 170.000 βρίσκονται σε έναν μόνο άξονα (Ντονέτσκ-Pokrovsk) 200.000 ενεργά στην πρώτη γραμμή μάχης και οι υπόλοιποι σε πυροβολικό, UAV, επιμελητεία, εφεδρείες, Rosgvardia κλπ. Η Ρωσία, λοιπόν, κρατά πολύ μεγαλύτερη μάζα στρατού στο θέατρο επιχειρήσεων και μπορεί να αναπληρώνει 30.000 άνδρες/μήνα.

Ο συνολικός στρατός της Ουκρανίας είναι 1.000.000 (όλες οι δομές). Στο μέτωπο βρίσκονται 200.000-300.000 μάχιμοι (300.000 θεωρούνται ανώτατο όριο ενεργών μονάδων, δηλαδή περίπου οι μισοί από τους Ρώσους στο θέατρο). Το κρίσιμο σημείο είναι οι επανδρώσεις μονάδων – όχι πόσοι υπάρχουν γενικά, αλλά πόσοι είναι μέσα στις μονάδες. Η Ουκρανία έχει πολλές ταξιαρχίες, με 30% επάνδρωση (συνθησισμένη πρώτη γραμμή: 40-60%). Ένα χαρακτηριστικό του ουκρανικού στρατού είναι ότι έχει σπάνια πλήρεις μονάδες:

Λίγοι άνδρες ανά χιλιόμετρο μετώπου, οπότε έχουμε άμυνα με drones και πυροβολικό. Η Ρωσία δεν δημοσιεύει επίσημα ποσοστά, αλλά από τη δομή επιστρατεύσεων βγάζουμε τα εξής συμπεράσματα: Τα τάγματα επίθεσης είναι επανδρωμένα κατά 70-90% και η γενική μέση επάνδρωση μονάδων είναι στο 60-80%, με συνεχή αναπλήρωση απωλειών κάθε μήνα. Δηλαδή, η Ρωσία έχει περισσότερες μονάδες, η δε Ουκρανία διαθέτει λιγότερες και πολλές “σκελετωμένες”. Η Ρωσία διαθέτει το πλεονέκτημα όγκου, επιχειρεί επιθέσεις φθοράς αντιπάλου και επιτυγχάνει μικρή πρόοδο, αλλά συνεχή. Η Ουκρανία έχει κάποιο πλεονέκτημα ποιότητας πυρών (drones, πυροβολικό), αλλά σημαντική έλλειψη επάνδρωσης και αναπλήρωσης.

Χάρτης καταστάσεως του εδάφους 18 Δεκ. 2025.

Σημείωση: Οι πληροφορίες βασίζονται σε αναλύσεις δεδομένων του 2025, όπως από το ISW, BBC, Russia Matters.

Μισθοφόροι υπέρ Ουκρανίας-Ρωσίας

Μια ρωσική καταγραφή αναφέρει περί τις 11.675 μισθοφόρους από 84 χώρες υπέρ της Ουκρανίας, ενώ μια άλλη ρωσική εκτίμηση τους ανεβάζει στους 13.387 συνολικά. Αρχικά δηλώθηκαν 20.000, αλλά πραγματικά ενεργοί μάχιμοι ήταν μόνο 1.500-2.000 και συνήθως στο μέτωπο ταυτόχρονα ήταν 1.000-3.000. Συμπέρασμα: Πολλοί πήγαν, όμως λίγοι έμειναν (υψηλές απώλειες και αποχωρήσεις).

Οι χώρες που κυρίως προήλθαν οι μισθοφόροι ήταν: Από Ανατολική Ευρώπη/πρώην ΕΣΣΔ, όπως Πολωνία (η μεγαλύτερη ομάδα), Γεωργία, Λευκορωσία (αντικαθεστωτικοί) και σερβικές αντικαθεστωτικές μονάδες. Από Δύση προήλθαν κυρίως από ΗΠΑ, Καναδά, Ηνωμένο Βασίλειο, Ρουμανία, Γαλλία και Γερμανία. Από άλλες περιοχές προήλθαν από την Λατινική Αμερική (Κολομβία, Βενεζουέλα) ενώ υπάρχει και ένας μικρός αριθμός Κινέζων εθελοντών που πολεμούν στο πλευρό των Ουκρανών.

Σε ό,τι αφορά την Ρωσία, τα πράγματα είναι διαφορετικά. Δεν υπάρχει "λεγεώνα εθελοντών", αλλά μισθοφόροι μέσω ιδιωτικών στρατών που στρατολογούν άτομα από φτωχές χώρες. Δεν υπάρχει συνολικός επίσημος αριθμός, αλλά έχουν καταγραφεί 1.400 Αφρικανοί (από ουκρανικές αναφορές), εκατοντάδες νεκροί αλλοδαποί από Κεντρική Ασία και μαχητές από πολλές χώρες (Αφρική, Κούβα, Νεπάλ, Ινδία). Οι αναλυτές εκτιμούν ότι χιλιάδες έως δεκάδες χιλιάδες πέρασαν συνολικά, αλλά οι περισσότεροι

ενσωματώθηκαν σε ρωσικές μονάδες και δεν καταγράφονται ως ξεχωριστή δύναμη.

Αυτοί προήλθαν κυρίως ήταν από φτωχές χώρες, όπως το Νεπάλ, η Ινδία, η Κούβα και δεκάδες αφρικανικά κράτη. Ακόμη φέρεται να προήλθαν από Τατζικιστάν, Ουζμπεκιστάν, τον Καύκασο (φιλορωσικές μονάδες) αλλά και από την Μέση Ανατολή – έγιναν αναφορές για Σύρους μισθοφόρους. Το Κίεβο έχει αναφερθεί σε παρουσία Κινέζων στις τάξεις των Ρώσων, με το Πεκίνο να σημειώνει ότι πρόκειται για μεμονωμένα άτομα, χωρίς να συνδέονται με τον Κινεζικό Στρατό. Με την Ρωσία πολεμούν δυνάμεις του Βορειοκορεατικού στρατού, χωρίς βεβαίως να συμπεριλαμβάνονται στους μισθοφόρους.

Η συμμετοχή του NATO

Με βάση τις αναφορές έως τις αρχές του 2026, η επίσημη θέση του NATO είναι ότι δεν υπάρχουν στρατιωτικές δυνάμεις του στην Ουκρανία. Ωστόσο, υπάρχουν σημαντικές αποδείξεις και αναφορές για παρουσία στρατιωτικού προσωπικού χωρών-μελών του NATO, με άλλους ρόλους, καθώς και έντονη επιχειρησιακή υποστήριξη (BBC+2). Σε ό,τι αφορά την παρουσία και τον ρόλο επιτελών-μαχητών, το προσωπικό των χωρών του NATO που βρίσκεται στο ουκρανικό έδαφος λειτουργεί κυρίως σε επιτελικό, συμβουλευτικό και τεχνικό ρόλο, και όχι ως οργανωμένες μονάδες μάχης. Συγκεκριμένα ως:

- Σύμβουλοι και Επιτελείς: Υπάρχουν αναφορές για δυτικούς στρατιωτικούς (ιδιαίτερα από ΗΠΑ, Βρετανία) που παρέ-

χουν συμβουλές σε θέματα στρατηγικής, σχεδιασμού επιχειρήσεων και υλικοτεχνικής υποστήριξης (logistics).

- Τεχνική Υποστήριξη Οπλικών Συστημάτων: Προσωπικό (συχνά πρώην στρατιωτικό, ή εργαζόμενοι σε αμυντικές βιομηχανίες) συντηρεί και υποστηρίζει τη χρήση δυτικών οπλικών συστημάτων (π.χ. πυραύλους, συστήματα αεράμυνας).

- Πληροφορίες και Στόχευση: Υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι το NATO παρέχει κρίσιμες πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο και βοήθεια στην επιλογή στόχων (targeting) για τα ουκρανικά πλήγματα.

- Ειδικές Δυνάμεις (Συμβουλευτικός Ρόλος): Αναφορές (συμπεριλαμβανομένων διαρροών από έγγραφα των ΗΠΑ) έχουν υποδείξει την παρουσία μικρού αριθμού ειδικών δυνάμεων από νατοϊκές χώρες (πχ Βρετανία, Γαλλία) για υποστήριξη (CEPA – Center for European Policy Analysis).

- Επίσημες Δηλώσεις: Ο Γενικός Γραμματέας του NATO (π.χ. Στόλτενμπεργκ, και εν συνεχεία ο διάδοχός του) έχει δηλώσει επανειλημμένα ότι “το NATO δεν έχει στρατεύματα στο έδαφος”. Ωστόσο, τον Φεβρουάριο του 2026, ο Βρετανός υπουργός Άμυνας εξέφρασε την επιθυμία για ισχυρότερη παρουσία (“British forces on the ground”) ως εγγυητή, δείχνοντας την τάση.

- Συμβουλές στο Πεδίο: Αναφορές από το CEPA (Center for European Policy Analysis) επιβεβαιώνουν ότι από το 2022 υπάρχουν σύμβουλοι, συμπεριλαμβανομένων ειδικών δυνάμεων, σε ρόλους καθοδήγησης.

- Ρωσικές Αναφορές: Η Ρωσία υποστηρίζει ότι οι Ουκρανοί στρατιώτες λειτουργούν de facto υπό τις εντολές Δυτικών συμβούλων και ότι Westerners (δυτικοί) χειρίζονται προηγμένα οπλικά συστήματα.

- JATEC: Τον Φεβρουάριο του 2025 ιδρύθηκε το NATO-Ukraine Joint Analysis, Training and Education Centre (JATEC) στην Πολωνία, το οποίο, αν και εκτός Ουκρανίας, φέρνει νατοϊκό προσωπικό σε άμεση επαφή με τις ουκρανικές ανάγκες, αναλύοντας δεδομένα μάχης σε πραγματικό χρόνο.

Συμπέρασμα, δεν έχουμε άμεση εμπλοκή. Δεν υπάρχουν αποδείξεις για μεγάλους, οργανωμένους σχηματισμούς του NATO που πολεμούν στην πρώτη γραμμή. Υπάρχει, όμως, ουσιαστική υποστήριξη και αποδείξεις για επιτελείς, τεχνικούς και συμβούλους (boots on the ground) που είναι απαραίτητοι για τη λειτουργία των δυτικών όπλων και τη στρατηγική. Η παρουσία αυτή διατηρείται σε επίπεδα που το NATO θεωρεί ότι δεν αποτελούν “άμεση εμπλοκή” στην πολεμική σύρραξη, αν και η Ρωσία την ερμηνεύει διαφορετικά, με τον κίνδυνο κλιμάκωσης να μην

αποκλείεται.

Ουκρανία: Ποιος έχει το πλεονέκτημα...

Στον πόλεμο της Ρωσίας με την Ουκρανία (2022-2026) ο πόλεμος έχει μετατραπεί σε πόλεμο φθοράς και τεχνολογίας. Άρα πρέπει να εξετάσουμε πέντε σημαντικούς παράγοντες:

- Ανθρώπινο δυναμικό

Υπερέχει η Ρωσία, γιατί έχει μεγαλύτερο πληθυσμό, συνεχείς συμβάσεις και οικονομικά κίνητρα, αναπληρώνει απώλειες κάθε μήνα, μπορεί να κάνει επιθέσεις, ακόμα κι αν χάσει πολλούς στρατιώτες. Η Ουκρανία έχει πλέον έλλειψη πεζικού, κρατά μεγαλύτερο μέτωπο με λιγότερους στρατιώτες, αναγκάζεται να πολεμά “αμυντικά και οικονομικά”.

- Πυροβολικό και πυρομαχικά

Η Ρωσία έχει το πλεονέκτημα: Ρίχνει περισσότερα βλήματα την ημέρα. Όμως, η Ουκρανία χτυπά με μεγαλύτερη ακρίβεια (Excalibur, drones, HIMARS).

- Drones (Game Changer του πολέμου)

Και εδώ έχει πλεονέκτημα η Ρωσία. Η Ουκρανία είχε αρχικά την ποιοτική υπεροχή, με FPV drones. Το 70-80% απωλειών προκαλούνται από UAV και η Ουκρανία έχει καλύτερη τακτική χρήση. Η Ρωσία όμως έχει μεγαλύτερη παραγωγή, περισσότερα αναλώσιμα drones και ποιοτική αναβάθμιση

- Βιομηχανία και οικονομία

Μεγάλο πλεονέκτημα για την Ρωσία. Η Ρωσία έχει μετατραπεί σε οικονομία πολέμου, λόγω παραγωγής τεράστιων ποσοτήτων πυρομαχικών, αντέχει σε μακροχρόνια φθορά και δεν εξαρτάται από πολιτικές αποφάσεις άλλων χωρών. Η Ουκρανία εξαρτάται από την δυτική βοήθεια, κάθε καθυστέρηση δε της βοήθειας, αποτελεί πρόβλημα στο μέτωπο

- Έδαφος και άμυνα

Εδώ υπερέχει η Ουκρανία. Οι Ουκρανοί πολεμούν στο έδαφος των και για την πατρίδα τους, έχοντας έτσι το ηθικό πλεονέκτημα. Γι’ αυτό οι Ρώσοι προχωρούν αργά και η αμυντική γραμμή δεν καταρρέει εύκολα – έως τρομακτικά δύσκολα.

Η Ουκρανία έχει ακόμα ικανότητα άμυνας, αλλά δεν μπορεί πλέον να ανακαταλάβει μεγάλες περιοχές χωρίς τεράστια νέα βοήθεια, που όπως φαίνεται η Ευρώπη δεν μπορεί να ανταποκριθεί, μετά την αποχώρηση των ΗΠΑ από τον πόλεμο και την Ουκρανία. Άρα ποιος έχει το συνολικό πλεονέκτημα; Σήμερα το στρατηγικό πλεονέκτημα διαθέτει η Ρωσία, κυρίως επειδή μπορεί να συνεχίσει τον πόλεμο περισσότερο....

<https://slpress.gr/diethni/tessera-xronia-polemou-stin-oukrania-poiος-exei-to-pano-xeri/>

ΤΕΛΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Από το 2022 έως σήμερα ο πόλεμος πέρασε τέσσερις φάσεις:

Πόλεμος ελιγμών (ταχείες κινήσεις στρατευμάτων και προσπάθεια γρήγορης κατάληψης κρίσιμων πόλεων – αποτυχία ταχείας νίκης)

Πόλεμος πυροβολικού (μαζική χρήση πυροβολικού για φθορά του αντιπάλου και καταστροφική θέσεων πριν από μικρές προωθήσεις)

Πόλεμος οχυρώσεων (εκτεταμένα χαρακώματα, ναρκοπέδια και αμυντικές γραμμές που σταθεροποιούν το μέτωπο)

Πόλεμος εξάντλησης (μακροχρόνια σύγκρουση με στόχο τη σταδιακή φθορά ανθρώπινων πόρων, εξοπλισμού και οικονομικών δυνατοτήτων)

Δομή διοικήσεως Ενόπλων Δυνάμεων: Ο “ελέφας στο δωμάτιο”

του Αντιστρατήγου ε.α. Παναγιώτου Γκαρτζονίκα

πηγή slpress.gr

Η δομή διοίκησης των Ενόπλων Δυνάμεων, παρότι ζήτημα θεμελιώδους σημασίας, παραμένει υποβαθμισμένο στον δημόσιο διάλογο. Η στρατιωτική ισχύς, όμως, εξαρτάται από την αποτελεσματικότητα της διοίκησης. Γι' αυτό θα εξετάσουμε τα κλιμάκια της νέας δομής διοίκησης.

Μετά την αναγκαιότητα σύστασης ενιαίας Διοίκησης Αιγαίου, το δεύτερο σοβαρότερο ζήτημα που αφορά τη δομή διοίκησης είναι η Διοίκηση Ειδικού Πολέμου (ΔΕΠ) — ο πραγματικός “ελέφαντας στο δωμάτιο”. Η ίδρυσή της το 2021 δεν προήλθε από επιχειρησιακή απαίτηση, αλλά από παράθυρο ευκαιρίας που βρήκαν οι υποστηρικτές της, από τη γοητεία που ασκούν οι επίλεκτες δυνάμεις στους πολιτικούς και την κοινή γνώμη, καθώς και από το έλλειμμα στρατιωτικής παιδείας.

Οι υποστηρικτές της ΔΕΠ, κυρίως όσοι έχουν υπηρετήσει εκεί, δεν προβάλλουν σαφές επιχειρησιακό πλεονέκτημα από τη δημιουργία της. Αντιθέτως, αποδίδουν την κριτική που ασκείται σε αυτήν σε υποτιθέμενο φθόνο όσων αντιτίθενται. Ωστόσο, το ζήτημα είναι σοβαρό για καφενειακές συζητήσεις.

Ειδικός Πόλεμος

Η ύπαρξη της ΔΕΠ οδηγεί σε σύγχυση εννοιών, δημιουργεί δύο παράλληλες χερσαίες διοικήσεις, περιπλέκει αδικαιολόγητα τη διοίκηση και τον έλεγχο, ενθαρρύνει την “τακτικοποίηση” και τον κατακερματισμό των στρατιωτικών ενεργειών και τελικά δεν προάγει την επιθετική προσπάθεια. Ειδικότερα:

Πρώτον, ο όρος “Ειδικός Πόλεμος” δεν έχει υιοθετηθεί από το ΝΑΤΟ. Στο αμερικανικό δόγμα, ορίζεται ως «η εκτέλεση δραστηριοτήτων που περιλαμβάνουν συνδυασμό φονικών και μη φονικών ενεργειών από ειδικά εκπαιδευμένη και μορφωμένη δύναμη, με βαθιά κατανόηση πολιτισμών και ξένων γλωσσών, ικανότητα δράσης μικρών κλιμακίων και δυνατότητα εκπαίδευσης και μάχης μαζί με γηγενείς δυνάμεις σε φιλικό, αβέβαιο ή εχθρικό περιβάλλον» (ADP 3-05, Army Special Operations, 2019).

Ποια σχέση έχει ο ελληνικός “Ειδικός Πόλεμος” με τον ανωτέρω ορισμό, καθώς πρόκειται για εντελώς διαφορετικές έννοιες. Η εκτίμηση είναι ότι, έχοντας ήδη συγκροτήσει Διοίκηση Ειδικών Επιχειρήσεων και αναζητώντας έναν όρο για μια νέα υπερ-διοίκηση, επιλέχθηκε αυθαίρετα ο τίτλος “Ειδικός Πόλεμος”, ανεξαρτήτως του πραγματικού περιεχομένου του. Υπολανθάνει η αντίληψη ότι η επίκληση ενός αμερικανικού ή ΝΑΤΟϊκού όρου προσδίδει αυτομάτως κύρος και αξιοπιστία!

Δεύτερον, η λειτουργία που επιβαρύνεται περισσότερο —χωρίς λόγο— είναι αυτή της διοίκησης και του ελέγχου, και μάλιστα με τρεις διαφορετικούς τρόπους:

- Με τη σύσταση της ΔΕΠ δημιουργούνται στην πράξη δύο διοικήσεις χερσαίων δυνάμεων, καθώς τόσο το ΓΕΣ όσο και η ΔΕΠ υπάγονται απευθείας στο ΓΕΕΘΑ. Το μείζον των δυνάμεων της ΔΕΠ δεν είναι αυτές των Ειδικών Επιχειρήσεων, αλλά οι σχηματισμοί του επίλεκτου πεζικού, δηλαδή πεζοναυτών, αλεξιπτωτιστών και καταδρομών. Πριν τη σύσταση της ΔΕΠ ούτως ή άλλως οι σχηματισμοί αυτοί υπάγονταν σε έναν σχηματισμό, την Ι Μεραρχία.

- Η νέα διοίκηση που συστήνεται αναλαμβάνει δύο

σχηματισμούς που ούτως ή άλλως υπάγονταν στο ΓΕΕΘΑ. Η Διακλαδική Διοίκηση Ειδικών Επιχειρήσεων από την ίδρυσή της το 2013 υπαγόταν στο ΓΕΕΘΑ, η δε Ι Μεραρχία, με τους πεζοναύτες, καταδρομείς και αλεξιπτωτιστές χρησιμοποιούσαν από το ΓΕΕΘΑ. Δηλαδή εκεί που είχαμε δύο διοικήσεις απευθείας υπό το ΓΕΕΘΑ, τώρα παρεμβάλλουμε μία νέα διοίκηση μεταξύ αυτών και του ΓΕΕΘΑ! Ένα νέο επίπεδο διοίκησης σημαίνει αύξηση των γραφειοκρατικών διαδικασιών και επιμήκυνση του χρόνου λήψεως αποφάσεων, αλλά και υλοποίησής τους. Ιδιαίτερα υποβαθμίζεται η Διακλαδική Διοίκηση Ειδικών Επιχειρήσεων, της οποίας ο διοικητής δεν έχει άμεση πρόσβαση στον αρχηγό ΓΕΕΘΑ.

- Η νέα δομή δεν αντιμετωπίζει το σοβαρό πρόβλημα διοίκησης και ελέγχου στο Αιγαίο, το οποίο εξακολουθεί να μην αντιμετωπίζεται ως ενιαία περιοχή επιχειρήσεων. Αντιθέτως, προστίθεται ακόμη ένας διοικητής (της ΔΕΠ) επιδεινώνοντας μια ήδη προβληματική κατάσταση (βλ. άρθρο 18/1/2026).

Τρίτον, για το σκέλος της ΔΕΠ που αφορά τις δυνάμεις της Ι Μεραρχίας (πεζοναύτες, αλεξιπτωτιστές, καταδρομείς), δύο κρίσιμες παρατηρήσεις:

- Η συγκέντρωση ανόμοιων δυνάμεων σε μία δεξαμενή δεν επιφέρει ουσιαστική αλλαγή εφόσον δεν αλλάζει ο τρόπος χρησιμοποίησής τους. Παρά τον βαρύγδουπο τίτλο, το πρόβλημα απλώς παρακάμπτεται. Αν οι ταξιαρχίες αυτές χρησιμοποιούνται τμηματικά και διαδοχικά, τότε οδηγούμαστε στην “τακτικοποίηση” των επιχειρήσεων. Αυτή η λογική αντανάκλα την αντίληψη της περιορισμένης ή ελεγχόμενης χρήσης βίας, την οποία ο Ευάγγελος Βενιζέλος περιέγραψε ως “σημειακή κρίση”. Δηλαδή, η λογική των “σημειακών κρίσεων” μπαίνει από την πίσω πόρτα ακόμα και αν δεν έχουμε τέτοια πρόθεση.

- Όσο μεγθύνονται οι δυνατότητες της Τουρκίας, άλλο τόσο αυξάνεται η ανάγκη για διενέργεια από μέρος μας επιθετικών ενεργειών στο επιχειρησιακό και στο τακτικό επίπεδο. Επομένως, το ζητούμενο για όλες τις “ειδικές” ταξιαρχίες που είναι επίλεκτες δυνάμεις με ανώτερη εκπαίδευση, ηθικό και δυνατότητες, δεν είναι να τις περιθωριοποιήσουμε. Είναι να τις χρησιμοποιήσουμε επιθετικά με τρόπο που να αποδώσουν το μέγιστο των δυνατοτήτων τους. Αυτές οι δυνάμεις πρέπει να χρησιμοποιούνται συγκεντρωτικά, σε συνδυασμό και με άλλες δυνατότητες, ώστε το συνολικό αποτέλεσμα να είναι μεγαλύτερο από το άθροισμα των μερών. Δηλαδή να επιτυγχάνουν επιχειρησιακού επιπέδου σκοπούς με στρατηγικά αποτελέσματα.

Χερσαία Διοίκηση και Σώματα Στρατού

Η κατάργηση της Στρατιάς απλοποιεί τη διοίκηση και τον έλεγχο και συντομεύει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Άλλωστε, το ΓΕΣ την περίοδο 1940-41 διεξήγαγε δύο πολέμους με δύο διακριτές δομές, το Γενικό Στρατηγείο και το έμπηδο ΓΕΣ. Επιπλέον ο Παπάγος ασκούσε στρατηγικό ρόλο. Παρά τις αδυναμίες και την κριτική που τού έχει ασκηθεί, η συγκεκριμένη ρύθμιση λειτούργησε αποτελεσματικά.

Το Ισραήλ, το οποίο συχνά προβάλλεται ως πρότυπο, δεν διαθέτει ενιαία χερσαία διοίκηση. Διαθέτει τρεις γεωγραφικές διοικήσεις επιπέδου Σώματος Στρατού. Αντι-

θέτως, η Αίγυπτος δημιούργησε Διοίκηση Χερσαίων Δυνάμεων πριν από τον Πόλεμο των Έξι Ημερών το 1967, η οποία εκτιμάται ότι συνέβαλε στη συντριπτική ήττα της. Ασφαλώς, απαιτείται μια Διοίκηση Εσωτερικού (όχι η ΑΣΔΥΣ), ρόλο τον οποίο θα μπορούσε να αναλάβει εν καιρώ πολέμου η Γενική Επιθεώρηση.

Η μετονομασία των Γ' και Δ' Σώματος Στρατού σε Ανωτάτη Στρατιωτική Διοίκηση Ηπείρου-Μακεδονίας (ΑΣΔΗΜ) και Ανωτάτη Στρατιωτική Διοίκηση Θράκης (ΑΣΔΙΘ) αντίστοιχα, συνιστά ύβρη και περιφρόνηση των στρατιωτικών παραδόσεων. Τα Σώματα Στρατού αυτά διαθέτουν ιστορία άνω των εκατό ετών και χιλιάδες νεκροί έπεσαν υπερασπιζόμενοι τις σημαίες τους.

Αντίστοιχα ακατανόητη είναι η μετονομασία της ΑΣΔΕΝ σε Ανωτάτη Στρατιωτική Διοίκηση Αιγαίου και Ανατολικής Μεσογείου (ΑΣΔΑΑΜ). Οι επιχειρησιακές δυνατότητες της ΑΣΔΕΝ στην Ανατολική Μεσόγειο είναι ανύπαρκτες. Αντί να δημιουργηθεί πραγματική διακλαδική Διοίκηση Αιγαίου, που θα ενοποιούσε τον Στόλο και την ΑΣΔΕΝ και θα διέθετε και δυνατότητες δράσης στην Ανατολική Μεσόγειο, επιλέγεται απλώς η μετονομασία!

Τέλος, ο χαρακτηρισμός της ΑΣΔΕΝ, του Δ' Σώματος Στρατού, του Αρχηγείου Στόλου και του Αρχηγείου Τακτικής Αεροπορίας (ΑΤΑ) ως "Μειζόνων Διοικήσεων Διακλαδικών Επιχειρήσεων" αποκαλύπτει πλήρη παρανόηση της διακλαδικότητας. Μια διοίκηση καθίσταται διακλαδική όταν διαθέτει δυνάμεις από τους άλλους κλάδους και όχι όταν απλώς στελεχώνεται από αξιωματικούς διαφορετικών Κλάδων, ή όταν βαφτίζεται διακλαδική. Επαναλαμβάνουμε το ίδιο λάθος με αυτό του 2003.

Στρατηγεία NATO και ΕΕ

Η Ελλάδα διαθέτει στρατηγεία τόσο στο NATO όσο και στην ΕΕ, τα οποία επηρεάζουν άμεσα την εθνική δομή διοίκησης. Το 2003 προσφέραμε στο NATO το Γ' Σώμα Στρατού ως Σώμα Ταχείας Αντίδρασης, αφενός επειδή αυτό επεδίωκε, αφετέρου επειδή διέθετε αντίστοιχο στρατηγείο η Τουρκία. Ωστόσο, από το 2003 τα στρατηγεία του NATO δεν διαθέτουν συγκεκριμένη περιοχή ευθύνης. Παράλληλα, η Τουρκία διέθετε από το 1952, ένα ή και δύο στρατηγεία στη δομή διοίκησης του NATO. Επίσης η Τουρκία διέθετε την πολιτική βούληση να αναπτύξει το αντίστοιχο στρατηγείο της όπου το ζητούσε το NATO και ανέλαβε τρεις φορές τη διοίκηση της ISAF στο Αφγανιστάν.

Αντίστοιχα στρατηγεία διαθέτουν χώρες με πολύ μεγαλύτερες οικονομικές και στρατιωτικές δυνατότητες από την Ελλάδα. Η Ολλανδία, για παράδειγμα, συμμετέχει σε κοινό στρατηγείο με τη Γερμανία. Στην Ελλάδα προβάλλεται το επιχειρήμα ότι η συμμετοχή τρίτων χωρών στον λειτουργικό προϋπολογισμό του στρατηγείου αντισταθμίζει το κόστος. Ωστόσο, δεδομένου ότι εδώ σπανίως υπολογίζεται το συνολικό κόστος, και ότι αυτό δεν περιορίζεται στα λειτουργικά έξοδα, θα είχε ενδιαφέρον μια σοβαρή μελέτη για το

πραγματικό κόστος διατήρησης ενός τέτοιου στρατηγείου.

Το σοβαρότερο, όμως, πρόβλημα είναι η υπονόμηση της αξιοπιστίας μας. Ενώ δηλώνουμε ότι διαθέτουμε στρατηγείο Σώματος Στρατού ικανό να διεξαγάγει επιχειρήσεις οπουδήποτε στο πλαίσιο της Συμμαχίας, δεν υφίσταται πολιτική βούληση να το αναπτύξουμε σε διεθνή αποστολή. Πρόκειται για μικρομεγαλισμό, τον οποίο αντιλαμβάνονται όλοι. Δεν αναπτύξαμε το στρατηγείο στο Αφγανιστάν και μάλλον δεν θα το πράξουμε στο μέλλον.

Σε ανάλογο πνεύμα, όταν η Ελλάδα παραχώρησε και δεύτερο στρατηγείο, αυτή τη φορά στην ΕΕ. Πρόκειται για την 1η Στρατιά, η οποία λειτουργεί ως Επιχειρησιακό Στρατηγείο (Operation Headquarters – OHQ), στρατηγικού επιπέδου. Αντίστοιχα στρατηγεία διαθέτουν μόνο οι Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία και Ισπανία. Και εδώ ισχύουν οι ίδιες επιφυλάξεις.

Οι συμμαχίες —ιδίως οι στρατιωτικές— είναι αναγκαίες για την Ελλάδα και η ενεργός συμμετοχή της είναι επιβεβλημένη. Ωστόσο, η χώρα οφείλει να επανεξετάσει την προσφορά δύο στρατηγείων ανωτάτου επιπέδου σε NATO και ΕΕ. Το κρίσιμο ζήτημα είναι η εναρμόνιση σκοπών, μέσων και τρόπων, δηλαδή η συνεισφορά σε μια συμμαχία να είναι ανάλογη με τη θέση, τις δυνατότητες και τις επιδιώξεις της χώρας. Αυτό που παρατηρείται σήμερα είναι το αντίθετο: μια δυσαρμονία σκοπών, μέσων και τρόπων, δηλαδή ένας στρατηγικός ανορθολογισμός.

Τα προβλήματα παραμένουν

Μετά το 1990 έχουν παρουσιαστεί διάφορες "νέες δομές", οι περισσότερες εκ των οποίων δεν τελεσφόρησαν. Ο βασικός τους προβληματισμός περιοριζόταν συνήθως σε δύο ερωτήματα: ποιες μονάδες θα καταργηθούν και ποιο σχήμα θα επιλεγεί για τους "ειδικούς" σχηματισμούς. Το Β' Σώμα Στρατού ιδρύθηκε το 1998 ως Δύναμη Άμεσης Αντίδρασης, καταργήθηκε ορθώς το 2013 και το 2021 συστάθηκε η Διοίκηση Ειδικού Πολέμου. Οι ίδιες ιδέες ανακυκλώνονται χωρίς συνολική-συνεκτική μεταρρύθμιση. Μία από τις βασικές αιτίες της στασιμότητας είναι η ένδεια στρατιωτικής σκέψης και η υποβάθμιση της στρατιωτικής μόρφωσης.

Η νέα δομή, που δεν είναι και τόσο νέα, δεν πρόκειται να λύσει πιεστικά και χρονίζοντα οργανωτικά προβλήματα. Είναι εντυπωσιακό ότι 75 χρόνια μετά την ένταξή μας στο NATO, αδυνατούμε να παρακολουθήσουμε τις εξελίξεις στους στρατούς πιο προηγμένων χωρών και επαναλαμβάνουμε τα ίδια σφάλματα. Άλλωστε, καμία οργανωτική μεταρρύθμιση δεν αγγίζει το υπ' αριθμόν ένα πρόβλημα του Στρατού: τη χαμηλή επάνδρωση των μονάδων. Πρόβλημα που μπορεί να επιλυθεί μόνο με την αύξηση της στρατιωτικής θητείας.

<https://slpress.gr/amyna/domi-dioikiseos-enoplion-dinameon-o-efas-sto-domatio/>

Κι'αυτά έχουν ειπωθεί κατά καιρούς

α. Ο Βρετανός ιστορικός και συγγραφέας C. Northcote Parkinson σατίρισε έντονα το φαινόμενο λέγοντας: "Reorganization is a wonderful method for creating the illusion of progress while producing confusion, inefficiency and demoralization."

β. Από το έργο William Shakespeare, στο έργο Romeo and Juliet: "A rose by any other name would smell as sweet."

γ. Ένα σύγχρονο management quote που συχνά κυκλοφορεί σε διοικητική βιβλιογραφία: "If you can't solve a problem, rename it."

δ. Τελικά μπορεί να είναι: Old wine in new bottles

Οι Ένοπλες Δυνάμεις σε κρίσιμο σταυροδρόμι – Διοίκηση χωρίς στρατηγική;

<https://slpress.gr/amyna/enoples-dinameis-kai-amina-se-krisimo-stavrodromi-dioikisi-xoris-stratigiki/>

του Αντιστρατήγου ε.α. Παναγιώτου Γκαρτζονίκα

Το τελευταίο διάστημα παρατηρείται αυξημένη κινητικότητα στον χώρο της άμυνας, η οποία προέρχεται είτε από την προμήθεια οπλικών συστημάτων είτε από μια σειρά θεσμικών αλλαγών. Επισήμως διακηρύσσεται ότι όλες αυτές οι μεταβολές εντάσσονται σε ένα συνολικό σχέδιο, την “Ατζέντα 2030”. Δεν μπορεί, ωστόσο, να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να ακολουθείται και η τακτική του στρατηγού Μονγκόμερι: Ακόμη και οι ήττες να μην εκλαμβάνονται ως αποτυχίες, αλλά ως μέρος ενός ευρύτερου σχεδίου που, υποτίθεται, οδηγεί στην τελική επιτυχία.

Από το σύνολο των σοβαρών ζητημάτων που αφορούν την άμυνα, θα επικεντρωθούμε στη δομή διοίκησης — έναν τομέα που, παρά τη θεμελιώδη σημασία του, παραμένει υποβαθμισμένος στον δημόσιο διάλογο, ίσως ακριβώς επειδή δεν προσφέρεται για επικοινωνιακή εκμετάλλευση με τον ίδιο τρόπο που προσφέρονται οι εξοπλισμοί, σε δύο συνέχειες.

Αν και η ποιότητα των οπλικών συστημάτων, τα κίνητρα και οι δεξιότητες των στρατιωτών που τα χειρίζονται, καθώς και η ανθεκτικότητα των συστημάτων υλικοτεχνικής υποστήριξης είναι αναμφίβολα κρίσιμα στοιχεία, πάνω απ’ όλα η στρατιωτική ισχύς εξαρτάται από την αποτελεσματικότητα της διοίκησης. Ορισμένοι αναλυτές, για παράδειγμα, θεωρούν ότι η κύρια αιτία της ήττας των αργεντινών ενόπλων δυνάμεων στην εκστρατεία των Φώκλαντ το 1982 ήταν η ελαττωματική δομή διοίκησης.

Παρά την καθοριστική σημασία της, η υιοθέτηση ενός “τέλειου” συστήματος διοίκησης είναι εξαιρετικά δύσκολη, καθώς πάντοτε τίθενται περιορισμοί και προκύπτουν αναπόφευκτοι συμβιβασμοί. Όπως εύστοχα το διατύπωσε ο ιστορικός Μάρτιν βαν Κρέβελντ, το ιδανικό σύστημα διοίκησης, όπως και η “Πολιτεία” του Πλάτωνα, υπάρχει μόνο στον ουρανό.

Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας

Ξεκινώντας από το ανώτατο επίπεδο, η χώρα στερείται, στην ουσία, ενός οργάνου για την εκπόνηση και την εφαρμογή εθνικής στρατηγικής. Όπως έχει επανειλημμένως επισημανθεί, το ΚΥΣΕΑ, πέραν του ότι είναι δυσκίνητο, στερείται υποστηρικτικών μηχανισμών, μέσων και καθιερωμένων διαδικασιών, ώστε να μπορεί να χαράσσει στρατηγική και να διαχειρίζεται κρίσεις. Το ζήτημα καθίσταται ακόμη πιο προβληματικό αν αναλογιστεί κανείς ότι το σημαντικότερο ίσως δίδαγμα από την κρίση των Ιμίων το 1996 ήταν ακριβώς η έλλειψη συντονισμού και η απουσία θεσμοθετημένων διαδικασιών διαχείρισης κρίσεων στο ανώτατο επίπεδο.

Παρά ταύτα, τρεις δεκαετίες αργότερα, το πρό-

βλημα παραμένει ουσιαστικά άλυτο. Η σύσταση Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας υπό τον Πρωθυπουργό - με μόνιμο επιτελικό μηχανισμό, υφιστάμενες επιτροπές και δυνατότητα ολοκληρωμένης διαχείρισης κρίσεων - έχει προταθεί επανειλημμένα από σχεδόν όλα τα κόμματα εξουσίας. Για τη σημερινή κυβέρνηση μάλιστα, αποτελούσε κεντρική προεκλογική δέσμευση. Ωστόσο, μέχρι σήμερα, δεν έχει υπάρξει καμία σοβαρή κίνηση υλοποίησής της, γεγονός που γεννά εύλογα ερωτήματα ως προς το κατά πόσον η απουσία θεσμικής στρατηγικής είναι αδυναμία ή συνειδητή επιλογή.

Διοίκηση στρατηγικού και επιχειρησιακού επιπέδου

Η διοίκηση στο στρατηγικό και στο επιχειρησιακό επίπεδο ασκείται από το ΓΕΕΘΑ και, ως προς αυτό, δεν έχει υπάρξει κάποια ουσιαστική μεταβολή. Εκτιμούμε ότι ορθώς, από το 2010, ο Αρχηγός ΓΕΕΘΑ έχει αναλάβει τη διοίκηση των Ενόπλων Δυνάμεων ήδη από την περίοδο της ειρήνης. Παρά ταύτα, θεωρούμε αναγκαίο οι τρεις Κλάδοι να διατηρούν έναν βαθμό θεσμικής αυτοτέλειας και οι αρχηγοί τους να διαθέτουν το δικαίωμα άμεσης πρόσβασης όχι μόνο στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, αλλά και στον Πρωθυπουργό, όταν εκτιμούν ότι θίγονται σοβαρά ζητήματα που αφορούν τον Κλάδο τους.

Η έννοια του επιχειρησιακού επιπέδου έφθασε καθυστερημένα στην Ελλάδα και υιοθετήθηκε έμμεσα, κυρίως μέσω της αποδοχής νατοϊκών κανονισμών και διαδικασιών, χωρίς να γίνει πλήρως αντιληπτή η ποιοτική αλλαγή που αυτή συνεπαγόταν. Αυτό οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στα διαχρονικά ελλείμματα της ανώτερης στρατιωτικής εκπαίδευσης (βλ. άρθρο 26/05/2024). Η σύγχυση είναι εμφανής και στις σχετικές συζητήσεις, όπου απουσιάζει ένα σαφές εννοιολογικό πλαίσιο και συχνά διατυπώνονται αντιφατικές απόψεις.

Αν επιχειρούσε κανείς μια σαφή διάκριση μεταξύ στρατηγικού και επιχειρησιακού επιπέδου, μια θεωρητικά συνεπής λύση θα ήταν η σύσταση ξεχωριστού στρατηγείου επιχειρησιακού επιπέδου, κατά τα πρότυπα του βρετανικού Μόνιμου Διακλαδικού Στρατηγείου (Permanent Joint Headquarters (PJHQ)) ή του γερμανικού Στρατηγείου Επιχειρησιακής Διοίκησης (Operatives Führungskommando (OpFüKdoBw)).

Παρότι μια τέτοια ρύθμιση θα ήταν, από θεωρητική άποψη, ορθή, εκτιμούμε ότι δεν είναι αναγκαία για την ελληνική περίπτωση, καθώς θα περιέπλεκε τη δομή διοίκησης με την προσθήκη ενός ακόμη επιπέδου. Η επιλογή αυτή άλλωστε δεν αποτελεί ελληνική

ιδιαιτερότητα: το Ισραήλ -το οποίο συχνά προβάλλεται ως πρότυπο-, η Τουρκία, αλλά και άλλες χώρες, δεν διαθέτουν ξεχωριστό επιχειρησιακό στρατηγείο. Οι λειτουργίες του επιχειρησιακού επιπέδου επιτελούνταν εντός του αντίστοιχου ΓΕΕΘΑ, όπως στη γαλλική περίπτωση μέσω του Κέντρου Σχεδίασης και Διεξαγωγής Επιχειρήσεων (Centre de planification et de conduite des opérations (CPCO)).

Διοίκηση Αιγαίου

Το σημαντικότερο πρόβλημα που δεν αντιμετωπίζει ούτε η πρόσφατη αναδιάρθρωση της δομής διοίκησης είναι η απουσία ενιαίας Διοίκησης Αιγαίου. Το Αιγαίο συνιστά έναν ενιαίο γεωγραφικό χώρο, ένα αρχιπέλαγος κατ' εξοχήν θαλάσσιο, το οποίο όμως περιλαμβάνει και νησιωτικά συμπλέγματα, δηλαδή χερσαίο περιβάλλον. Πρόκειται, συνεπώς, για έναν χώρο όπου συνυπάρχουν και αλληλεπιδρούν άρρηκτα το θαλάσσιο και το χερσαίο στοιχείο. Η ελληνική αμυντική αντίληψη έναντι της τουρκικής απειλής παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες ακριβώς στη θεώρηση αυτής της ενότητας του χώρου του Αιγαίου και, κατ' επέκταση, στις ρυθμίσεις διοίκησης και ελέγχου. Παράλληλα, υφίστανται και άλλες σημαντικές αδυναμίες, όπως στις αμφίβιες και αποβατικές δυνατότητες, οι οποίες όμως δεν θα αποτελέσουν αντικείμενο της παρούσας ανάλυσης.

Η στρατιωτική σκέψη στη χώρα μας δεν έχει απομακρυνθεί ουσιαστικά από τις παραδοσιακές, σχεδόν αρχετυπικές, στρατηγικές αντιλήψεις κάθε Κλάδου. Σχηματικά θα μπορούσε να ειπωθεί ότι ο Στρατός Ξηράς εξακολουθεί να προσανατολίζεται στην αποφασιστική μάχη του Κλαούζεβιτς, το Πολεμικό Ναυτικό στο δόγμα του στόλου των βαθέων θαλασσών (blue waters) του Μάχαν και η Πολεμική Αεροπορία στις επιδρομές σε βάθος μέσα στην εχθρική επικράτεια του Ντουέ. Η πραγματική πρόκληση, ωστόσο, δεν είναι η προσκόλληση σε αυτές τις θεωρητικές παραδόσεις, αλλά η προσαρμογή και των τριών Κλάδων στο συγκεκριμένο επιχειρησιακό περιβάλλον εντός του οποίου καλούνται να δράσουν.

Το Αιγαίο απαιτεί έναν ενιαίο ναυτικό διοικητή, ο οποίος θα διαθέτει υπό τις διαταγές του τόσο τις ναυτικές δυνάμεις όσο και τις δυνάμεις ξηράς των νήσων, αναλαμβάνοντας συνολικά την ευθύνη της άμυνας. Σήμερα, ο Στρατός Ξηράς και το Πολεμικό Ναυτικό, κινούμενοι εντός των παραδοσιακών τους ρόλων, αντιλαμβάνονται το Αιγαίο αποσπασματικά, περιορίζοντας τη δράση τους στο περιβάλλον στο οποίο κυριαρχεί ο κάθε Κλάδος. Ο Στρατός μετέφερε τη χερσαία αντίληψη διεξαγωγής επιχειρήσεων στο νησιωτικό περιβάλλον, αντιμετωπίζοντας την άμυνα του Αιγαίου με όρους οχυρωμένης τοποθεσίας: τα νησιά επανδρώνονται, οχυρώνονται και αμύνονται παθητικά όταν δεχθούν επίθεση. Το Πολεμικό Ναυτικό, από την άλλη, επικεντρώνεται αποκλειστικά στη θάλασσα που περιβάλλει τα νησιά και θεωρεί ότι «λερώνεται» με ό,τι έχει σχέση με την ξηρά.

Οι συνέπειες της σημερινής κατάστασης

Η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης στο Αιγαίο επιφέρει σειρά σοβαρών συνεπειών. Πρώτον, η ενότητα της διοίκησης επιβάλλεται από τη γεωγραφία και την ενότητα του χώρου, η οποία δεν ικανοποιείται στη σημερινή δομή παρά μόνο στο επίπεδο του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ. Στο Αιγαίο δεν έχουμε δύο διακριτές περιοχές επιχειρήσεων τη μία δίπλα στην άλλη αλλά τη μία μέσα στην άλλη. Σε έναν τέτοιο ενιαίο χώρο απουσιάζει μια ενιαία αρχή που θα επιλέγει μεταξύ εναλλακτικών, θα θέτει προτεραιότητες, θα μετακινεί δυνάμεις και θα συγκεντρώνει μέσα για την επίτευξη συγκεκριμένων αντικειμενικών σκοπών. Η απλή συνεργασία και ο συντονισμός μεταξύ δύο διοικήσεων δεν επαρκούν: απαιτείται η υπαγωγή όλων των διατιθέμενων δυνάμεων και μέσων σε έναν διοικητή, εφοδιασμένο με την αντίστοιχη εξουσία και ευθύνη.

Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά την περίοδο του Ψυχρού Πολέμου στο NATO ο όρος "Περιοχή Επιχειρήσεων" αφορούσε τις χερσαίες δυνάμεις. Μετά το 1990, περιοχές επιχειρήσεων ανέλαβαν και ναυτικές δυνάμεις, οι οποίες πλέον δεν ασκούν θαλάσσιο έλεγχο γενικώς και αορίστως. Με δεδομένη τη γεωγραφία της, η Ελλάδα όφειλε να έχει ενοποιήσει το Αιγαίο πολύ νωρίτερα, όπως έχει πράξει, για παράδειγμα, η Σουηδία με τα νησιωτικά της συμπλέγματα.

Δεύτερον, είναι γεγονός πως σήμερα δεν υπάρχουν οι διακριτοί και "καθαροί" ρόλοι μεταξύ των κλάδων όπως παλιότερα. Ακόμη και ο θεμελιώδης ναυτικός ρόλος, ο θαλάσσιος έλεγχος, υποστηρίζει το αμερικανικό ναυτικό, επιτυγχάνεται με την «κατοχή νησιών, στενών περασμάτων, χερσονήσων και παράκτιων βάσεων κατά μήκος παραθαλάσσιων περιοχών». Και το βρετανικό ναυτικό, που δύσκολα μπορεί κανείς να το κατηγορήσει για έλλειψη προσήλωσης στο "καθαρό" ναυτικό πνεύμα, στο βασικό του εγχειρίδιο σχετικά με το δόγμα, δεν αναφέρεται σε ναυτική δύναμη αλλά στη ναυτική διάσταση των διακλαδικών επιχειρήσεων.

Πηγαίνοντας ακόμη μακρύτερα αναφέρει: «Ένα μαχητικό αεροσκάφος της αεροπορίας ή ένα τάγμα πεζικού του στρατού μπορούν άνετα να αποτελέσουν συστατικά στοιχεία μιας θαλάσσιας δύναμης επειδή η λέξη "θαλάσσια" (maritime) αναφέρεται στο περιβάλλον στο οποίο ενεργούν και όχι στον κλάδο των ενόπλων δυνάμεων από τον οποίον προέρχονται». Υπόψη ότι ζούμε σε μια εποχή όπου στο βρετανικό Βασιλικό Ναυτικό από πέρυσι αρχηγός έχει τοποθετηθεί στρατηγός των πεζοναυτών.

Τρίτον, πρόσφατα ο υπουργός Εθνικής Άμυνας δήλωσε ότι «το Αιγαίο πλέον δεν θα προστατεύεται μόνον από τον Στόλο. Θα προστατεύεται κυρίως από το πυραυλικό πυροβολικό, που θα είναι διασκορπισμένο και μετακινούμενο στα εκατοντάδες, αν όχι χιλιάδες, νησιά του Αρχιπελάγους. Το Αιγαίο θα το κλείσουμε από τη στεριά». Ασφαλώς είναι πολύ θετικό το γεγονός ότι η Ελλάδα ανακάλυψε το δόγμα περί

“Αντι-πρόσβασης και Απαγόρευσης Περιοχής” (Anti-access, Area Denial-A2/AD), έστω και με είκοσι χρόνια καθυστέρηση, παρότι δεν χρειάζεται να το αναγγέλλει με τυμπανοκρουσίες. Πάντως επειδή το νέο αυτό δόγμα συνίσταται στην άσκηση θαλάσσιου ελέγχου και από την ξηρά, αναγκαία προϋπόθεση για την εφαρμογή του αποτελεί η ενιαία διοίκηση του Αιγαίου.

Τέταρτον, με τη σημερινή διαίρεση της περιοχής του Αιγαίου στα δύο, στην ουσία ο διοικητής ολόκληρης της περιοχής επιχειρήσεων καθίσταται ο αρχηγός του ΓΕΕΘΑ ο οποίος θα διευθύνει τις επιχειρήσεις στο Αιγαίο. Δηλαδή ο διοικητής του στρατηγικού επιπέδου αναλαμβάνει τη διεύθυνση μιας περιοχής επιχειρήσεων και μετατρέπεται κατ’ ουσίαν σε διοικητή τακτικού επιπέδου. Για να μετακινηθεί σήμερα ακόμα και μια διμοιρία στο Αιγαίο, απαιτείται η ενέργεια και ο συντονισμός από το ΓΕΕΘΑ.

Εκείνο δηλαδή το οποίο αποκλείουμε σε κατώτερα επίπεδα, το δεχόμαστε αναμφισβήτητα για τον αρχηγό ΓΕΕΘΑ, με τη δικαιολογία ότι εμπλέκονται δύο Κλάδοι και μόνο εκείνος έχει την εξουσία να διευθύνει δυνάμεις από περισσότερους του ενός Κλάδου. Η σημερινή κατάσταση οδηγεί ακόμη και τα ήσσονος σημασίας ζητήματα συνεργασίας στο Αιγαίο να διέρονται και να επιλύονται μέσω του ΓΕΕΘΑ, επιβαρύνοντας τον ούτως ή άλλως τεράστιο όγκο εργασίας.

Τέλος, μια ενιαία διοίκηση θα αντιμετωπίζει και θα ενσωματώνει με ενιαίο τρόπο τις διάφορες λειτουργίες. Για παράδειγμα, πολύς λόγος γίνεται τελευταία για τις δυνατότητες αντιαεροπορικής άμυνας περιοχής των νέων φρεγατών. Στο Αιγαίο ωστόσο η αντιαεροπορική άμυνα οφείλει να αντιμετωπίζεται ως ενιαία λειτουργία και όχι κάθε Κλάδος να προσέρχεται με τα δικά του όπλα, τα οποία θα συντονίζονται εκ των υστέρων.

Συμπέρασμα

Το Αιγαίο αποτελεί τον ζωτικό χώρο της Ελλάδας. Η εμμονή στους παραδοσιακούς, στενά κλαδικούς ρόλους έχει οδηγήσει στη στρεβλή κατάσταση δύο διοικητών να επιχειρούν στον ίδιο χώρο, ο καθένας με τη δική του λογική. Η τουρκική απειλή έχει δημιουργήσει μια μοναδική επιχειρησιακή πραγματικότητα, την οποία, μετά από 50 χρόνια εμπειρίας, οφείλουμε να αντιμετωπίσουμε πιο αποτελεσματικά. Σε μια εποχή όπου οι διακλαδικές επιχειρήσεις έχουν εξελιχθεί σε πολυχωρικές (multi-domain), δεν είναι δυνατόν η Ελλάδα να παραμένει σε αντιλήψεις προ της διακλαδικότητας. Η άμυνα δεν κρίνεται μόνο από τα οπτικά συστήματα που αποκτώνται, αλλά εξίσου από την οργάνωση και τις επιχειρησιακές αντιλήψεις που διέπουν τη χρήση τους.

18/01/2026

Διευκρινιστικό σημείωμα της Συντάξεως σχετικά με την “Αντι-πρόσβαση και Απαγόρευση Περιοχής”

Η ιδέα ότι το A2/AD μπορεί να μετατρέψει το Αιγαίο σε ένα “ναυτικό περιβάλλον drone και πυραύλων” βασίζεται σε μια βαθιά αλλαγή στη στρατιωτική τεχνολογία και στη γεωγραφία της περιοχής. Οι σύγχρονες επιχειρήσεις δεν εξαρτώνται πλέον τόσο από την κλασική αντιπαράθεση στόλων και αεροποριών, αλλά από δίκτυα αισθητήρων, drones και πυραύλων μεγάλης ακρίβειας.

Αυτό οδηγεί σε μια διαφορετική μορφή πολέμου. Ήγουν:

1. Τα drones γίνονται “μάτια” του πεδίου μάχης

Τα UAV (Bayraktar TB2, MQ-9 Reaper) παρέχουν συνεχή επιτήρηση πάνω από θάλασσα και νησιά. Ένα drone μπορεί να: εντοπίζει πλοία ή αποβατικές δυνάμεις, μεταδίδει δεδομένα στόχευσης σε πυραυλικά συστήματα, εκτελεί επιθέσεις ακριβείας.

Στο Αιγαίο, όπου οι αποστάσεις είναι μικρές, drones μπορούν να καλύπτουν σχεδόν ολόκληρη την περιοχή συνεχώς.

2. Οι πύραυλοι αντικαθιστούν τη ναυμαχία: (Harpoon missile, Atmaca missile) Στο παρελθόν τα πλοία έπρεπε να πλησιάσουν για να εμπλακούν σε μάχη. Σήμερα, ένας αντιπλοϊκός πύραυλος μπορεί να πλήξει στόχο από εκατοντάδες χιλιόμετρα. Αν τέτοια όπλα αναπτυχθούν σε: νησιά, παράκτιες βάσεις, πλοία, αεροσκάφη, δημιουργούν ένα πλέγμα πυραυλικής απειλής. Έτσι ο στόλος του αντιπάλου κινείται μέσα σε πολλαπλές ζώνες πυρός.

3. Το Αιγαίο γίνεται “δίκτυο αισθητήρων και πυρών”

4. Η γεωγραφία του Αιγαίου ενισχύει το φαινόμενο. Το Αιγαίο έχει χαρακτηριστικά που ευνοούν το A2/AD, δηλαδή μικρές αποστάσεις (μερικές δεκάδες χιλιόμετρα), πολλά νησιά που λειτουργούν ως “πλατφόρμες αισθητήρων”, περιορισμένο χώρο ελιγμών για πλοία. Αυτό σημαίνει ότι ένα πυραυλικό σύστημα σε νησί μπορεί να καλύψει μεγάλο μέρος της θάλασσας και τα drones μπορούν να επιτηρούν συνεχώς τις κινήσεις. Αλλάζει η μορφή μιας πιθανής σύγκρουσης. Εκτιμάται ότι μια σύγκρουση σε περιβάλλον A2/AD θα έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά από τις κλασικές ναυμαχίες. Οι πιθανές αλλαγές συνηγορούν σε λιγότερες κλασικές ναυμαχίες. Οι στόλοι θα προσπαθούν να μείνουν εκτός πυραυλικής εμβέλειας. Σε πρώτο στάδιο θα επιδιώκεται η καταστροφή αισθητήρων με κυβερνοεπιθέσεις, με ηλεκτρονικό πόλεμο και με επιθέσεις σε ραντάρ. Θα υπάρξει μαζική χρήση drones για αναγνώριση και στοχοποίηση.

Τελικά το A2/AD μετατρέπει το Αιγαίο σε ένα περιβάλλον όπου κυριαρχούν τα drones επιτήρησης, οι πύραυλοι μεγάλης ακρίβειας, τα δίκτυα αισθητήρων και ο ηλεκτρονικός πόλεμος. Δηλαδή θα έχουμε μία δικτυοκεντρική ανταλλαγή πυραυλικών πληροφοριών σε μεγάλες αποστάσεις.

Η Ελλάδα δεν μπορεί πλέον να συμπεριφέρεται σαν «ασφαλής Πορτογαλία»

Πηγή: https://www.pentapostagma.gr/ethnika-themata/7352237_apokalyptiko-sholio-k-griba-i-ellada-den-mporei-pleon-na-sympferetai-san

Σοβαρές επισημάνσεις του καθηγητού κ. Κωνσταντίνου Γρίβα επιγραμματικῶ τῷ τρόπῳ

Προειδοποιώντας για τον επικίνδυνο «επαρχιωτισμό» της Αθήνας σε έναν κόσμο που αλλάζει με βίαιο και απρόβλεπτο τρόπο

Σε μια αιχμηρή και αποκαλυπτική παρέμβαση για τις διεθνείς γεωπολιτικές ισορροπίες και τη θέση της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, ο καθηγητής της Σχολής Ευελπίδων Κωνσταντίνος Γρίβας μίλησε στο Ράδιο 98.4, προειδοποιώντας για τον επικίνδυνο «επαρχιωτισμό» της Αθήνας σε έναν κόσμο που αλλάζει με βίαιο και απρόβλεπτο τρόπο. Όπως τόνισε, η Ελλάδα δεν έχει πλέον την πολυτέλεια να λειτουργεί ως μια «ασφαλής Πορτογαλία», αλλά οφείλει να συνειδητοποιήσει ότι βρίσκεται στον πυρήνα μιας φλεγόμενης γεωπολιτικής ζώνης.

Η νέα αμερικανική στρατηγική και το δόγμα της «ελεγχόμενης απόστασης»

Σύμφωνα με τον κ. Γρίβα, η αλλαγή στρατηγικής των Ηνωμένων Πολιτειών δεν είναι παροδική, αλλά βαθιά δομική. Η Ουάσινγκτον εγκαταλείπει το δόγμα της καθολικής ανασχεσης απέναντι σε Ρωσία, Κίνα και Ιράν, μια πολιτική που, όπως υποστήριξε, κατέληξε να συσπειρώσει τους αντιπάλους της αντί να τους αποδυναμώσει.

Επιστροφή στο «Δόγμα Μονρόε»

Οι ΗΠΑ, όπως εξήγησε, αποσύρουν σταδιακά τη φυσική τους παρουσία από την Ευρασία, επιλέγοντας να συγκεντρώσουν την ισχύ τους στο δυτικό ημισφαίριο. Πρόκειται για μια σύγχρονη εκδοχή του «Δόγματος Μονρόε», με στόχο την αναδιάταξη των παγκόσμιων ισορροπιών.

«Διαιρεί και βασιλεύει» στην Ευρασία

Κεντρικός στόχος αυτής της στρατηγικής είναι η αναζωπύρωση των ανταγωνισμών μεταξύ των ευρασιατικών δυνάμεων, ώστε να αποτραπεί η συγκρότηση ενιαίου μετώπου απέναντι στις ΗΠΑ. Το αποτέλεσμα, όπως προειδοποίησε, είναι η μετατροπή της Ευρασίας σε μια «Αγρια Δύση», όπου η σταθερότητα υποχωρεί και κυριαρχεί ο νόμος του ισχυρότερου.

Τουρκία και στρατηγική «πολιορκίας»

Αναφερόμενος στα ελληνοτουρκικά, ο καθηγητής μίλησε για κλιμάκωση ενός υβριδικού και διαρκούς πολέμου. Η Τουρκία, ως η πιο φιλόδοξη ευρασιατική δύναμη, επιδιώκει –κατά τον ίδιο– τον γεωπολιτικό ακρωτηριασμό της Ελλάδας, αξιοποιώντας κάθε διαθέσιμο μέσο.

Το «Γαλάζιο Εδαφος» και το γκριζάρισμα της κυριαρχίας

Στο πλαίσιο αυτό, η Αγκυρα επιχειρεί να επιβάλει διεθνώς την αντίληψη ότι οι κλειστές και ημίκλειστες θάλασσες αποτελούν προέκταση της ξηράς. Τα

ελληνικά νησιά αντιμετωπίζονται ως «εμπόδια» που δεν θα έπρεπε να υπάρχουν, οδηγώντας σε ένα de facto γκριζάρισμα της ελληνικής κυριαρχίας.

«Καλός σύμμαχος είναι ο ισχυρός σύμμαχος»

Ο κ. Γρίβας αποδόμησε την αυταπάτη της εξωτερικής προστασίας, επισημαίνοντας ότι στον σημερινό νεοδαρβινικό κόσμο οι μεγάλες δυνάμεις ανταμείβουν μόνο όσους μπορούν να υπερασπιστούν αποτελεσματικά τον εαυτό τους.

Αποτροπή ή λεηλασία

Χωρίς μια εθνοκεντρική υψηλή στρατηγική, προειδοποίησε, η Ελλάδα κινδυνεύει να αντιμετωπιστεί από το διεθνές σύστημα ως «έτοιμη προς λεηλασία», με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την εθνική της ασφάλεια.

Το μάθημα της Ουκρανίας και ο «αφοπλισμός μέσω εξοπλισμών»

Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε στην κριτική των ευρωπαϊκών εξοπλιστικών επιλογών. Ο πόλεμος στην Ουκρανία, όπως σημείωσε, αποκάλυψε ότι τα βαριά και πανάκριβα οπτικά συστήματα έχουν περιορισμένη επιβιωσιμότητα στο σύγχρονο πεδίο μάχης.

Λάθος μοντέλο άμυνας

Η εμμονή σε λίγα, υψηλού κόστους όπλα οδηγεί, κατά τον ίδιο, σε έναν παράδοξο αφοπλισμό, καθώς μειώνει την πραγματική επιχειρησιακή αντοχή.

Η ελληνική ανάγκη για προσαρμογή

Για την Ελλάδα, η λύση βρίσκεται σε αποκεντρωμένα μοντέλα μάχης, στην αξιοποίηση του επιστημονικού δυναμικού και σε χαμηλού κόστους, υψηλής απόδοσης λύσεις που ταιριάζουν στη γεωγραφία του Αιγαίου, το οποίο χαρακτήρισε «φυσικό οχυρό».

Ευρώπη σε υπαρξιακή κρίση

Ο καθηγητής περιέγραψε την Ευρωπαϊκή Ένωση ως μια οντότητα σε βαθιά κρίση, ανίκανη να αντιληφθεί την πραγματικότητα. Κατηνίασε το γεγονός ότι η ευρωπαϊκή ηγεσία ανησυχεί για τη Γροιλανδία, ενώ την ίδια στιγμή ανέχεται την κατοχή ευρωπαϊκού εδάφους στην Κύπρο από την Τουρκία, την οποία κάποιιο θεωρούν –λανθασμένα– «πυλώνα άμυνας» απέναντι στη Ρωσία.

Το δίλημμα της Αθήνας

Η ανάλυση του Κωνσταντίνου Γρίβα καταλήγει σε ένα σκληρό και ξεκάθαρο δίλημμα: η Ελλάδα είτε θα επιλέξει τον δρόμο της ανάληψης ρίσκου και της ουσιαστικής αποτροπής, είτε θα αποδεχθεί μια πορεία σταδιακού γεωπολιτικού ακρωτηριασμού, με τις διαπραγματεύσεις να μετατρέπονται σε παγίδα χωρίς διέξοδο.

Πως οι ΗΠΑ μετατρέπονται από μποξέρ σε street fighter!

<https://slpress.gr/amyna/pos-oi-ipa-metatrepontai-apo-boxer-se-street-fighter/>

του Καθηγητού Κωνσταντίνου Γρίβα

Το ουσιαστικότερο ερώτημα που τίθεται δεν είναι απλώς αν οι ΗΠΑ επιδίωξαν να σταματήσουν το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν. Είναι αν αυτό ήταν πράγματι ο κεντρικός και αποκλειστικός στόχος τους. Η επίθεση και η αποδόμηση της διπλωματίας μοιάζει ως η αρχή ενός νέου αμερικανικού δόγματος εφαρμογής στρατιωτικής ισχύος, που παραπέμπει σε street fighter.

Οι διαπραγματεύσεις βρίσκονταν σε εξέλιξη όταν εκδηλώθηκε η αμερικανική-ισραηλινή επίθεση. Δεν είχε καταστεί σαφές ότι η διπλωματική οδός είχε εξαντληθεί, ούτε ότι το Ιράν δεν θα μπορούσε, υπό πίεση και ανταλλάγματα, να αποδεχθεί ένα αυστηρό καθεστώς επιτήρησης και περιορισμών. Εάν πράγματι η οριστική και αμετάκλητη παύση του πυρηνικού προγράμματος ήταν το ζητούμενο, τότε θα ανέμενε κανείς μια διαφορετική στρατηγική κι όχι συμπεριφορά street fighter.

Σε ένα ευρύτερο γεωπολιτικό πλαίσιο, προκαλεί εντύπωση ότι δεν επιχειρήθηκε -τουλάχιστον εμφανώς- μια συντονισμένη στρατηγική περικύκλωσης του Ιράν από τις υπόλοιπες πυρηνικές δυνάμεις, κυρίως τη Ρωσία και την Κίνα. Συχνά υιοθετείται η απλουστευτική άποψη ότι Μόσχα και Πεκίνο είναι σύμμαχοι της Τεχεράνης και άρα θα την στήριζαν άνευ όρων. Μια τέτοια προσέγγιση, όμως, αγνοεί την πολυπλοκότητα των διεθνών σχέσεων και τη λογική του πυρηνικού ολιγοπωλίου.

Οι ΗΠΑ, η Ρωσία και η Κίνα συγκροτούν τον πυρήνα της παγκόσμιας πυρηνικής ιεραρχίας. Η ισχύς τους δεν είναι μόνο ποσοτική, αλλά και θεσμική-κανονιστική. Μια πυρηνικοποίηση του Ιράν θα εγκυμονούσε σοβαρό κίνδυνο πυρηνικού πληθωρισμού. Η Σαουδική Αραβία, η οποία εδώ και δεκαετίες έχει αποκτήσει από την Κίνα βαλλιστικούς πυραύλους υψηλών επιδόσεων και διατηρεί στενές σχέσεις με το Πακιστάν, θα δεχόταν ισχυρότατη πίεση να αποκτήσει πυρηνική δυνατότητα.

Η Τουρκία περιμένει εναγωνίως αυτήν την ευκαιρία, ενώ η Αίγυπτος και ενδεχομένως άλλες περιφερειακές δυνάμεις θα επανεξέταζαν τις στρατηγικές τους επιλογές. Στην Ασία, η Ιαπωνία και η Νότια Κορέα θα μπορούσαν

να κινηθούν προς ανάλογη κατεύθυνση. Ένα τέτοιο σενάριο δεν εξυπηρετεί ούτε τα μακροπρόθεσμα κινεζικά συμφέροντα, ούτε τη ρωσική στρατηγική αυτοαντίληψη ως πυρηνικής υπερδύναμης.

Ένα πληθωριστικό πυρηνικό σύστημα θα απομείωνε την αποκλειστικότητα της ισχύος τους και στην περίπτωση της Κίνας θα απομείωνε δραματικά τις ικανότητες υλοποίησης περιφερειακής ηγεμονίας. Στην δε περίπτωση της Ρωσίας είναι πολύ πιθανόν ότι θα ενεργοποιούσε σκέψεις για πυρηνικοποίηση της Ευρώπης, στερώντας τη Μόσχα από έναν αποφασιστικό παράγοντα άσκησης πιέσεων στη Δυτική Ευρώπη.

ΗΠΑ: Από μποξέρ street fighter

Υπό αυτή τη λογική, θα μπορούσε να είχε διαμορφωθεί ένας άτυπος συνασπισμός των μεγάλων πυρηνικών δυνάμεων με στόχο την άσκηση συνδυασμένης πίεσης προς το Ιράν. Από τη μία θα είχαμε προσφορά εγγυήσεων ασφαλείας και οικονομικών ανταλλαγμάτων και από την άλλη σαφείς και αξιόπιστες απειλές συνεπειών. Μια τέτοια προσέγγιση θα επέτρεπε στην Τεχεράνη να συναινέσει χωρίς να εμφανιστεί ως ηττημένη, ενώ ταυτόχρονα θα ενίσχυε τη διεθνή νομιμοποίηση ενδεχόμενης αυστηρότερης δράσης σε περίπτωση άρνησης. Ωστόσο, δεν φαίνεται να επιχειρήθηκε σοβαρά μια τέτοια στρατηγική.

Το γεγονός αυτό μας επιτρέπει να υποθέσουμε ότι η αμερικανική στόχευση ενδέχεται να υπερέβαινε το πρόβλημα του ιρανικού πυρηνικού προγράμματος καθαυτό. Ενδεχομένως βρισκόμαστε ενώπιον μιας ευρύτερης μεταβολής στη φιλοσοφία χρήσης της αμερικανικής στρατιωτικής ισχύος. Μιας μετάβασης από το μοντέλο της κανονιστικής ηγεμονίας — όπου η ισχύς υποτίθεται ότι ασκείται εντός πλαισίου θεσμών, πρωτοκόλλων και προβλεψιμότητας — σε ένα μοντέλο πιο απρόβλεπτης και αποδεσμευμένης ισχύος.

Η ταυτόχρονη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων και στρατιωτικών ενεργειών, η στοχοποίηση ηγεσιών εν μέσω διπλωματικών διεργασιών και η κατεδάφιση άγραφων κανόνων δημιουργούν την εικόνα μιας δύναμης που δεν

αυτοπεριορίζεται. Από “μποξέρ” που αγωνίζεται με συγκεκριμένους κανόνες, η υπερδύναμη εμφανίζεται σαν street fighter που χρησιμοποιεί κάθε μέσο, ακόμη και βρώμικο. Η απρόβλεπτη συμπεριφορά μπορεί πράγματι να λειτουργεί ως πολλαπλασιαστής: Αυξάνει το κόστος στρατηγικού σχεδιασμού του αντιπάλου και ενισχύει την ψυχο-λογική πίεση.

Ωστόσο, αυτή η στρατηγική έχει σοβαρές παρενέργειες. Η ισχύς των ΗΠΑ δεν βασίστηκε ιστορικά μόνο στη στρατιωτική τους υπεροχή, αλλά και στην αξιοπιστία τους ως πυλώνα ενός διεθνούς κανονιστικού πλαισίου. Η αποδόμηση της διπλωματικής παράδοσης –εν προκειμένω της αρχής ότι δεν πλήττουμε τον αντίπαλο ενώ διαπραγματευόμαστε μαζί του– διαβρώνει την εμπιστοσύνη. Σε ένα πυρηνικό περιβάλλον, η εμπιστοσύνη δεν είναι ηθική κατηγορία, είναι μηχανισμός σταθερότητας.

Ο κίνδυνος της απρόβλεπτης ισχύος

Η εμπειρία της επίθεσης στο καθεστώς Καντάφι στη Λιβύη στο παρελθόν, λειτουργήσε ήδη ως αρνητικό προηγούμενο. Η Λιβύη είχε εγκαταλείψει το πρόγραμμα όπλων μαζικής καταστροφής για να επανενταχθεί στη διεθνή κοινότητα, αλλά κατέρρευσε έπειτα από δυτική στρατιωτική επέμβαση. Αντιθέτως, η Βόρεια Κορέα, έχοντας αποκτήσει πυρηνικά όπλα, απέφυγε παρόμοια μοίρα. Το μήνυμα που εισέπραξαν πολλοί διεθνείς δρώντες, μεταξύ των οποίων και το Ιράν, ήταν σαφές: Η πυρηνική αποτροπή αποτελεί εγγύηση επιβίωσης. Είτε αυτή η ανάγνωση είναι πλήρως ακριβής είτε όχι, η αντίληψη έχει στρατηγικό βάρος.

Η αξιοπιστία στις διεθνείς σχέσεις έχει δύο όψεις. Είναι η αξιοπιστία της απειλής και η αξιοπιστία της δέσμευσης. Όταν ενισχύεται υπέρμετρα η πρώτη, η δεύτερη μπορεί να υπονομευθεί. Εάν οι δρώντες στο διεθνές σύστημα

καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι οι κανόνες μπορούν να ανασταλούν κατά το δοκούν, τότε κάθε διαπραγμάτευση καθίσταται παιχνίδι παγίδευσης. Σε έναν κόσμο με πυρηνικά όπλα, η αυξημένη καχυποψία συνεπάγεται μικρότερα περιθώρια απόφασης και υψηλότερο κίνδυνο παρερμηνείας.

Το πρόβλημα, συνεπώς, δεν είναι μόνο ιρανικό. Είναι συστημικό. Αν η διεθνής τάξη μεταβεί από κανονιστική ηγεμονία σε καθεστώς απρόβλεπτης ισχύος, τότε αυξάνεται η ρευστότητα και μαζί της αυξάνεται και η επικινδυνότητα. Οι κανόνες δεν είναι απλώς ρομαντικά κατάλοιπα ενός παρελθόντος, είναι εργαλεία διαχείρισης κινδύνου. Ακόμη και οι ισχυροί έχουν συμφέρον να λειτουργούν εντός προβλέψιμου πλαισίου.

Το κρίσιμο ερώτημα είναι αν η σημερινή στάση των ΗΠΑ συνιστά παροδική τακτική αναπροσαρμογή ή βαθύτερη μεταβολή στρατηγικής κουλτούρας. Εάν πρόκειται για το δεύτερο, τότε εισερχόμαστε σε περίοδο αυξημένης αστάθειας. Η απελευθέρωση από τους κανόνες μπορεί να προσφέρει βραχυπρόθεσμα πλεονεκτήματα, αλλά μακροπρόθεσμα ενδέχεται να διαβρώσει το ίδιο το θεμέλιο της αμερικανικής ηγεμονίας.

Σε έναν κόσμο όπου τα πυρηνικά όπλα συνυπάρχουν με τη διάβρωση των πρωτοκόλλων, η ανάγκη επαναβεβαίωσης κανόνων δεν αποτελεί ηθική πολυτέλεια, αλλά στρατηγική αναγκαιότητα. Το ζητούμενο δεν είναι απλώς να αποτραπεί η απόκτηση πυρηνικών όπλων από το Ιράν, αλλά να διατηρηθεί μια διεθνής τάξη όπου η ισχύς συνυπάρχει με την προβλεψιμότητα. Διότι όταν το παιχνίδι της ισχύος παύει να διέπεται από κανόνες, το ρίσκο δεν κατανέμεται ισομερώς, διαχέεται ανεξέλεγκτα. Και σε ένα πυρηνικό σύστημα, η ανεξέλεγκτη διάχυση ρίσκου είναι το πιο επικίνδυνο σενάριο από όλα.

Είπαν:

“The enemy gets a vote” (Προσαρμογή στον τρόπο πολέμου του αντιπάλου), James Mattis

“In war, the side that adapts fastest wins” (Η σημασία της προσαρμοστικότητας στον πόλεμο), John Boyd

“Be extremely subtle, even to the point of formlessness” (Το κλασικό quote για τη ρευστότητα της στρατηγικής), Sun Tzu

“Everything in war is very simple, but the simplest thing is difficult” (κλασική ρήση για την απρόβλεπτη φύση του πολέμου), Ο Clausewitz εξηγεί ότι η πραγματικότητα του πολέμου είναι χαοτική. Αυτές οι ρήσεις μαζί εκφράζουν τη βασική ιδέα ότι η στρατιωτική ισχύς του 21ου αιώνα δεν βασίζεται μόνο στην ακατέργαστη δύναμη, αλλά στην ευελιξία, τη διασπορά και την προσαρμοστικότητα.

Με τις ευλογίες του Τραμπ Άγκυρα και Δαμασκός καταλύουν την Ροζάβα

του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννου Μπαλτζώη
M.Sc. στην Γεωπολιτική από το ΕΚΠΑ, Πρόεδρου ΕΛΙΣΜΕ

Την Τρίτη 26 Ιανουαρίου συμπληρώθηκαν 11 χρόνια από την απελευθέρωση του Κομπάνι, έπειτα από την τετράμηνη πολιορκία από τους τζιχαντιστές του Ισλαμικού Κράτους. Η ιστορία τώρα επαναλαμβάνεται, με τον χειρότερο μάλιστα τρόπο, καθώς το Κομπάνι βρίσκεται και πάλι υπό πολιορκία: Από ανατολικά, δυτικά και νότια, από τις δυνάμεις των τζιχαντιστών της Δαμασκού, παρά την συμφωνία εκχειρίας που έχει υπογραφεί με τον στρατιωτικό ηγέτη των Κούρδων, Μαζλούμ Άμπντι - ενώ από τον Βορρά υπάρχει η Τουρκία.

Η πολιορκία του Κομπάνι είναι συνέπεια των δραματικών εξελίξεων που σημειώθηκαν στην Συρία, με κύριους ωφελημένους την Τουρκία και τις ισλαμικές δυνάμεις της Δαμασκού. Μεγάλοι χαμένοι οι Κούρδοι, που έχασαν τον έλεγχο εκτεταμένων εδαφών που είχαν για χρόνια υπό τον έλεγχο τους, “μαχαιρωμένοι πισώπλατα” από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Είναι χαρακτηριστικό πως ο Ντόναλντ Τραμπ, αφού γνωστοποίησε ότι επικοινωνήσε με τον Σύρο-μεταβατικό πρόεδρο αλ-Σαραά, δήλωσε πως «τα πράγματα στην Συρία εξελίσσονται πολύ καλά»!

Μάλιστα, σύμφωνα με πληροφορίες, ξεκίνησε η αποχώρηση των ρωσικών δυνάμεων από την αεροπορική βάση Καμισλί στην Βορειοανατολική Συρία, με τους Κούρδους να βλέπουν την απώλεια του τελευταίου διεθνούς εγγυητή στην περιοχή. Η Ρωσία επιδιώκει γέφυρες με τον αλ-Σαραά, ο οποίος την Τετάρτη έχει συνάντηση με τον Βλαντιμίρ Πούτιν, προκειμένου να κρατήσει τις υπόλοιπες βάσεις της στην Συρία, ειδικά την ναυτική στην Ταρτούς, η μοναδική-επίσημη που έχουν στην Μεσόγειο.

Το Ισραήλ περιορίστηκε σε μία ρητορική στήριξη των Κούρδων, με τις ΗΠΑ να επιλέγουν Τουρκία και Δαμασκό. Ο Αμερικανός πρεσβευτής στην Τουρκία και ειδικός απεσταλμένος στη Συρία, Τομ Μπαράκ, δήλωσε ξεκάθαρα ότι η αρχική αποστολή του Κούρδων έχει εκπληρωθεί και η αμερικανική πολιτική προκρίνει πλέον την στήριξη των ισλαμιστών του Σαραά.

Ροζάβα: Τέλος στο κουρδικό όνειρο

Οριστικό τέλος εποχής, λοιπόν, για την Αυτόνομη Διοίκηση Βόρειας και Ανατολικής Συρίας, γνωστή ως Ροζάβα, όπου πρωτοστατούσαν οι περίφημες Δυνάμεις Προστασίας του Λαού (YPG), ως μέλος και κυριότερος παράγων των SDF (Συριακές Δημοκρατικές Δυνάμεις) – μια πολυ-εθνοθρησκευτική συμμαχία μεταξύ των κουρδικών δυνάμεων, Σουνιτών Αράβων, Ασσυρίων, Αρμενίων, Τουρκμένων και Καυκάσιων πο-

λιτοφυλάκων, οι οποίες υπήρξαν ο καλύτερος σύμμαχος των ΗΠΑ και της Δύσης, στην μάχη κατά του Ισλαμικού Κράτους.

Οι παραπάνω, μαζί με αραβικά μετριοπαθή στοιχεία της περιοχής, πολέμησαν γενναία και με αυταπάρνηση, κατορθώνοντας να νικήσουν το εξτρεμιστικό-ισλαμιστικό μόρφωμα και απειλή κατά της ανθρωπότητας, το Ισλαμικό Κράτος, το ISIS. Οι ΗΠΑ τους διέθεσαν πολλά οπτικά συστήματα και γενναία επιμελητεία (Διοικητική Μέριμνα), καθώς και διοικητική, οικονομική υποστήριξη.

Οι Κούρδοι Πεσμεργκά (αυτοί που αντίκρισαν τον θάνατο) από την πλευρά τους, μαζί με τους συμμάχους τους στις SDF αξιοποίησαν το έπακρον την αμερικανική βοήθεια. Κατάφεραν, δηλαδή, να απελευθερώσουν ολόκληρη την περιοχή ανατολικά του Ευφράτη, καταβάλλοντας βαρύ τίμημα: Χιλιάδες νεκρούς! Οι ΗΠΑ τους χορήγησαν οπτικά συστήματα σύγχρονα και αποτελεσματικά για την δημιουργία ενός ικανού στρατού 30-35.000 ανδρών. Όμως, η αποστολή ολοκληρώθηκε, όπως είπε ο Μπαράκ...

Μετά την ταχεία ανατροπή του Άσαντ, δημιουργήθηκαν νέα δεδομένα, καθώς οι ΗΠΑ αποφάσισαν ότι ο σύμμαχος τους στην Συρία είναι ο Αχμέντ αλ-Σαραά, γνωστός ως Τζολάνι (ο άλλοτε επικεφαλής της συριακής Αλ Κάϊντα) προς μεγάλη ικανοποίηση της Τουρκίας. Αφού η προσπάθεια ενσωμάτωσης των SDF στον κεντρικό στρατό της Συρίας – που στην πραγματικότητα μόνο κατ’ όνομα υφίσταται, καθώς αποτελεί ένα συνονθύλευμα τζιχαντιστικών συμμοριών – δεν προχώρησε, ακολούθησε στρατιωτική επιχείρηση των δυνάμεων της Δαμασκού, με την στήριξη βεβαίως της Τουρκίας.

Ένας από τους λόγους της ήττας των SDF, πέραν της εγκατάλειψης τους από τις ΗΠΑ, ήταν και οι εκτεταμένες λιποταξίες και η απώλεια στήριξης που είχαν από αραβικές φυλές, για παράδειγμα στην Ράκα. Και η ΕΕ υποστήριξε τον Σαραά, οι επιθέσεις της Δαμασκού, ουδόλως επηρέασαν τα πακέτα ευρωπαϊκής βοήθειας. Το δε δράμα των Κούρδων δεν συζητήθηκε ούτε στο Ευρωκοινοβούλιο, με τις πλειοψηφία των πολιτικών ομάδων να απορρίπτουν σχετικό αίτημα συζήτησης!

Ο τουρκικός εφιάλτης

Ο μόνιμος εφιάλτης της Τουρκίας, είναι η δημιουργία κουρδικού κράτους στο Ιράκ είτε στην Συρία, το οποίο θα αποτελούσε τη λυδία λίθο για τον ακρωτηριασμό της. Υπενθυμίζουμε ότι η συντριπτική

πλειονότητα των Κούρδων στην Μέση Ανατολή ευρίσκεται στην Τουρκία και συγκεκριμένα στη νοτιοανατολική Τουρκία. Η δημιουργία κράτους, λοιπόν, θα αποτελούσε το έναυσμα για εξεγέρσεις με σκοπό την αυτονομία τους και την ένωση με το κουρδικό κράτος.

Στην περίπτωση της Συρίας, η Άγκυρα θεωρεί ότι οι Συριακές Δημοκρατικές Δυνάμεις (SDF) καθοδηγούνται και ελέγχονται πλήρως από το YPG και με την σειρά του, αυτό από το PKK που η Τουρκία και άλλες χώρες χαρακτηρίζουν τρομοκρατική οργάνωση. Έτσι, θεωρώντας ότι τα μέλη του PKK είναι τρομοκράτες, θεωρεί ότι και οι Κούρδοι της Συρίας είναι τρομοκράτες.

Πριν ξεκινήσει η επίθεση κατά των Κούρδων στην Συρία, η Τουρκία ξεκίνησε μία διαδικασία εξομάλυνσης με το PKK, το οποίο συμφώνησε στον αφοπλισμό του. Έχοντας συμφωνήσει το PKK σε αφοπλισμό, η Τουρκία απαιτούσε να κάνουν το ίδιο και οι Κούρδοι της Συρίας, παρόλο που οι τελευταίοι κράτησαν αποστάσεις από το PKK, εγκατέλειψαν τον στόχο για δημιουργία κουρδικού κράτους, υποστήριξαν την ανατροπή Άσαντ, υπέγραψαν συμφωνία για ενσωμάτωση τους στην Δαμασκό... Το PKK χαρακτήρισε τις δραματικές εξελίξεις στην Συρία ως ««πισωγύρισμα» στην διαδικασία.

Πάντως, με την βόρεια περιοχή της Συρίας στον έλεγχο των δυνάμεων της Δαμασκού, αποτρέπεται η δημιουργία κουρδικής κρατικής ή αυτόνομης οντότητας και δίνεται τέλος στο πείραμα της Ροζάβα. Ο δρόμος ανοίγει για μία εκτεταμένη εθνοκάθαρση και πληθυσμιακή αλλοίωση της περιοχής αυτής από την Τουρκία και τους Σύρους συμμάχους της. Εκεί θα εγκαταστήσουν πρόσφυγες και μετανάστες που ευρίσκονται στην Τουρκία.

Εκτιμάται ότι η εκχειρία Δαμασκού-Κούρδων είναι προσωρινή, καθώς οι επιθέσεις των ισλαμιστών είναι θέμα χρόνου να επαναληφθούν, αφού πρώτα διευκολυνθεί η μεταφορά στο Ιράκ των τζιχαντιστών του ISIS που κρατούνταν μέχρι τώρα σε κουρδικές φυλακές, στη βορειοανατολική Συρία.

Από την Τζαραμπλούς στην Βόρεια Συρία

Οι εξελίξεις στην βορειοανατολική Συρία έρχονται ως συνέχεια της τουρκικής στρατιωτικής παρουσίας στην χώρα, όπου η Άγκυρα προχώρησε ακάθεκτη, αδιαφορώντας για τη διεθνή κοινότητα και το διεθνές δίκαιο – λαμβάνοντας υπόψη την ύποπτη αδράνεια της Δύσης και των Μεγάλων Δυνάμεων. Η αρχή έγινε με τις επιχειρήσεις “Ασπίδα του Ευφράτη” το 2016, με την κατάληψη της περιοχής Τζαραμπλούς, δυτικά του Ευφράτη. Ακολούθησε η επιχείρηση “Κλάδος Ελαίας” το 2018, με την κατάληψη του κουρδικού καντονίου Αφρίν. Ακολούθησε τον Οκτώβριο του 2019 η επιχείρηση “Πηγή Ειρήνης”

στα ανατολικά του Ευφράτη, όπου η Τουρκία κατέλαβε την περιοχή Τελ Αμπιάντ-Ρας ελ Αίν, ανατολικά του Ευφράτη, στα σύνορα Τουρκίας-Συρίας, όπου κατοικούσαν Κούρδοι.

Η Τουρκία ξεκίνησε τις επιχειρήσεις αυτές για να εξουδετερώσει τον όποιο σχεδιασμό υλοποίησης της κουρδικής Ροζάβα, δηλαδή κουρδικού κράτους στα βόρεια σύνορα της Συρίας. Την στιγμή που εντεινονταν οι συζητήσεις για αναδιαμόρφωση των συνόρων στην Μέση Ανατολή και την δημιουργία κουρδικού κράτους στην Συρία και στο Ιράκ, η Τουρκία κινήθηκε αστραπιαία, αρχικά με την εύκολη ανατροπή του καθεστώτος Άσαντ, ανατρέποντας άρδην τους συσχετισμούς που είχαν προκύψει με τον συριακό εμφύλιο.

Από το Ιντλίμπ στην Δαμασκό

Βεβαίως, η ανατροπή Άσαντ δεν έγινε με την απ’ ευθείας εισβολή των τουρκικών δυνάμεων αλλά με τις ισλαμικές εξτρεμιστικές οργανώσεις της HTS, του SDA (Syrian Democratic Army), την καθοδηγούμενη αντιπολίτευση της Συρίας, άλλες ισλαμιστικές-εξτρεμιστικές οργανώσεις, καθώς και μια Ταξιαρχία Τουρκμένων που δημιούργησε και εξόπλισε η Τουρκία.

Αυτοί με μία αστραπιαία επίθεση, εξοπλισμένοι με τουρκικά όπλα, πυρομαχικά και οχήματα και καθοδηγούμενες από Τούρκους επιτελείς, κατόρθωσαν να καταλάβουν αρχικά το μεγαλύτερο μέρος του Χαλεπίου, φτάνοντας μέχρι την Χαμά σε μερικές μέρες και τελικώς την ίδια την Δαμασκό, με την ραγδαία υποχώρηση των δυνάμεων του Άσαντ, χωρίς να δώσουν ουσιαστική και δυναμική αντίσταση.

Οι τζιχαντιστές αυτοί ξεκίνησαν την έφοδο τους κατά του Άσαντ από την περιοχή του Ιντλίμπ στα δυτικά.

Η Συμφωνία της Αστάνας τον Σεπτέμβριο του 2017, μεταξύ Ρωσίας-Ιράν-Τουρκίας, είχε καταλήξει σε συμφωνία για το Ιντλίμπ, οριοθετώντας μία ζώνη μη διαμάχης, όπου συγκεντρώθηκαν οι φαινομενικά (όπως αποδείχτηκε) ηττημένες τζιχαντιστικές-ισλαμιστικές οργανώσεις, μαζί με τις οικογένειές των, με αποτέλεσμα να σχηματιστεί μια τζιχαντιστική “χωματερή”, με ευθύνη, επίβλεψη, τροφοδοσία από την Τουρκία. Είναι αυτή η συμμαχία που ασκεί σήμερα την εξουσία στην Δαμασκό, μειώνοντας την επιρροή αρχικά της Ρωσίας και του Ιράν και μετέπειτα των Κούρδων.

Να σημειωθεί ότι οι πρώτες επιθέσεις των δυνάμεων της Δαμασκού κατά των Κούρδων σημειώθηκαν στις κουρδικές συνοικίες του Χαλεπίου, την πόλη που ονειρευόταν και Μουσταφά Κεμάλ και περιλαμβάνεται στον χάρτη του του Εθνικού Όρκου (Misak I Milli) μαζί με όλη την περιοχή στην Βόρεια Συρία... <https://slpress.gr/diethni/me-tis-evlogies-tou-trab-agkira-kai-damaskos-katalioun-tin-rozava/>

Το rollback της Κίνας πίσω από τα πλήγματα στο Ιράν Στόχος της κυβέρνησης Τραμπ είναι να διαπραγματευθεί με το Πεκίνο «από θέση ισχύος»

του Αθανασίου Πλατιά*

Η συντριπτική πλειονότητα των αναλύσεων για τα αίτια των αμερικανοϊσραηλινών πληγμάτων κατά του Ιράν κινείται στα γνωστά πλαίσια: το πυρηνικό και βαλλιστικό πρόγραμμα της Τεχεράνης, η υποστήριξη της Χεζμπολλάχ και των Χούθι, ο λεγόμενος «άξονας της αντίστασης». Οι ερμηνείες αυτές δεν είναι εσφαλμένες. Είναι όμως ατελείς.

Για τις Ηνωμένες Πολιτείες, τα κίνητρα είναι βαθύτερα. Συνδέονται με τον γεωπολιτικό ανταγωνισμό με την Κίνα. Το βασικό κίνητρο δεν πρόκειται να ειπωθεί επισήμως. Είναι όμως ορατό σε όποιον εξετάζει τα γεγονότα μέσα από το πρίσμα της υψηλής στρατηγικής.

Στόχος της κυβέρνησης Τραμπ είναι να διαπραγματευθεί με το Πεκίνο «από θέση ισχύος». Επίκειται άλλωστε συνάντηση με τον Κινέζο πρόεδρο τον Απρίλιο. Στο πλαίσιο αυτό, οι πρόσφατες στρατιωτικές επιχειρήσεις – από την εκστρατεία κατά του καθεστώτος Μαδούρο στη Βενεζουέλα έως την επιχείρηση Eric Fury κατά ιρανικών στόχων – πρέπει να ιδωθούν ως στοιχεία μιας στρατηγικής αποδυναμωσης και αναδίπλωσης (roll back) της κινεζικής επιρροής στην περιφέρεια.

Υπάρχει μάλιστα μια ειρωνική ιστορική αναλογία. Ο Τραμπ φαίνεται να υιοθετεί τη μαοϊκή λογική της «περικύκλωσης των πόλεων από την ύπαιθρο». Ο Μάο υποστήριζε ότι οι επαναστατικές δυνάμεις πρέπει πρώτα να εδραιωθούν στην περιφέρεια, να απομονώσουν το κέντρο και να το καταλάβουν όταν αυτό έχει αποδυναμωθεί. Σήμερα η Ουάσιγκτον επιχειρεί κάτι ανάλογο: χρησιμοποιεί την εδραίωσή της σε περιφερειακά θέατρα - Ιράν, Βενεζουέλα, Παναμάς - για να πιέσει το «κέντρο», δηλαδή την Κίνα. Τον Ιανουάριο η εκστρατεία κατά του Μαδούρο. Τον Φεβρουάριο η εκδίωξη της κινεζικής CK Hutchison από τα λιμάνια του Παναμά. Τώρα το Ιράν. Σε κάθε περίπτωση η αιτιολογία διαφέρει. Όμως ο κοινός παρονομαστής παραμένει: η εξουδετέρωση της κινεζικής γεωοικονομικής επιρροής.

Το Ιράν δεν είναι μόνο αμερικανικό αλλά και κινεζικό πρόβλημα. Το 2025 η Κίνα απορρόφησε πάνω από το 80% των ιρανικών πετρελαϊκών εξαγωγών, σε τιμές με έκπτωση της τάξεως του 40%, παρακάμπτοντας το αμερικανικό χρηματοπιστωτικό σύστημα. Μαζί με τη Βενεζουέλα και τη Ρωσία, το Ιράν αποτελούσε τον τρίτο πυλώνα μιας ενεργειακής στρατηγικής που κάλυπτε περίπου το 40% των κινεζικών εισαγωγών πετρελαίου. Ειδικότερα οι εισαγωγές από το Ιράν κάλυπταν το 14% των κινεζικών αναγκών σε πετρέλαιο. Αυτό πλέον αποδομείται, και η απώλεια ενεργειακών πηγών τροφοδοσίας από το Ιράν και την Βενεζουέλα επηρεάζει άμεσα την ενεργειακή ασφάλεια της Κίνας και, κατ' επέκταση, τη βιομηχανική της βάση.

Παράλληλα, η αμερικανική στρατηγική στέλνει ένα ισχυρό μήνυμα για την κινεζική αξιοπιστία - ή, μάλλον, για την έλλειψή της. Μετά τη σύλληψη του Μαδούρο, μετά τον Παναμά, μετά τα πλήγματα κατά του Ιράν, η Κίνα δεν προχώρησε σε

καμία ουσιαστική δράση υπεράσπισης των εταίρων της. Εάν η Κίνα δεν μπορεί να προστατεύσει τους εταίρους της όταν αυτοί δέχονται επίθεση από τις ΗΠΑ, τότε η επιρροή της αποδεικνύεται εύθραυστη.

Το μήνυμα απευθύνεται πρωτίστως στον Παγκόσμιο Νότο: μια «στρατηγική εταιρική σχέση» με το Πεκίνο δεν αποτελεί ασπίδα απέναντι στην αμερικανική σκληρή ισχύ. Η χρηματοδότηση υποδομών, οι επενδύσεις, τα barter πετρελαίου — όλα εξατμίζονται μόλις εισέλθουν στη σκηνή τα αεροπλανοφόρα. Οι επενδύσεις, όσο μεγάλες και αν είναι, δεν υποκαθιστούν τη στρατιωτική ισχύ. Δεν είναι λίγοι οι αναλυτές στην Ουάσιγκτον που υποστηρίζουν ότι το Πεκίνο «δεν μπορεί πλέον να αγοράσει επιρροή» χωρίς να προσφέρει αξιόπιστες εγγυήσεις ασφαλείας.

Το Πεκίνο κατανοεί βεβαίως ότι η στρατηγική αυτή στρέφεται ευθέως εναντίον του. Η απάντησή του δεν είναι μετωπική — είναι υπολογισμένη αναμονή. Κινέζοι αναλυτές επιμένουν ότι η αποφυγή άμεσης εμπλοκής δεν αποτελεί ένδειξη αδυναμίας αλλά άσκηση στρατηγικής υπομονής: αποφεύγοντας δαπανηρές δεσμεύσεις μακριά από τα ζωτικά της συμφέροντα, η Κίνα διατηρεί πόρους και επικεντρώνεται στο κύριο στρατηγικό μέτωπο, τον Ινδο-Ειρηνικό. Η ερμηνεία δεν είναι αβάσιμη. Όμως η στρατηγική υπομονή και η παθητικότητα μοιάζουν επικίνδυνα κοντά, ιδίως όταν ο ευρασιατικός ηπειρωτικός άξονας που οικοδομούσε το Πεκίνο μαζί με τη Μόσχα και την Τεχεράνη αποδομείται.

Στην πράξη, το Πεκίνο ακολουθεί μια έμμεση στρατηγική. Από τη μία πλευρά, επιχειρεί να ενισχύσει την ιρανική ανθεκτικότητα μέσω ανταλλαγής πληροφοριών, κυβερνοασφάλειας, ψηφιακής θωράκισης και τεχνικής υποστήριξης, χωρίς να εκτίθεται σε άμεση αντιπαράθεση με τις ΗΠΑ. Από την άλλη, αναπροσαρμόζει τη δική του ενεργειακή στρατηγική στρεφόμενο κυρίως προς την Ρωσία και διαφοροποιεί τις ενεργειακές του πηγές μειώνοντας την εξάρτηση από τις χώρες του Περσικού Κόλπου. Πρόκειται για κλασική στρατηγική αντιστάθμισης κινδύνου.

Καθώς πλησιάζει η σύνοδος κορυφής ΗΠΑ-Κίνας τον Απρίλιο, ο Τραμπ φθάνει στο Πεκίνο έχοντας κάνει επίδειξη ισχύος σε τρία γεωγραφικά μέτωπα μέσα σε εξήντα ημέρες. Το διακύβευμα δεν βρίσκεται στο Ιράν ή στη Βενεζουέλα. Βρίσκεται στο ποιος ορίζει τη φύση της ισχύος στον 21ο αιώνα — και με ποιους όρους θα διαπραγματευτούν οι δύο υπερδυνάμεις την επόμενη διεθνή τάξη.

* Ο Αθανάσιος Πλατιάς είναι ομότιμος καθηγητής Στρατηγικής στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς και πρόεδρος του Συμβουλίου Διεθνών Σχέσεων.

<https://www.ot.gr/2026/03/05/apopseis/to-rollback-tis-kinas-piso->

Η εποχή των αξόνων: Ο νέος χάρτης της Δυτικής Ασίας μετά τον «Κατακλυσμό»

Μοχάμαντ Χασάν Σουεϊντάν

Η Επιχείρηση «Κατακλυσμός του Αλ-Άκσα» δεν ήταν ποτέ απλώς μια πολεμική πράξη. Ράγισε το προσωπείο της περιφερειακής σταθερότητας, αποκάλυψε τις ρωγμές της ισχύος και επιτάχυνε την έλξη προς τέσσερις ανταγωνιστικούς πόλους που πλέον αναδιαμορφώνουν τη Δυτική Ασία.

«Ο “Κατακλυσμός του Αλ-Άκσα” ήταν ένα προληπτικό πλήγμα – με στόχο να σπάσει το αμερικανο-σιωνιστικό σχέδιο σε αυτή την περιοχή.» — Ιχσάν Ατάγια, αξιωματούχος της Παλαιστινιακής Ισλαμικής Τζιχάντ (PIJ), μιλώντας στο The Cradle στις 28 Οκτωβρίου 2023

Μέχρι πρόσφατα, οι περιφερειακές εξελίξεις στη Δυτική Ασία μπορούσαν ακόμη να ερμηνεύονται μέσα από τα παλιά σχήματα: απομονωμένες συγκρούσεις, διμερείς αντιπαλότητες ή «πόλεμοι δι’ αντιπροσώπων». Πλέον, όχι. Η Επιχείρηση «Κατακλυσμός του Αλ-Άκσα» στις 7 Οκτωβρίου 2023 αποτέλεσε μια στρατηγική τομή που επανακαθόρισε τους κανόνες της αποτροπής, της νομιμοποίησης και της αποδεκτής χρήσης βίας. Από εκείνη τη μέρα, η Δυτική Ασία μετατράπηκε σε ένα ενιαίο, υπερ-διασυνδεδεμένο πεδίο μάχης, όπου τα σύνορα θολώνουν, τα μέτωπα αλληλοεπικαλύπτονται και οι κρίσεις δεν εξελίσσονται πλέον μεμονωμένα.

Ό,τι ακολούθησε μετά τις 7 Οκτωβρίου λειτουργεί μέσα σε μια νέα στρατηγική εξίσωση. Οι μεγάλες δυνάμεις έσπευσαν να αναπροσαρμόσουν τις προτεραιότητές τους, σύμμαχοι και αντίπαλοι αναχάραξαν τις γραμμές τους και οι γνώριμες διευθετήσεις άρχισαν να ζηλώνονται.

Οι συνήθεις δικλίδες — διπλωματική κάλυψη, «βαλβίδες» οικονομικής εκτόνωσης, ακόμη και στρατιωτικά αποτρεπτικά μέσα — έχουν διαβρωθεί. Η περιοχή δεν είναι πια ένα μωσαϊκό ξεχωριστών εστιών έντασης, αλλά ένα ασταθές σύστημα όπου οποιαδήποτε σπίθα — ένα συνοριακό επεισόδιο, ένας εμπορικός ελιγμός ή μια διπλωματική μετατόπιση — μπορεί να προκαλέσει αλυσιδωτή αντίδραση. Αυτό που παρακολουθούμε είναι η ενεργή ανακατασκευή της ισορροπίας ισχύος της περιοχής, σε πραγματικό χρόνο.

Τέσσερις άξονες, κανένας ηγεμόνας

Στην καρδιά αυτού του μετασχηματισμού βρίσκεται η ανάδυση τεσσάρων διακριτών κέντρων ισχύος: το Ιράν, η Τουρκία, η Σαουδική Αραβία και το ισραηλινό κράτος κατοχής.

Το καθένα ασκεί επιρροή σε πολλαπλά πεδία, όμως κανένα δεν έχει καταφέρει να τη μετατρέψει σε αδιαμφισβήτητη κυριαρχία.

Αντίθετα, η περιοχή έλκεται ανάμεσα σε τέσσερα «βαρυτικά πεδία», τα οποία διαμορφώνουν συμμαχίες, συγκρούσεις και αφηγήσεις.

Το Ιράν και η Σαουδική Αραβία διαθέτουν ενεργειακούς πόρους που επεκτείνουν την εμβέλειά τους πέρα από τη Δυτική Ασία. Το Ιράν επιπλέον απολαμβάνει τη στήριξη σιιτικών πληθυσμών και διατηρεί μακρόχρονες συνεργασίες με κινήματα αντίστασης.

Η Τουρκία και το Ιράν είναι μεγάλα, πολυπληθή κράτη με βαθιές ιστορικές αυτοκρατορικές ρίζες, στρατηγική γεωγραφία και εκτεταμένες ένοπλες δυνάμεις. Η Σαουδική Αραβία — και, σε μικρότερο βαθμό, η Τουρκία — διαθέτουν επίσης σημαντική ήπια ισχύ, εδρασημένη σε θρησκευτική και πολιτισμική νομιμοποίηση. Το Ισραήλ, από την πλευρά του, παραμένει στρατιωτικός και τεχνολογικός πρωτοπόρος, υποστηριζόμενο από μια «ειδική σχέση» με την Ουάσιγκτον και ένα μη επιβεβαιωμένο πυρηνικό οπλοστάσιο.

Κανένα από αυτά τα κέντρα ισχύος, ωστόσο, δεν κρατά όλα τα χαρτιά. Η παράλληλη άνοδος τους έχει εμποδίσει την ανάδειξη ενός περιφερειακού ηγεμόνα. Αντιθέτως, αναχαιτίζουν τις κινήσεις αλλήλων, σε μια ασταθή ισορροπία που διαμορφώνεται από την ιστορία, την ιδεολογία και τη φιλοδοξία.

Αυτοί οι τέσσερις άξονες δεν λειτουργούν ως επίσημες συμμαχίες. Είναι ρευστές ζώνες επιρροής που καθορίζουν το πώς ευθυγραμμίζονται κράτη, κινήματα, ακόμη και αγορές.

Αυτό που μετρά δεν είναι η σταθερή «ιδιότητα μέλους», αλλά η βαρυτική έλξη: η ικανότητα να εξαναγκάζεις αποφάσεις, να προσφέρεις προστασία, να επιβάλλεις κόστος ή να διαμορφώνεις αφηγήματα. Και στο ασταθές περιβάλλον που ακολούθησε την 7η Οκτωβρίου, αυτή η έλξη έχει μόνο ενταθεί.

Η δομή αυτή υπάρχει επειδή κανένας από τους παίκτες δεν διαθέτει αποφασιστικό πλεονέκτημα. Ούτε είναι όλοι εξίσου αποδεκτοί στην περιοχή. Η επιρροή από μόνη της δεν αρκεί· μια δύναμη πρέπει να είναι διατεθειμένη να δράσει και οι άλλοι να είναι διατεθειμένοι να αποδεχθούν την ηγεσία της.

Κανένα κράτος στη σύγχρονη ιστορία της Δυτικής Ασίας δεν διατήρησε και τα τρία αυτά χαρακτηριστικά αρκετά ώστε να μετατραπεί σε ηγεμόνα. Αντίθετα, ελίσσονται για να κατοχυρώσουν τον χώρο τους ή να στερήσουν από τους αντιπάλους τους την υπεροχή. Αυτοί οι ανταγωνισμοί φουντώνουν σε περιόδους αναταραχής — στον Πόλεμο του Περσικού Κόλπου, στην εισβολή στο Ιράκ το 2003, στις

αραβικές εξεγέρσεις, και τώρα, στη ρήξη της περιόδου μετά την Επιχείρηση «Κατακλυσμός του Αλ-Άκσα».

Τα περισσότερα κράτη της περιοχής πλέον «περιτρέφονται» γύρω από έναν από αυτούς τους τέσσερις άξονες. Το Ριάντ ηγείται πολλών αραβικών κρατών του Περσικού Κόλπου, με εξαίρεση το Κατάρ και τα ΗΑΕ. Το Αμπού Ντάμπι, βασικό μέλος του «Άξονα της Εξομάλυνσης», έχει φυσικά κλίνει προς το ισραηλινό στρατόπεδο. Τα κινήματα αντίστασης ευθυγραμμίζονται με το Ιράν.

Το Κατάρ κλίνει προς την Τουρκία, μια σχέση που στηρίζεται στην κοινή τους υποστήριξη προς κινήματα που συνδέονται με τη Μουσουλμανική Αδελφότητα σε όλη την περιοχή. Η Αίγυπτος, άλλοτε δύναμη από μόνη της, έχει σε μεγάλο βαθμό περάσει υπό σαουδαραβική επιρροή.

Ο ανταγωνισμός Σαουδικής Αραβίας–ΗΑΕ επί χρόνια παρουσιαζόταν ως μια αντιπαλότητα μέσα στον «στενό κύκλο» του Κόλπου: δύο εταίροι με διαφορετικές τακτικές, όχι με συγκρουόμενα οράματα. Αυτό το πλαίσιο πλέον δεν ισχύει. Η εξομάλυνση των σχέσεων των ΗΑΕ με το Τελ Αβίβ αναδιамόρφωσε το Αμπού Ντάμπι ως διευκολυντή της ισραηλινής περιφερειακής ενσωμάτωσης — όχι απλώς ως ανταγωνιστή του Ριάντ, αλλά ως δίαυλο για ισραηλινή επέκταση.

Αυτή η αναπροσαρμογή έχει οξύνει τις σαουδαραβικές ευαισθησίες. Παρότι το Ριάντ μπορεί να συμπίπτει τακτικά με το Ισραήλ, δεν αποδέχεται το Τελ Αβίβ ως στρατηγικό ρυθμιστή. Η ανησυχία δεν αφορά καθεαυτή τους δεσμούς Εμιράτων–Ισραήλ, αλλά το λειτουργικό τους βάθος: μια «σύντηξη» εμιρατινού κεφαλαίου και εφοδιαστικής υποδομής με ισραηλινή τεχνογνωσία ασφάλειας και παγκόσμια δίκτυα. Αυτός ο συνδυασμός, φοβάται το Ριάντ, θα μπορούσε να προβάλλει ισχύ μέσα στην ίδια τη σφαίρα επιρροής της Σαουδικής Αραβίας.

Αυτό γίνεται ιδιαίτερα οξύ στο νότιο τμήμα της Υεμένης, όπου οι φιλοδοξίες του Αμπού Ντάμπι κινδυνεύουν να προσφέρουν στο Τελ Αβίβ παρουσία στο νότιο «πλευρό» της Σαουδικής Αραβίας. Το Ριάντ δεν το βλέπει ως συνηθισμένο περιφερειακό ανταγωνισμό, αλλά ως άμεση απειλή για την εθνική του ασφάλεια.

Η σαουδαραβική θέση είναι σαφής: η τακτική σύμπτωση με το Ισραήλ είναι ανεκτή μέχρι ενός σημείου, όμως ένας άξονας ΗΑΕ–Ισραήλ μέσα στον Κόλπο αποτελεί «κόκκινη γραμμή». Αυτό έχει πλέον ξεφύγει από τα όρια μιας αντιπαλότητας του Κόλπου. Είναι τώρα σύγκρουση δύο διακριτών περιφερειακών οραμάτων: το ένα επιδιώκει να περιορίσει την ισραηλινή επέκταση, το άλλο διευκολύνει την εδραίωσή της.

Το περιφερειακό σχέδιο του Τελ Αβίβ απειλεί φίλους και εχθρούς

Για δεκαετίες, ο εκλιπών γενικός γραμματέας της Χεζμπολάχ, Σαγιέντ Χασάν Νασράλα, προειδοποιούσε ότι η αποδυνάμωση του Άξονα της Αντίστασης θα έθετε τελικά σε κίνδυνο κάθε κράτος στην περιοχή — ακόμη και εκείνα

που ευθυγραμμίζονται με την Ουάσιγκτον. Σε ομιλία του το 2013, ο Νασράλα δήλωσε:

«Αν πέσει η Συρία, η Παλαιστίνη χάνεται — και μαζί της, η αντίσταση στη Γάζα, στη Δυτική Όχθη και στην Ιερουσαλήμ. Αν η Συρία πέσει στις ΗΠΑ, στο Ισραήλ και στους τακφιστές, η περιοχή μας θα μπει σε μια σκοτεινή, βίαιη εποχή. Αυτή είναι η εκτίμησή μας.»

Δέκα χρόνια αργότερα, η περιφερειακή συμπεριφορά του Τελ Αβίβ επιβεβαιώνει εκείνη την προειδοποίηση.

Το Ισραήλ δεν περιορίζει πλέον τις ενέργειές του σε ένα μόνο μέτωπο. Κινείται συντονισμένα σε Γάζα, Λίβανο, Συρία, Ιράκ, Υεμένη, Σουδάν, Σομαλία, Λιβύη και Ιράν, αντιμετωπίζοντας την περιοχή ως ενιαίο πεδίο μάχης. Τα πρόσφατα γεγονότα — οι ανατροπές εις βάρος της αντίστασης, η διάβρωση της Συρίας, η διεύρυνση των ισραηλινών επιχειρήσεων — κατέστησαν σαφές ότι το Τελ Αβίβ δεν σέβεται όρια, ούτε καν εκείνα φιλικών κυβερνήσεων.

Για το Ιράν, η απειλή είναι άμεση και υπαρξιακή. Ισραηλινοί αξιωματούχοι δηλώνουν συστηματικά ότι ο στρατηγικός τους στόχος είναι η αποδόμηση της Ισλαμικής Δημοκρατίας. Ο στόχος αυτός έχει επιδιωχθεί μέσω δολοφονιών, δολιοφθορών, «έγχρωμων επαναστάσεων», επιθέσεων μέσω αντιπροσώπων και τώρα ανοιχτού πολέμου.

Για την Τουρκία, η απειλή είναι στρατηγική. Το Ισραήλ αμφισβητεί την επιρροή της Άγκυρας στη Συρία και στην Ανατολική Μεσόγειο, προωθώντας εναλλακτικούς εμπορικούς διαδρόμους που παρακάμπτουν τη γεωγραφική σημασία της Τουρκίας. Ειδικά η Συρία έχει μετατραπεί σε πεδίο όπου η ισραηλινή ελευθερία κινήσεων συγκρούεται με τις τουρκικές προτεραιότητες ασφαλείας.

Για τη Σαουδική Αραβία, η ανησυχία είναι δομική. Η προσπάθεια του Τελ Αβίβ να ξαναγράψει τους περιφερειακούς κανόνες απειλεί την αυτονομία και την ηγεμονική φιλοδοξία του Ριάντ. Ο μεγαλύτερος κίνδυνος βρίσκεται στην αναδυόμενη περιφερειακή αρχιτεκτονική: μια τάξη πραγμάτων σχεδιασμένη να παγιώσει την ισραηλινή κυριαρχία, ενώ θα υποβιβάζει τις αραβικές δυνάμεις σε δευτερεύοντες ρόλους.

Από τις 7 Οκτωβρίου, το Τελ Αβίβ έχει διευρύνει το επιχειρησιακό του «εγχειρίδιο»: προληπτικά πλήγματα, πολυμέτωπες εκστρατείες και εντατικοποιημένη αποτροπή. Αυτό έχει ενισχύσει την αίσθηση απειλής σε όλες τις μεγάλες δυνάμεις. Αυτό δεν σημαίνει ότι σχηματίζεται μια νέα αντι-ισραηλινή συμμαχία. Σημαίνει όμως ότι κάθε δρων — με εξαίρεση το Ιράν, που βλέπει το Ισραήλ ως εγγενή εχθρό — αντιμετωπίζει πλέον την ισραηλινή επέκταση ως περιορισμό του δικού του στρατηγικού χώρου.

Αυτό που διαγράφεται ως μεγαλύτερη απειλή από την ανοιχτή σύγκρουση είναι μια στρατηγική μετατόπιση που θα μπορούσε να επιτρέψει σε έναν δρωντα να αναδιαμορφώσει τους κανόνες εμπλοκής για ολόκληρη την περιοχή.

The Cradle

Ανησυχία για ενεργοποίηση «κοιμώμενων πρακτόρων» στην Ελλάδα – 50 στόχοι υψηλής προτεραιότητας

του Αλεξάνδρου Καλαφάτη
Αστυνομικού ρεπόρτερ

Εξελίξεις μετά τις κρυπτογραφημένες επικοινωνίες από το Ιράν που ανίχνευσαν οι αμερικανικές υπηρεσίες ασφαλείας.

Κρυπτογραφημένες επικοινωνίες, που εκτιμάται ότι προέρχονται από το Ιράν και ενδεχομένως λειτουργούν ως «επιχειρησιακό σήμα ενεργοποίησης» για δίκτυα ατόμων που μπορεί να δρουν για λογαριασμό τρομοκρατών, ανίχνευσαν οι αμερικανικές υπηρεσίες ασφαλείας.

Την αποκάλυψη έκανε το αμερικανικό τηλεοπτικό δίκτυο ABC News και πρόκειται για μία είδηση που ενδιαφέρει το σύνολο του δυτικού κόσμου. Και αυτό διότι η εξαγωγή τρομοκρατίας από το Ιράν αποτελεί σήμερα το βασικό αντικείμενο εργασίας για τις μυστικές υπηρεσίες δεκάδων χωρών, ανάμεσα τους τα κράτη της Ε.Ε. και η Ελλάδα.

Οι αμερικανικές υπηρεσίες ασφαλείας φαίνεται ότι ήδη κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου μετά από ανάλυση σημάτων που ανιχνεύτηκαν με σύγχρονα τεχνολογικά μέσα. Οι επίμαχες επικοινωνίες που εκτιμάται ότι προέρχονται από το Ιράν ήταν κρυπτογραφημένες και μεταδόθηκαν σε πολλές χώρες λίγο μετά το θάνατο του Αλί Χαμενεΐ στις 28 Φεβρουαρίου 2026.

Η υποκλαπέισα μετάδοση ήταν κωδικοποιημένη και κατά τα φαινόμενα προοριζόταν για άγνωστους αποδέκτες που διαθέτουν το κλειδί αποκρυπτογράφησης. Πρόκειται για τύπο μηνύματος που αποσκοπεί στη διαβίβαση οδηγιών σε «κοιμώμενους πράκτορες ή πυρήνες» που μπορούν να δράσουν κατόπιν εντολών από το Ιράν.

Ακόμα δεν είναι σαφές σε ποιες χώρες μεταδόθηκαν αυτές οι κρυπτογραφημένες συνομιλίες και ποιο ήταν το ακριβές περιεχόμενό τους, ωστόσο, από την πρώτη στιγμή που ξέσπασε ο πόλεμος στο Ιράν Έλληνες αξιωματούχοι έκρουσαν και αυτοί τον κώδωνα του κινδύνου απέναντι στο ενδεχόμενο

ενεργοποίησης ριζοσπαστικοποιημένων ατόμων ή πυρήνων στη χώρα μας.

Το σενάριο ενεργοποίησης «κοιμώμενων» πρακτόρων ή «κοιμώμενων» πυρήνων αποτελούν και για την Ελλάδα «πνοκέφαλο», ιδιαίτερα μετά από υπόθεση που είχε αποκλυφθεί το 2023 από την ΕΥΠ και την ΕΛ.ΑΣ. όταν είχαν συλληφθεί δύο Πακιστανοί που ετοίμαζαν τρομοκρατικό χτύπημα σε εβραϊκή συναγωγή στο Ψυρρή κατ' εντολή προσώπου με έδρα την Τεχεράνη.

Στο «παζλ» προστίθεται και το κομμάτι που αφορά στον εντοπισμό Αζέρων στη Σούδα της Κρήτης, για τους οποίους υπάρχουν σοβαρές υποψίες ότι λειτουργούσαν κατασκοπευτικά υπέρ του Ιράν.

Η νούμερο ένα ανησυχία επί ελληνικού εδάφους είναι κάποιοι από το Ιράν να επιχειρήσουν να χρησιμοποιήσουν άτομα που διαμένουν στη χώρα μας για κάποια τρομοκρατική επίθεση. Ίδιοι φόβοι εκφράζονται και από Αρχές άλλων ευρωπαϊκών κρατών. Μεταξύ άλλων σκανάρονται πλατφόρμες που χρησιμοποιούνται από τρομοκράτες, όπως και προφίλ στα social media.

Στη χώρα μας υπό επιτήρηση βρίσκονται άτομα με καταγωγή από το Ιράν, το Πακιστάν, το Αφγανιστάν και τη Συρία, τα οποία κατά καιρούς είχαν «χαρτογραφηθεί» ως εν δυνάμει επικίνδυνα. Παράλληλα, έχει υπάρξει σχέδιο προτεραιοποίησης σε σχέση με τους στόχους που πρέπει να φυλάσσονται με μεγαλύτερη ένταση (μετά από σχετικές αναλύσεις κινδύνου). Σύμφωνα με πληροφορίες, έμφαση δίνεται σε περίπου 50 στόχους που χαρακτηρίζονται ως υψηλής προτεραιότητας στην Αττική.

<https://www.ieidiseis.gr/>

Διευκρινιστικό σημείωμα Συντάξεως

«Κοιμώμενοι πράκτορες» ή «κοιμώμενοι πυρήνες» (sleepers / sleeper cells). Ο όρος σημαίνει άτομα ή μικρές ομάδες που ζουν κανονικά σε μια χώρα για χρόνια και ενεργοποιούνται μόνο όταν λάβουν εντολή. Ο όρος χρησιμοποιήθηκε ιδιαίτερα μετά επιθέσεις τζιχαντιστικών οργανώσεων στην Ευρώπη, όπου ορισμένοι δράστες ήταν ήδη εγκατεστημένοι και ριζωμένοι κοινωνικά πριν ενεργήσουν. Σε σχέση με το Ιράν, ορισμένες ευρωπαϊκές υπηρεσίες πληροφοριών και κυβερνήσεις έχουν κατηγορήσει το Ιράν ότι χρησιμοποιεί δίκτυα ή άτομα στην Ευρώπη για παρακολούθηση αντιφρονούντων Ιρανών, για σχεδιασμό επιθέσεων ή απαγωγών και για κατασκοπεία.

- Σε σχέση με ισλαμιστικές οργανώσεις, οι συζητήσεις για «κοιμώμενους πυρήνες» εμφανίζονται κυρίως γύρω από οργανώσεις όπως το Islamic State (ISIS) και η Al-Qaeda. Οι αρχές υποστηρίζουν ότι μερικοί δράστες επιθέσεων στην Ευρώπη είχαν παραμείνει ανενεργοί ή χαμηλού προφίλ για μεγάλο διάστημα πριν ενεργοποιηθούν. Ο όρος «κοιμώμενος πυρήνας» χρησιμοποιείται συχνά αναλυτικά ή δημοσιογραφικά και δεν σημαίνει ότι υπάρχουν απαραίτητα μεγάλα ή οργανωμένα δίκτυα παντού.

Πώς σχεδιάζει μια χώρα ψυχολογικές επιχειρήσεις (PSYOPS); Το παράδειγμα της Τουρκίας.

Της **Μαριτίνας Βεζυρτζή***

Οι Ψυχολογικές Επιχειρήσεις (Psychological Operations) είναι μια εκστρατεία μηνυμάτων και αφηγημάτων που δημιουργούνται με σκοπό να επηρεάσουν την γνωστική διάσταση (Cognitive Dimension) συγκεκριμένων ομάδων-στόχων (Target Audience).

Με άλλα λόγια, είναι η προγραμματισμένη χρήση προπαγάνδας, παραπληροφόρησης, απειλών ή άλλων μη στρατιωτικών τεχνικών και μέσων σε περιόδους πολέμου, κρίσης ή γεωπολιτικών αναταραχών, προκειμένου να παραπλανηθεί, εκφοβιστεί ή αποθαρρυνθεί ο “εχθρός” ή το Target Audience.

Συγκεκριμένα, το κομμάτι του «Series Development» αποτελεί μια συνδυαστική, δημιουργική και στρατηγική προσπάθεια για την δημιουργία μιας σειράς ψυχολογικών ενεργειών, με σκοπό την μεταβολή συμπεριφοράς του Target-Audience.

Αυτή η διαδικασία βασίζεται στον σχεδιασμό και την ανάλυση του Target Audience, δηλαδή το Target Audience Analysis, σε συνεργασία με τον σχεδιασμό επικοινωνιακών στρατηγικών που διασφαλίζουν συνοχή μεταξύ μηνυμάτων, θεμάτων, μέσων και στόχων.

Ποιες είναι οι Βασικές Μέθοδοι Σχεδιασμού;

1. Η δημιουργία ενός ισχυρού και πειστικού βασικού μηνύματος, προσαρμοσμένου στη γλώσσα, στις αξίες και στα ενδιαφέροντα του Target Audience. Το μήνυμα θα πρέπει να υποστηρίζεται από επιχειρήματα που είναι κατανοητά για αυτό το κοινό.

2. Τα σύμβολα (εικόνες, φράσεις, ιστορικές ή πολιτισμικές αναφορές) θα πρέπει να επιλέγονται με βάση τις πολιτισμικές πεποιθήσεις, την ιστορία και τη συναισθηματική ταύτιση του Target Audience. Ο στόχος είναι να ενισχύσουν τη συναισθηματική απήχηση και την αποδοχή του μηνύματος.

3. Το μήνυμα θα πρέπει να αναπυχθεί σε φάσεις και να παραδοθεί μέσω διαφορετικών μέσων, π.χ.:

- α. Μια αρχική προσέλκυση με φυλλάδια, αφίσες, σύντομα βίντεο
- β. Ενίσχυση με ραδιοφωνικές εκπομπές, social media
- γ. Εμβάθυνση με προσωπικές επαφές, δημόσιες ομιλίες, face-to-face καμπάνιες

4. Τέλος, για να ενισχυθεί η αξιοπιστία και η διείσδυση, θα πρέπει να χρησιμοποιείται μια ποικιλία μέσων επικοινωνίας (παραδοσιακά, ψηφιακά, προφορικά). Το μήνυμα θα πρέπει να επαναλαμβάνεται συχνά και στρατηγικά, ενώ προηγείται δοκιμή (pretesting) ώστε να διασφαλιστεί η πολιτισμική του συμβατότητα και αποτελεσματικότητα.

Μια ζωντανή εφαρμογή των παραπάνω, υπάρχει σε μια πολύ διάσημη σελίδα στο Instagram, ονόματι @lolita, με περίπου 9 εκ. Ακόλουθους. Η συγκεκριμένη σελίδα πριν 11 ώρες, δημοσίευσε την παρακάτω εικόνα, του Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ, με την εξής λεζάντα:

«ό,τι έχουμε δει στον κόσμο είναι έργο των γυναικών»

Τι κάνει δηλαδή;

Συνδυάζει ένα ισχυρό σύμβολο, με ένα θετικό γυναικείο μήνυμα. Προσπαθεί να προσελκύσει τα “προοδευτικά μυαλά” της δύσης, αλλά και τον γυναικείο πληθυσμό που ταυτίζεται με αυτές τις αξίες, αποδίδοντας έτσι μια θετική προοπτική προς το Τουρκικό έθνος, χρησιμοποιώντας διαφορά μέσα, όπως η εικόνα, η λεζάντα και μια δυνατή φράση.

Μέσω της χρήσης των social, η Τουρκία ενισχύει την ελκυστικότητα του τουρκικού αφηγήματος διεθνώς, ιδίως στο δυτικό κοινό και έτσι ενσωματώνει την προπαγάνδα χωρίς να φαίνεται ότι είναι προπαγάνδα, αλλά μια προοδευτική δήλωση του Κεμάλ Ατατούρκ που κέρδισε περίπου 45 χιλιάδες likes στο Instagram.

Το πιο σημαντικό είναι, ότι βασίζεται στην απουσία ιστορικής εκπαίδευσης, κυρίως του δυτικού κόσμου, για να προωθήσει την προπαγάνδα του Τουρκικού κράτους, χωρίς να υπάρξει καμία αντίδραση.

Πλέον και ο Κεμάλ Ατατούρκ έχει το δικό του Instagram προφίλ, με 95,5 χιλιάδες ακόλουθους. Κανένας, όμως, δεν έχει κάνει ούτε μια αναφορά για να πείσει το συγκεκριμένο προφίλ, γιατί είναι καμουφλαρισμένο ως inspirational content. Ακόμα και αν υπάρχει κάποια υποψία, δύσκολα εκφράζεται. Δηλαδή, αυτό το προφίλ, κανονικοποιεί την εικόνα του Κεμάλ και καλλιεργεί αποδοχή μέσα από την καθημερινή τριβή και επαφή του Target Audience.

Αυτή η στρατηγική της Τουρκίας λειτουργεί διότι:

Η πλειοψηφία των δυτικών χρηστών των social media δεν γνωρίζει για τη Γενοκτονία των Αρμενίων, ούτε των Ελλήνων του Πόντου και της Μικράς Ασίας, ούτε για την εκστρατεία εξισλαμισμού και καταπίεσης των Δρούζων, των Κούρδων ή των Αλεβιτών επί Κεμάλ. Έτσι, ο Κεμάλ παρουσιάζεται ως ένας Τούρκος «διαφωτιστής», παρά ένας αυταρχικός ηγέτης, που οργάνωσε βίαιες διώξεις, καταπίεσε πληθυσμούς και εξαφάνισε κυριολεκτικά ολόκληρες φυλές (Ασσύριοι) για να εδραιώσει ένα μονοκομματικό καθεστώς.

Τέλος, η προώθηση της ατάκας του «ό,τι έχουμε δει στον κόσμο είναι έργο των γυναικών», χρησιμοποιείται χωρίς κάποιο συμφραζόμενο, αποκόπτοντας το μήνυμα από τις πολιτικές του φορέα του, γνωστό και ως context-stripping, πολύ διάσημη τεχνική του PSYOPS.

Είναι μια πολύ προσεκτικά ενορχηστρωμένη μορφή ήπιας ισχύος (soft power), με πολύ συγκεκριμένα και στοχευμένα PSYOPS εργαλεία, που εκμεταλλεύεται την άγνοια, την αισθητική αλλά και το κενό συλλογικής μνήμης. Ο Κεμάλ Ατατούρκ δεν ξεκίνησε όλες τις γενοκτονίες, αλλά τις συνέχισε, τις νομιμοποίησε και τις εδραίωσε.

* Μαριτίνα Βεζυρτζή: Πολιτικός Επιστήμονας, Αναλύτρια Διεθνών Συγκρούσεων και Ασφάλειας, Μέλος του ΕΛΙΣΜΕ

Με την επίθεση στη Βενεζουέλα, ο Τραμπ κατέστησε ορατό τον θάνατο του διεθνούς δικαίου

counterpunch.org

του Ιμπραχίμ Κουραΐσι*

Αυτό που σηματοδοτούν οι Ηνωμένες Πολιτείες στη Βενεζουέλα δεν είναι απλώς μια διαμάχη γύρω από μία κυβέρνηση, μία εκλογή ή έναν ηγέτη. Είναι μια προειδοποίηση προς τον κόσμο ότι το διεθνές δίκαιο — ήδη εύθραυστο, ήδη επιλεκτικά εφαρμοζόμενο — έχει πλέον παραμεριστεί ανοιχτά. Και αυτή η προειδοποίηση προέρχεται από έναν άνθρωπο που παρουσιάζει τον εαυτό του ως παγκόσμιο ειρηνοποιό, ως επίδοξο νομπελίστα, ως αυτοαποκαλούμενο «deal-maker», ο οποίος ισχυρίζεται ότι έχει «τερματίσει» σχεδόν είκοσι πολέμους που υπάρχουν κυρίως στη δική του φαντασία.

Η αντίφαση δεν είναι τυχαία. Είναι το ίδιο το ζητούμενο.

Υπό τον Ντόναλντ Τραμπ, οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν επέστρεψαν απλώς σε μια εξαναγκαστική εξωτερική πολιτική· την υπερ-κανονικοποίησαν. Πρακτικές που άλλοτε συνδέονταν με κράτη-παρίες - οικονομικός στραγγαλισμός, συλλογική τιμωρία, πολιτικός αποκλεισμός επανασυσκευάστηκαν ως συνήθη εργαλεία διπλωματίας. Οι κυρώσεις δεν αποτελούν πλέον έσχατο μέτρο· είναι όπλα που αναπτύσσονται αντανεκλαστικά, αδιάκριτα και τιμωρητικά.

Αξιωματούχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν υποστεί κυρώσεις για το «αδίκημα» της διαφωνίας. Διεθνείς υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είδαν τα ασφαλιστήριά τους να ακυρώνονται και τις μετακινήσεις τους να περιορίζονται αφού άσκησαν κριτική στην αμερικανική πολιτική. Παλαιστίνιοι αξιωματούχοι απαγορεύτηκε πλήρως να εισέλθουν στις Ηνωμένες Πολιτείες. Αυτά δεν είναι μέτρα που αποσκοπούν στην επίλυση συγκρούσεων ή στην προστασία αμάχων. Είναι προειδοποιήσεις — σχεδιασμένες να εκφοβίσουν, να απομονώσουν και να φιμώσουν.

Από την άλλη πλευρά, τα ευρωπαϊκά μέλη του NATO είναι παγιδευμένα σε μια σχέση που αρνούνται να κατονομάσουν. Η ασφάλεια εκχωρείται προς τα πάνω· η ευθύνη μετατίθεται προς τα έξω.

Όταν η Ουάσινγκτον ενεργεί παράνομα, οι σύμμαχοι αναμένεται να ευθυγραμμιστούν — ή τουλάχιστον να μην αντισταθούν. Αυτό δεν είναι συλλογική άμυνα. Είναι ασύμμετρη εξάρτηση. Το αποτέλεσμά είναι ηθική παράλυση.

Η απειλή βίαιης απομάκρυνσης — ή ουσιαστικής απαγωγής — ενός ξένου αρχηγού κράτους περνά μια ακόμη πιο σκοτεινή γραμμή. Αποτελεί σαφή παραβίαση του διεθνούς δικαίου και του Καταστατικού

Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος ρητά απαγορεύει την απειλή ή τη χρήση βίας κατά της πολιτικής ανεξαρτησίας οποιουδήποτε κράτους.

Η κυριαρχία δεν είναι χάρη που απονέμεται από την Ουάσινγκτον, ούτε εξαρτάται από ιδεολογική ευθυγράμμιση.

Κι όμως, η κυβέρνηση Τραμπ έχει συμπεριφερθεί σαν να μην υπάρχουν πλέον αυτές οι αρχές, προβάλλοντας μια αυτοπεποίθηση που δεν πηγάζει από νομιμοποίηση, αλλά από ατιμωρησία.

Φανταστείτε απλώς τον Πούτιν να απαγάγει τον Ζελένσκι ή τον Σι Τζινπίνγκ να αρπάζει τον Λάι Τσινγκ-τε της Ταϊβάν. Τι θα κάνει τότε η διεθνής κοινότητα;

Αυτή η ατιμωρησία ενισχύεται και στο εσωτερικό. Ο Τραμπ έχει δηλώσει ανοιχτά ότι ο Νόμος περί Πολεμικών Εξουσιών των ΗΠΑ είναι αντισυνταγματικός — ένας ισχυρισμός που ενδέχεται να χρειαστεί χρόνια για να κριθεί στα αμερικανικά δικαστήρια, αν κριθεί ποτέ. Στο μεταξύ, οι θεσμικές δικλίδες που είχαν σχεδιαστεί για να περιορίζουν την υπέρβαση εξουσιών της εκτελεστικής εξουσίας αποδομούνται σταθερά. Έμπειροι διπλωμάτες παραμερίζονται. Γενικοί επιθεωρητές εκκαθαρίζονται. Το Κογκρέσο παρακάμπτεται. Το αποτέλεσμα είναι μια προεδρία με εξαιρετικά μεγάλη ελευθερία να ενεργεί πρώτα, να κλιμακώνει γρήγορα και να δικαιολογεί εκ των υστέρων — ή απλώς να προκαλεί το σύστημα να τη σταματήσει.

Οι ποινικές κατηγορίες που απαγγέθηκαν κατά του προέδρου της Βενεζουέλας, Νικολάς Μαδούρο, συμπεριλαμβανομένων των κατηγοριών για μεγάλης κλίμακας διακίνηση ναρκωτικών, έχουν αμφισβητηθεί ευρέως από διεθνείς νομικούς εμπειρογνώμονες. Αλλά ακόμη κι αν δεν είχαν αμφισβητηθεί, η μέθοδος έχει σημασία. Μονομερείς διώξεις που εκδίδονται εκτός διεθνών δικαστηρίων, ακολουθούμενες από εκτεταμένες κυρώσεις που καταρρέουν ολόκληρες οικονομίες, δεν συνιστούν δικαιοσύνη. Αποτελούν τιμωρία χωρίς δίκη. Είναι συλλογικές ποινές που επιβάλλονται σε άμαχους πληθυσμούς, οι οποίοι δεν έχουν καμία εξουσία επί των αποφάσεων που λαμβάνονται στο όνομά τους.

Τα νοσοκομεία στερούνται φαρμάκων. Τα συστήματα διατροφής καταρρέουν. Η μετανάστευση επιταχύνεται. Και στη συνέχεια, η ανθρωπιστική κρίση που προκύπτει προβάλλεται ως απόδειξη ότι η στοχοποιημένη κυβέρνηση έχει αποτύχει.

Οι συνέπειες αυτής της συμπεριφοράς εκτείνονται πολύ πέρα από τη Βενεζουέλα. Όταν οι Ηνωμένες Πολιτείες παραβιάζουν απροκάλυπτα το διεθνές δίκαιο, δεν αποδυναμώνουν απλώς έναν κανόνα· υπονομεύουν συνολικά το πλαίσιο που έχει σχεδιαστεί για να συγκρατεί τη βία των κρατών. Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, η καταστροφή της Υεμένης από τη Σαουδική Αραβία και η αυξανόμενη πίεση της Κίνας προς την Ταϊβάν εξελίσσονται σε έναν κόσμο όπου οι κανόνες εφαρμόζονται επιλεκτικά και η επιβολή τους εξαρτάται από την ισχύ, όχι από την αρχή.

Σε έναν τέτοιο κόσμο, η νομιμότητα μετατρέπεται σε ρητορικό επιχείρημα, όχι σε περιορισμό. Ο Τραμπ επικαλείται συχνά τη γλώσσα της ειρήνης, όμως η κατανόησή του είναι επικίνδυνα επιφανειακή. Συγχέει τις εκχειρίδες με την ειρήνη, την κυριαρχία με τη σταθερότητα και την υποταγή με την τάξη. Οι λιμοκτονούσες οικονομίες, τα καταρρέοντα συστήματα υγείας και ο πολιτικός εκβιασμός δεν επιλύουν τις συγκρούσεις. Τις παγώνουν προσωρινά, τις ριζοσπαστικοποιούν μόνιμα και τις εξάγουν αλλού.

Η Κούβα ζει υπό οικονομική πολιορκία εδώ και περισσότερες από έξι δεκαετίες επειδή αρνήθηκε να υποταχθεί στις απαιτήσεις των ΗΠΑ. Η Βενεζουέλα υπόκειται πλέον στην ίδια λογική. Κάθε κράτος που αντιστέκεται διατρέχει τον κίνδυνο χρηματοπιστωτικής απομόνωσης, διπλωματικής διαγραφής και οικονομικής ασφυξίας. Μόνο η Κίνα διαθέτει σήμερα την κλίμακα και τη μόχλευση για να αντισταθεί σε τέτοιες πιέσεις — μια πραγματικότητα που θα έπρεπε να ανησυχεί τους συμμάχους των ΗΠΑ, όχι να τους καθησυχάζει.

Τι θα συμβεί στην Ουκρανία — ή στην Ευρώπη — όταν η ίδια η αμερικανική ισχύς ασκείται χωρίς κανέναν περιορισμό; Τι σημαίνει «διεθνής τάξη βασισμένη σε κανόνες» όταν ο κύριος αρχιτέκτονας της αγνοεί τους ίδιους τους κανόνες; Και γιατί η διεθνής κοινότητα έχει αποτύχει να αναπτύξει συλλογικές άμυνες απέναντι στον εξαναγκασμό που προέρχεται από τον ίδιο τον υποτιθέμενο εγγυητή της σταθερότητας;

Η Ιστορία προσφέρει ελάχιστη παρηγοριά. Η αμερικανική παρέμβαση στην Κεντρική και τη Νότια Αμερική δεν αποτελεί εξαίρεση· αποτελεί μοτίβο. Από το Δόγμα Μονρόε και έπειτα, η Λατινική Αμερική αντιμετώπιστηκε λιγότερο ως σύμπλεγμα κυρίαρχων εθνών και περισσότερο ως ζώνη εκμετάλλευσης και ελέγχου. Η Νικαράγουα, η Αϊτή και η Δομινικανή Δημοκρατία υπέστησαν παρατεταμένη κατοχή ή κυριαρχία. Κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, η Ουάσινγκτον στήριξε πραξικοπήματα και στρατιωτικές δικτατορίες στη Χιλή, τη Βραζιλία, την Αργεντινή και αλλού — συντρίβοντας αριστερά κινήματα, φιμώνον-

τας την κοινωνία των πολιτών και εγκαθιστώντας καθεστώτα που βασάνιζαν, «εξαφάνιζαν» και δολοφονούσαν τους ίδιους τους πολίτες τους, την ώρα που τα αμερικανικά οικονομικά συμφέροντα ευημερούσαν.

Πολύ πριν το Βιετνάμ ή το Ιράκ, οι Ηνωμένες Πολιτείες χρηματοδοτούσαν παραστρατιωτικές ομάδες, τάγματα θανάτου και μυστικές επιχειρήσεις σε ολόκληρη την περιοχή. Οι «βρώμικοι πόλεμοι» της δεκαετίας του 1970 και του 1980 άφησαν δεκάδες χιλιάδες νεκρούς και ολόκληρες κοινωνίες τραυματισμένες. Η Βενεζουέλα δεν συνιστά απόκλιση από αυτή την ιστορία. Αποτελεί τη συνέχισή της — επικαιροποιημένη για μια εποχή κυρώσεων.

Αν οι Ηνωμένες Πολιτείες συνεχίσουν σε αυτή την πορεία, η εσωτερική αναταραχή και οι διεθνείς αντιδράσεις θα επαναπροσδιοριστούν ως προσχήματα για περαιτέρω αντιπαράθεση — ενδεχομένως με το Ιράν — βαθαίνοντας την παγκόσμια αστάθεια και ενισχύοντας τους σκληροπυρηνικούς δρώντες παντού. Το δίδαγμα που διδάσκεται είναι απλό και διαβρωτικό: ότι η ισχύς καθορίζει το δίκαιο και ότι ο νόμος υπάρχει μόνο όταν είναι βολικός.

Το διεθνές δίκαιο επιβιώνει μόνο αν οι ισχυροί είναι διατεθειμένοι να αυτοπεριοριστούν. Οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν προσποιούνται πλέον καν ότι προσπαθούν. Απορρίπτοντας τους ίδιους τους κανόνες που βοήθησαν να δημιουργηθούν, αποκαλύπτουν τη «διεθνή τάξη βασισμένη σε κανόνες» ως ένα μυθοπλαστικό κατασκεύασμα — χρήσιμο μόνο όταν εξυπηρετεί τα αμερικανικά συμφέροντα και αναλύσιμο τη στιγμή που δεν τα εξυπηρετεί. Αυτό που ακολουθεί δεν είναι ειρήνη, αλλά παγκόσμιος κυνισμός· όχι δικαιοσύνη, αλλά πολιτική της εκδίκησης· όχι ασφάλεια, αλλά ατέρμονη κλιμάκωση. Ο κόσμος διδάσκεται ένα σκληρό μάθημα: ότι ο νόμος δεν σημαίνει τίποτα και η ισχύς σημαίνει τα πάντα. Το ερώτημα που τίθεται πλέον για τη διεθνή κοινότητα — και ειδικότερα για την Ευρωπαϊκή Ένωση και το NATO — δεν είναι πια αφηρημένο. Είναι αν θα συνεχίσουν να ζουν υπό την αμερικανική ατιμωρησία ή αν, επιτέλους, θα πουν «όχι».

*Ο Ιμπραχίμ Κουραΐσι είναι εννοιολογικός καλλιτέχνης και συγγραφέας, μοιράζοντας τον χρόνο του ανάμεσα στο Βερολίνο και το Άμστερνταμ. Το έργο του έχει παρουσιαστεί εκτενώς σε όλη την Ευρώπη, τη Νότια και Ανατολική Ασία και τη Μέση Ανατολή. Είναι τακτικός πολιτιστικός και πολιτικός αρθρογράφος στη γερμανική εφημερίδα TAZ: die tageszeitung. Το πρώτο του ιστορικό μυθιστόρημα, με τίτλο «being everywhere, being nowhere» (Μέρος I μιας τριλογίας), αναμένεται να κυκλοφορήσει από τον εκδοτικό οίκο Seven Stories Press, Νέα Υόρκη.
counterpunch.org

«Silent enim leges inter arma»

(«Μέσα στα όπλα οι νόμοι σιωπούν.»)

Marcus Tullius Cicero:

Τα Drone στο Πεδίο Μάχης της Μέσης Ανατολής

του Αντιστρατήγου ε.α. Δημητρίου Κουτρουμάνη

Προέδρου Συνδέσμου Αποστράτων Αξιωματικών Διαβιβάσεων

Οι πρόσφατες επιχειρήσεις των τελευταίων ημερών στη Μέση Ανατολή και των επιθέσεων στη Κύπρο ανέδειξαν τη σημασία των μη επανδρωμένων συστημάτων (UAV) στο σύγχρονο πεδίο μάχης. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το αμερικανικό drone LUCAS drone, το οποίο χρησιμοποιήθηκε επιχειρησιακά κατά των ιρανικών εγκαταστάσεων το 2026. (defensenews.com)

Το LUCAS ανήκει στην κατηγορία των attritable UAV, δηλαδή συστημάτων χαμηλού κόστους και αναλώσιμων, κατάλληλων για μαζικές επιθέσεις κορεσμού. Το ενδιαφέρον στοιχείο είναι ότι βασίζεται σε reverse engineering του ιρανικού UAV Shahed 136, το οποίο είχε ανακτηθεί ή αναλυθεί τεχνικά σε προηγούμενες συγκρούσεις. (dronexl.co)

Το drone διαθέτει: loitering munition architecture (one way attack drone), (μιας διαδρομής χωρίς επιστροφή), delta wing σχεδίαση με πίσω έλικα ώθησης, εκτόξευση από κινητές πλατφόρμες ή ράγες, χαμηλό κόστος παραγωγής (~35.000 δολάρια), δυνατότητα λειτουργίας σε σμήνη (swarm).

Η τεχνολογία του LUCAS μεταδίδεται μέσω της αντίστροφης μηχανικής: η κατάληψη ενός UAV στο πεδίο μάχης επιτρέπει την ανάλυση των αισθητήρων, των συστημάτων πλοήγησης και των datalink επικοινωνιών, οδηγώντας σε ταχεία αναπαραγωγή ή προσαρμογή.

Ιρανικά UAV και αντίστοιχες πρακτικές

Το Ιράν έχει αναπτύξει δικά του UAV που συχνά βασίζονται σε αντίστροφη μηχανική δυτικών συστημάτων: Shahed 171 (Copy αντίγραφο του RQ 170 Sentinel, 2011), Shahed 136 και Shahed 191, χρησιμοποιούμενα σε swarm επιθέσεις και ISR αποστολές.

Η φιλοσοφία του IRGC (Φρουρών της Επανάστασης) είναι ξεκάθαρη: κάθε καταρριφθέν ή ανακτηθέν σύστημα αποτελεί πηγή τεχνολογίας, ειδικά για τα συστήματα επικοινωνιών και C4ISR (Συστήματα διοικήσεως και Ελέγχου).

Στρατιωτικά διδάγματα

1. Capture & reverse engineering (= Ανάκτηση & Αντίστροφη Μηχανική), επιτρέπει ταχύτατη διάδοση τεχνολογίας μεταξύ αντιπάλων.

2. Τα UAV χαμηλού κόστους και swarm μπορούν να αλλάξουν την ισορροπία στο πεδίο μάχης.

3. Οι κόμβοι επικοινωνιών και datalink αποτελούν το πιο πολύτιμο στοιχείο για την αντίστροφη μηχανική.

4. Η κατανόηση αυτών των διαδικασιών είναι κρίσιμη για αξιωματικούς διαβιβάσεων και τεχνολογίας.

Η περίπτωση του LUCAS και των ιρανικών UAV δείχνει ότι στον σύγχρονο πόλεμο η τεχνολογία δεν διαχέεται μόνο μέσω άπυξής, αλλά και μέσω πεδίου μάχης, με αποτέλεσμα ταχύτερη εξέλιξη συστημάτων.

Συμπέρασμα Διαβιβαστού

Αυτή η «ανταλλαγή τεχνολογίας» μέσω του πεδίου της μάχης μας θυμίζει μια παρτίδα σκάκι όπου ο ένας παίκτης κλέβει

τα πόνια του άλλου και τα ξαναρίχνει στη μάχη με διαφορετικό χρώμα. Για εμάς τους παλιούς Διαβιβαστές, αυτό έχει μια ειρωνεία: κάποτε φυλάγαμε τα ΤΟΔΒ και σχέδια των ασυρμάτων μας στα χρηματοκιβώτια. Σήμερα, τα ΤΟΔΒ και σχέδια επικοινωνιών πετάνε πάνω από το κεφάλι του εχθρού.

Ας δούμε γιατί αυτό το «παιχνίδι των καθρεφτών» είναι τόσο κρίσιμο σήμερα:

1. Η Οικονομία του Χρόνου: Γιατί να ανακαλύψεις τον τροχό; Στον στρατό λέμε ότι «ο εχθρός είναι ο καλύτερος δάσκαλος».

- Το Ιράν δεν είχε τα δισεκατομμύρια των ΗΠΑ για έρευνα, οπότε «ψάρεψε» αμερικανικά drones (όπως το RQ-170) και αντέγραψε τη μορφή τους.

- Οι ΗΠΑ είδαν ότι το Ιράν έφτιαξε κάτι πολύ φθηνό και αποτελεσματικό (Shahed). Αντί να ξοδέψουν 10 χρόνια για να σχεδιάσουν κάτι από το μηδέν, πήραν την έτοιμη, δοκιμασμένη συνταγή και την εξέλιξαν. Το αποτέλεσμα; Μειώνεις τον χρόνο παραγωγής από χρόνια σε μήνες.

2. Η Μάχη των Ηλεκτρονικών «Εντοσθίων»

Εδώ είναι που η αντιγραφή γίνεται επικίνδυνη. Όταν ο ένας αντιγράφει τον άλλο, το παιχνίδι μεταφέρεται στις συχνότητες

- Αν ξέρω πώς είναι κατασκευασμένος ο δικός σου δέκτης, ξέρω ακριβώς ποια «συχνότητα-δηλητήριο» πρέπει να εκπέμψω για να σε τυφλώσω

- Η αντιγραφή δεν γίνεται μόνο για να φτιάξουμε το ίδιο drone, αλλά για να μάθουμε πώς να το καταρρίπτουμε χωρίς να ρίξουμε ούτε σφαίρα.

3. Ο «Ψηφιακός Κλεπτοπόλεμος»

Αυτό που γίνεται είναι ένας διαρκής κύκλος, Ο κύκλος αντιγραφής θυμίζει τον αγώνα radar/anti-radar του Β' Παγκοσμίου Πολέμου μεταξύ Γερμανών και Άγγλων.

1. Εμφάνιση: Ο Α εμφανίζει ένα νέο όπλο.

2. Αιχμαλωσία: Ο Β καταρρίπτει ένα και το μελετά.

3. Αντίγραφο: Ο Β βγάζει το δικό του αντίγραφο.

4. Αντίμετρο: Ο Α πρέπει τώρα να βρει πώς θα εξουδετερώσει το ίδιο του το δημιούργημα που πλέον το έχει ο εχθρός! Αυτή η διαδικασία δείχνει ότι στον σύγχρονο πόλεμο τίποτα δεν μένει κρυφό για πολύ. Η ισχύς δεν βρίσκεται πλέον στο να έχεις ένα «μυστικό όπλο», αλλά στο να μπορείς να αλλάξεις την τεχνολογία σου πιο γρήγορα από όσο ο εχθρός μπορεί να την αντιγράψει.

Όπως λέγαμε και στις μονάδες μας: «Ο Διαβιβαστής πρέπει να είναι πάντα ένα βήμα μπροστά από την παρεμβολή». Σήμερα, πρέπει να είναι ένα βήμα μπροστά και από την αντιγραφή.

Πηγές

https://www.defensenews.com/news/your-military/2026/02/28/us-confirms-first-combat-use-of-lucas-one-way-attack-drone-in-iran-strikes/?utm_source=chatgpt.com

https://dronexl.co/2026/02/28/lucas-attack-drone-epic-fury-iran-shahed-design/?utm_source=chatgpt.com

«Μιμητήν φοβοῦ»

Αρχαιοπρεπής διατύπωση με χαρακτήρα Δελφικής ρήσης

Και όμως “ψήνεται” επιδιαιτησία για το Αιγαίο

<https://slpress.gr/ethnika/kai-omos-psinetai-epidaitisia-gia-to-aigaio/...>

του Αλεξάνδρου Τάρκα

Ο διάλογος Ελλάδας-Τουρκίας είναι πάντα απαραίτητος, αλλά το κύριο συμπέρασμα των προσφάτων συνομιλιών του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη και του προέδρου Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν είναι ότι, με το υφιστάμενο πλαίσιο επαφών, η Άγκυρα αξιοποιεί τα “ήρεμα νερά” για την προώθηση των συμφερόντων της, χωρίς κανένα αντάλλαγμα υπέρ της Αθήνας.

Όσο και αν η διατήρηση καναλιών επικοινωνίας και οι μειωμένες αεροπορικές παραβιάσεις (αυξάνονται οι θαλάσσιες!) είναι στοιχεία ωφέλιμα για την ελληνική πλευρά, δεν μπορούν να συγκριθούν με όσα κερδίζει η τουρκική διπλωματία μετά τη Διακήρυξη των Αθηνών (Δεκέμβριος 2023). Η Τουρκία αλώνει την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία με αλλεπάλληλες διμερείς συμφωνίες, συντηρεί διαλλακτικό προσωπείο ενώπιον της Ουάσινγκτον και ακυρώνει κάθε ενεργειακό σχέδιο της Ελλάδας στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο μετά την κρίση της Κάσου (Ιούλιος του 2024) και την επ’ αόριστον αναστολή της ηλεκτρικής διασύνδεσης με την Κυπριακή Δημοκρατία και το Ισραήλ.

Η τραγική ειρωνεία της υπόθεσης του Great Sea Interconnector (του λεγόμενου “καλωδίου”) είναι ότι ο Κυριάκος Μητσοτάκης, ο υπουργός Εξωτερικών, Γιώργος Γεραπετρίτης, και ο υπουργός Ενέργειας, Σταύρος Παπασταύρου, είχαν αναταρραχθεί το καλοκαίρι του 2025 και υπόσχονταν “δράση επί του πεδίου”. Αιτία της αναλαμπής ήταν ότι ο Σταύρος Παπασταύρου είχε μεταφέρει πληροφορίες από Αμερικανό διπλωμάτη πως εσωτερική έκθεση του Στέιτ Ντιπάρτμεντ αναγνώριζε τα ελληνικά δίκαια ως προς τον GSI (“καλώδιο”). Οπότε εικαζόταν –αβάσιμα, όπως αποδεικνύεται– ότι, σε συνδυασμό με την ισραηλινή στήριξη, οι βυθομετρικές έρευνες για το καλώδιο θα μπορούσαν να προχωρήσουν, χωρίς τουρκική αντίδραση.

Είναι βέβαιον ότι η Ελλάδα έχει απόλυτο δίκιο για την πόντιση του καλωδίου. Άλλωστε, δεν υπάρχει καμία απαγόρευση σε οποιονδήποτε βάσει του Διεθνούς Δικαίου να ποντίσει. Για παράδειγμα, η Κίνα διαθέτει τηλεπικοινωνιακό-κατασκοπευτικό καλώδιο, ακόμα και στα ανοιχτά της βάσης της Σούδας. Παραμένει, ωστόσο, εξαι-

ρητικά αβέβαιο ότι οι εκμυστηρεύσεις του όποιου ξένου διπλωμάτη μπορούν να ανατρέψουν όσα παγιώθηκαν μετά την Κάσο. Ακόμα και αν τέτοια έκθεση όντως υπάρχει (και ο Αμερικανός διπλωμάτης δεν έλεγε στον Έλληνα υπουργό ό,τι ο δεύτερος αγωνιούσε να μεταφέρει στην Αθήνα), οι συχνοί φανφαρονισμοί “τύπου Παπασταύρου” προσφέρουν μόνον πρόσκαιρες εντυπώσεις.

Το ίδιο συνέβη και με τις υπερβολές για την –κατά τα άλλα θετικότερη– εμπορική συμφωνία με τη Chevron που αρχικά προβλήθηκε σαν ιστορική αναγνώριση των ελληνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων. Σαν να μη γνώριζε η κυβέρνηση ότι παρόμοιες αναγνώρισεις γίνονται μόνον από κράτη και όχι από εταιρείες. Και ήταν αναμενόμενο, όπως συνέβη ταχύτερα όλων των εκτιμήσεων, ότι η Chevron θα προχωρούσε σε διάλογο συνεργασίας και με τη Λιβύη και με την Τουρκία.

Σιωπή για την επιδιαιτησία

Παράλληλα, προκαλεί ερωτηματικά το σκόπιο σκοτάδι που διατηρεί η κυβέρνηση Μητσοτάκη ως προς τη διεξαγωγή του διαλόγου με την Άγκυρα. Στις 8 Φεβρουαρίου 2026, αποκαλύφθηκε (από τον Μανώλη Κοττάκη στην “Εστία”) ότι διεξάγεται μυστικός διάλογος Ελλάδας-Τουρκίας στο NATO, ήδη από το Σεπτέμβριο του 2025, κατόπιν μεσολάβησης του γενικού γραμματέα του, Μαρκ Ρούτε και συμφωνίας του κ. Γεραπετρίτη με τον ομόλόγο του, Χακάν Φιντάν, τον Μάιο της ίδιας χρονιάς.

Ουδείς διέψευσε το δημοσίευμα, αλλά ο πρωθυπουργός και όλοι οι κυβερνητικοί παράγοντες επιμένουν ότι «δεν χρειαζόμαστε κάποιον επιδιαιτητή ή κάποιον διαμεσολαβητή, για να συζητήσουμε ζητήματα τα οποία αφορούν τις δύο χώρες». Ο Μητσοτάκης είχε μάλιστα επισημάνει, στις αρχές Φεβρουαρίου, ότι «νομίζω ότι αυτήν την άποψη συμμερίζεται και η Τουρκία» και, πράγματι, ο Ερντογάν κινήθηκε στην ίδια γραμμή κατά τη συνέντευξη Τύπου στην Άγκυρα.

Νεότερες, πρόσθετες πληροφορίες αναφέρουν ότι ο Ρούτε, μετά την πρώτη δική του διαμεσολάβηση, ανέθεσε την επιδιαιτησία στην αναπληρώτρια γενική γραμματέα του NATO, Ράντμιλα Σεκέρινσκα. Η εκ Σκοπίων ορμώμενη

πολιτικός (διατελέσασα πρόεδρος της Σοσιαλδημοκρατικής Ένωσης, υπουργός Άμυνας και αναπληρώτρια πρωθυπουργός) ήταν γνωστή και συνομιλητής της εκεί ελληνικής πρεσβείας από την εποχή που αναδείχθηκε πρόεδρος της νεολαίας του κόμματός της στα μέσα της δεκαετίας του '90. Θεωρείτο, γενικά, μετριοπαθής στο ζήτημα της ονομασίας της χώρας της, δεν καταγράφηκε ποτέ κάποια προσβλητική δήλωσή της κατά την Ελλάδα και δεν είχε προσωπική εμπλοκή στις διαπραγματεύσεις μέχρι τη Συμφωνία των Πρεσπών.

Όπως είναι φυσικό, το Μέγαρο Μαξίμου και το υπουργείο Εξωτερικών έχουν υποχρέωση τήρησης αυστηρού απορρήτου –και ορθώς πράττουν– επί των λεπτομερειών των διαπραγματεύσεων της κας Σεκέρινσκα με τους μόνιμους αντιπροσώπους της Ελλάδας και της Τουρκίας στην Ατλαντική Συμμαχία, πρέσβεις Βασιλική Γούναρη και Μπασάτ Οζτούρκ. Αντίθετα, η κυβέρνηση δεν έχει κανένα δικαίωμα απόκρυψης από τη Βουλή και την κοινή γνώμη του καθαυτού σημαντικότερου γεγονότος ότι, πέραν των γνωστών διμερών επαφών, λειτουργεί και το παράλληλο μυστικό κανάλι συζητήσεων με την επιδιαιτησία της ανώτερης αξιωματούχου του ΝΑΤΟ. Τι φοβάται η κυβέρνηση ή τι θέλει να συμφωνήσει και δεν το παραδέχεται;

Επιβεβαιώνουν επιδιαιτησία

Ξένοι διπλωμάτες στην Αθήνα επιβεβαιώνουν πλήρως το αρχικό δημοσίευμα της “Εστίας” ότι η ατζέντα της κας Σεκέρινσκα περιλαμβάνει τη συνεργασία ΝΑΤΟ-ΕΕ, θέματα ενεργού χώρου και Στενών των Δαρδανελίων και –μη διευκρινιζόμενες– “διαφορές” στο Αιγαίο. Οι ίδιοι διπλωμάτες επισημαίνουν ότι «ούτε έχει επιτευχθεί ούτε και αναμένεται σύντομα άρση των ελληνοτουρκικών διαφωνιών που θα διευκόλυνε συμμαχικές λειτουργίες στο νέο πλαίσιο ασφαλείας έναντι της Ρωσίας και άλλων εξωτερικών

κινδύνων με έμφαση στις προκλήσεις της Ενοποιημένης Αεροπορικής και Πυραυλικής Άμυνας που έχει θέσει, από τους πρώτους, ο Έλληνας Πρωθυπουργός στο πρόσφατο παρελθόν».

Προφανώς εννοούν την επιστολή του Μητσοτάκη στην ΕΕ, το Μάιο του 2024, για το συγγενές θέμα της ασπίδας αεράμυνας των “27”. Προσθέτουν, επίσης, ότι η σημασία της μυστικής επιδιαιτησίας έχει συζητηθεί μεταξύ του Γενικού Γραμματέα του ΝΑΤΟ και του Έλληνα Πρωθυπουργού «τουλάχιστον μία ή και περισσότερες φορές μετά την αρχική συμφωνία του περσινού Μαΐου», χαρακτηρίζοντας «παραγωγική» τη στάση και του κ. Μητσοτάκη και του κ. Ερντογάν.

Παρόλα αυτά, ο πρωθυπουργός επιμένει ότι δεν υπάρχει διαμεσολάβηση ή επιδιαιτησία. Προφανώς, συνειδητοποιεί ότι στο παρόν ρευστό πολιτικό σκηνικό (ιδίως εντός της ίδιας της Κεντροδεξιάς) και παρά την άνετη κοινοβουλευτική πλειοψηφία του, δεν διαθέτει πραγματική εξουσιοδότηση να δεσμεύσει τη χώρα. Σε κάθε περίπτωση, εδραιώνεται μια βαθιά προβληματική κατάσταση, με πιθανό εθνικό κόστος στο ορατό μέλλον. Αφενός στις αμιγώς διμερείς επαφές, η Ελλάδα υφίσταται ήττες. Και αφετέρου, για πρώτη φορά από τη “διπλωματία των σεισμών” του 2001 (των τότε υπουργών Εξωτερικών, Γιώργου Παπανδρέου και Ισμαήλ Τζεμ), εξελίσσεται μια διαμεσολάβηση-επιδιαιτησία που ουδείς μπορεί να προβλέψει πού και πώς θα καταλήξει.

Ασφαλώς, και σε άλλες περιόδους των ελληνοτουρκικών σχέσεων, από το 1964 ως το 2001, υπήρξαν πολλοί και γνωστοί μεσολαβητές, όπως οι Σάιρους Βανς, Αλεξάντερ Χέιγκ, Μπέρναρντ Ρότζερς, λόρδος Κάρινγκτον, Ρίτσαρντ Χόλμπρουκ, Μαντλίν Ολμπράιτ κ.α. Με τη μεγάλη διαφορά ότι οι τότε πρωθυπουργοί και υπουργοί Εξωτερικών της Ελλάδας ανακοίνωναν και δεν έκρυβαν τις συνομιλίες, ενώ και οι ίδιοι οι επιδιαιτητές κινούνταν στο φως της δημοσιότητας και έπαιζαν με ανοιχτά χαρτιά.

Διευκρινίσεις της Συντάξεως επί της επιδιαιτησίας

Η επιδιαιτησία είναι ένας τρόπος ειρηνικής επίλυσης διεθνών διαφορών, κατά τον οποίο δύο (ή περισσότερα) κράτη συμφωνούν να αναθέσουν τη διαφορά τους σε ανεξάρτητους διαιτητές, οι οποίοι εκδίδουν μια δεσμευτική απόφαση.

Τι σημαίνει πρακτικά. Τα κράτη συμφωνούν να παραπέμψουν τη διαφορά σε διαιτησία.

Συνήθως κάθε κράτος ορίζει έναν διαιτητή και επιλέγεται και ένας τρίτος ως πρόεδρος. Οι διαιτητές εξετάζουν: συνθήκες και διεθνές δίκαιο, ιστορικά στοιχεία, χάρτες και έγγραφα, νομικά επιχειρήματα των πλευρών. Εκδίδεται τελική απόφαση που δεσμεύει τα κράτη που αποδέχθηκαν τη διαδικασία. Υπάρχει διαφορά από το Διεθνές Δικαστήριο. Η επιδιαιτησία διαφέρει από την προσφυγή στο International Court of Justice διότι: οι διαιτητές ορίζονται ειδικά για τη συγκεκριμένη υπόθεση, η διαδικασία είναι πιο ευέλικτη, τα κράτη έχουν μεγαλύτερο έλεγχο στη σύνθεση του οργάνου.

Διεθνής οργανισμός που διευκολύνει τη διαδικασία. Πολλές επιδιαιτησίες γίνονται υπό την αιγίδα του Permanent Court of Arbitration, που δημιουργήθηκε το 1899.

«Το Βατερλό της Επικοινωνιακής Διαχείρισης της Κρίσης των Ιμίων»

του Δρος Κωνσταντίνου Π. Μπαλωμένου
Πολιτικού Επιστήμονος – Διεθνολόγου

Συμπληρώνονται φέτος 30 χρόνια από την κρίση των Ιμίων, κατά την οποία η Ελλάδα κλήθηκε να αντιμετωπίσει μία από τις σοβαρότερες εθνικές κρίσεις της μεταπολιτευτικής περιόδου.

Η κρίση των Ιμίων δεν ήταν απλώς ένα θερμό επεισόδιο, αλλά ένα σημείο καμπής για την ελληνική εξωτερική και αμυντική πολιτική, με μακροχρόνιες συνέπειες στην ασφάλεια και την εθνική αποτροπή.

Η έκβασή της αξιοποιήθηκε από την Τουρκία για να εισαγάγει έμπρακτα τη θεωρία των «γκρίζων ζωνών» στο Αιγαίο, μεταβάλλοντας δυσμενώς το στρατηγικό περιβάλλον ασφάλειας της Ελλάδας και αμφισβητώντας το καθεστώς κυριαρχίας.

Ειδικότερα, η κρίση των Ιμίων συνιστά ίσως το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα επικοινωνιακού Βατερλό, όπου η απουσία στρατηγικής επικοινωνίας υπονόμωσε τη συνολική διαχείριση της κρίσης και ακύρωσε στην πράξη, πολιτικές και στρατιωτικές επιλογές.

Τα γεγονότα έδειξαν ότι η έκβαση μιας κρίσης δεν καθορίζεται μόνο από τις επιχειρησιακές δυνατότητες, αλλά και από την ικανότητα της πολιτικής ηγεσίας να διαμορφώνει σαφείς στρατηγικούς στόχους, συνεκτικό αφήγημα και να επικοινωνεί αποτελεσματικά με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και την κοινή γνώμη.

Στην περίπτωση των Ιμίων όμως, τίποτα από αυτά δεν λειτούργησε συντονισμένα και αποτελεσματικά.

Από την έναρξη έως και τη λήξη της κρίσης, τα στελέχη της κυβέρνησης Σημίτη δεν είχαν προσδιορίσει με σαφήνεια ποιο ήταν το πραγματικό πρόβλημα που καλούνταν να αντιμετωπίσουν και άρχισαν να επικοινωνούν χωρίς καθορισμένο διακύβευμα.

Παράλληλα, υπήρξε θεμελιωδώς διαφορετική προσέγγιση για τη διαδικασία αντιμετώπισης της κρίσης μεταξύ πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας.

Για τη στρατιωτική ηγεσία, οι κρίσεις επιλύονται στο πεδίο και η επιτυχής διαχείρισή τους συνδέεται άμεσα με το κύρος, την αξιοπιστία τη συμβολική ισχύ των Ενόπλων Δυνάμεων και την εθνική αποτρεπτική ισχύ.

Αντίθετα, για την τότε πολιτική ηγεσία και ιδίως για τον Πρωθυπουργό Κώστα Σημίτη, οι κρίσεις μεταξύ δημοκρατικών κρατών επιλύονται πολιτικά, μέσω διαλόγου και αποκλιμάκωσης, καθώς όπως ο ίδιος αναφέρει (βλέπε: Ση-

μίτης, Κώστας Πολιτική για μια δημιουργική Ελλάδα 1996-2004, Αθήνα, Εκδόσεις Πόλις, 2005, σελ. 62), η συνέχιση της έντασης θα είχε σοβαρές επιπτώσεις στη διεθνή εικόνα και την οικονομική σταθερότητα της χώρας.

Το διακύβευμα της κρίσης των Ιμίων ήταν συνεπώς, τελείως διαφορετικό για την πολιτική και στρατιωτική ηγεσία της Ελλάδας.

Κατά την εξέλιξη της κρίσης δεν υπήρξε ουσιαστική επικοινωνία μεταξύ τους, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί ένα επικοινωνιακό χάσμα που λειτούργησε καθοριστικά στη μη επιτυχή έκβασή της.

Συγκεκριμένα, πρωταρχικός στόχος της τότε ελληνικής κυβέρνησης δεν ήταν η αποτελεσματική αντιμετώπιση της κρίσης έστω και με πολεμικές επιχειρήσεις, αλλά το πώς θα ελαχιστοποιηθούν οι ευθύνες τους από τις επιπτώσεις της κρίσης, ώστε να μην επηρεαστούν τα ζωτικά πολιτικά τους συμφέροντα.

Δεν είναι τυχαίες άλλωστε, οι προσπάθειες των στελεχών της τότε κυβέρνησης και του Πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη για την υποβάθμιση της σπουδαιότητας της κρίσης.

Ειδικότερα, ο τότε Υπουργός Εξωτερικών Θεόδωρος Πάγκαλος έπειτα από το περιστατικό με τους τούρκους δημοσιογράφους της εφημερίδας Χουριέτ που υπέστειλαν την ελληνική σημαία στη μεγάλη Ίμια και ανύψωσαν την τουρκική, σε συνέντευξή του στην εφημερίδα «Το Βήμα» προσπάθησε να υποβαθμίσει το θέμα λέγοντας ότι «έγινε πολύς λόγος για το τίποτα».

Για το ίδιο θέμα επίσης, ο Πάγκαλος στην ομιλία του στη Βουλή στις 31 Ιανουαρίου 1996 κατά την διάρκεια της συζήτησης των προγραμματικών δηλώσεων της κυβέρνησης Σημίτη, τόνισε, ότι στο πλαίσιο εκτόνωσης της κρίσης, η ελληνική πλευρά υποβάθμισε το γεγονός και μετά την ανταλλαγή των ρηματικών διακοινώσεων θεώρησε ότι το επεισόδιο είχε λήξει (Βλέπε: Πρακτικά της Βουλής, Η' Περίοδος, Σύνοδος Γ', Συνεδρίαση ΞΖ' της 31/1/1996, σελ. 3142). Επιπρόσθετα, για τον τότε Πρωθυπουργό Κώστα Σημίτη, η κρίση ήταν πολιτικό θέμα και θα έπρεπε να αντιμετωπιστεί με πολιτικά μέσα.

Συγκεκριμένα, όπως αναφέρει ο ίδιος στο βιβλίο του (σελ. 63), «Η επιλογή να συνέλθουμε στο πρωθυπουργικό γραφείο και όχι στην ειδική αίθουσα του Υπουργείου

Εθνικής άμυνας δίπλα στο θάλαμο επιχειρήσεων έγινε συνειδητά. Ήθελα να αποφύγω τη δημιουργία της εντύπωσης ότι βρισκόμαστε μπροστά σε πολεμική κρίση. Το πρόβλημα ήταν πολιτικό και έπρεπε να αντιμετωπιστεί με πολιτικά μέσα και όχι με μια στρατιωτική επιχείρηση».

Στον αντίποδα, η στρατιωτική ηγεσία είχε άλλη προσέγγιση για τον τρόπο αντιμετώπισης της κρίσης. Χαρακτηριστικά είναι δε τα όσα αναφέρει ο ναύαρχος Χρήστος Λυμπέρης στο βιβλίο του «Πορεία σε ταραγμένες θάλασσες» (σελ. 537), για το θέμα αυτό.

Συγκεκριμένα, τονίζει: «Ο χειρισμός της ελληνοτουρκικής κρίσης των Ιμίων, ως πεδίο διεθνών σχέσεων, βρισκόταν στην αρμοδιότητα του υπουργείου Εξωτερικών και επειδή το ελληνικό μοντέλο διεύθυνσης χειρισμού κρίσεων είναι πρωθυπουργοκεντρικό, την τελική διεύθυνση ασκούσε ο πρωθυπουργός.

Το ΓΕΕΘΑ υλοποίησε πολιτικές αποφάσεις που καθόριζαν ενέργειες των Ενόπλων Δυνάμεων. Για το λόγο ότι οι στρατιωτικές κινήσεις σε περίοδο κρίσης παρακολουθούνται και ερμηνεύονται από την άλλη πλευρά και σηματοδοτούν μηνύματα κλιμάκωσης, αποκλιμάκωσης, το σύστημα χειρισμού κρίσεων προβλέπει άσκηση κλειστού πολιτικού ελέγχου όλων των στρατιωτικών ενεργειών.

Η πραγματικότητα αυτή, συν η ταχεία εξέλιξη της κατάστασης, επέβαλλε παρουσία της πολιτικής ομάδας στο κέντρο χειρισμού κρίσεων (Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων). Κάτι τέτοιο ουδέποτε συνέβη, διότι το αρνήθηκε ο πρωθυπουργός και οφείλουμε να παραδεχτούμε ότι λειτούργησε αρνητικά για την Ελλάδα».

Η επιλογή αυτή εντασσόταν σε μια συνολικότερη προσέγγιση της κυβέρνησης στη διαχείριση της κρίσης, η οποία, πέραν των οργανωτικών και πολιτικών αστοχιών, χαρακτηριζόταν και από την απουσία σαφώς προσδιορισμένων επικοινωνιακών στόχων. Ως αποτέλεσμα, η επικοινωνιακή διαχείριση δεν λειτουργούσε υποστηρικτικά των στρατηγικών επιλογών, αλλά συχνά τις υπονόμει.

Στο πλαίσιο αυτό, όπως ανέφερε στην ομιλία του στη Βουλή στις 31 Ιανουαρίου 1996, ο τότε Υπουργός Εξωτερικών Θεόδωρος Πάγκαλος (βλέπε: Πρακτικά Βουλής, Η' Περίοδος, Σύνοδος Γ', Συνεδρίαση ΞΖ', Τετάρτη 31 Ιανουαρίου 1996, σελ. 3142), οι στρατηγικοί στόχοι της Ελλάδας ήταν οι εξής:

- Όχι διαπραγματεύσεις με τη Τουρκία για όλα τα θέματα που εγείρουν.
- Η αποφυγή του διαλόγου για τις βραχυνησίδες Ίμια.
- Η επιβολή της ειρηνικής διευθέτησης των τετελεσμένων γεγονότων που είχαν δημιουργηθεί, ώστε να

αποφευχθεί ο πόλεμος.

- Η μη δέσμευση της Ελλάδας για το μέλλον σε γενικότερες διαπραγματεύσεις επί των Ελληνοτουρκικών σχέσεων.

Οι ανωτέρω στόχοι επιβεβαιώνονται και από τα όσα αναφέρει ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης στο βιβλίο του (σελ.62). Συγκεκριμένα, ο Κώστας Σημίτης για το στόχο της αποφυγής πολέμου επισημαίνει: «Όλες αυτές τις μέρες βρίσκομαι βέβαια σε διαρκή επικοινωνία και συνεννόηση με τους κυρίους Πάγκαλο και Αρσένη. Έχω δώσει οδηγίες επιφυλακής και ετοιμότητας, επισημαίνοντας όμως ταυτόχρονα την ανάγκη να αποφευχθεί μια ένοπλη αναμέτρηση».

Σε σχέση με το στόχο της αποφυγής διαπραγματεύσεων, ο Κώστας Σημίτης αναφέρει: «Επιδίωξη της Τουρκίας είναι να διαπραγματευτεί τα θέματα που πιστεύει ότι υπάρχουν στο Αιγαίο απευθείας με την Ελλάδα. Αυτή η διαπραγμάτευση είναι λοιπόν που δεν πρέπει να μας επιβληθεί. Από την άλλη όμως πρέπει και να αποφύγουμε τη σύρραξη», (βλέπε: βιβλίο, σελ.65).

Για το ίδιο θέμα επίσης, σε άλλο σημείο του βιβλίου του (σελ. 66), ο κ. Σημίτης αναφέρει: «Αν θέλαμε λοιπόν να αποφύγουμε το διάλογο έπρεπε να αποφύγουμε τόσο τη σύγκρουση όσο και τη συγκέντρωση δυνάμεων στη περιοχή. Συμφωνήσαμε επίσης ότι προσφυγές στον ΟΗΕ ή στο ΝΑΤΟ δεν ενδείκνυνται, διότι θα μας καλούσαν σε άμεση συνεννόηση με τη Τουρκία. Η μόνη ενδεχόμενη λύση, καταλήξαμε, ήταν η αποχώρηση όλων των στρατιωτικών δυνάμεων από τη περιοχή και η επιστροφή στη προηγούμενη κατάσταση».

Οι ανωτέρω στρατηγικοί στόχοι της Ελλάδας, όπως αναφέρει ο πρώην αρχηγός ΓΕΕΘΑ ναύαρχος Χρήστος Λυμπέρης στο βιβλίο του (σελ. 537), ουδέποτε συζητήθηκαν σε πολιτικοστρατιωτικό επίπεδο και ούτε μεταδόθηκαν στη στρατιωτική ηγεσία της χώρας.

Σε επικοινωνιακό επίπεδο επίσης, οι ανωτέρω στόχοι ουδέποτε έγιναν γνωστοί και ούτε επικοινωνήθηκαν σε κανένα ειδικό κοινό. Συνεπώς, αφού οι διαχειριστές της κρίσης (ελληνική κυβέρνηση) δε γνωστοποίησαν και δεν επικοινωνήσαν τους στόχους της υψηλής τους στρατηγικής, πως ήταν δυνατό να κατανοηθεί από τους εκτελεστές των αποφάσεών τους, το τι πρέπει να επιδιωχθεί, ώστε να επιλυθεί επιτυχώς η κρίση;

Η ασάφεια ως προς τους στρατηγικούς στόχους αποτυπώθηκε αναπόφευκτα και στο επικοινωνιακό πεδίο, όπου η ελληνική κυβέρνηση απέτυχε να υιοθετήσει μια συνεκτική και αξιόπιστη επικοινωνιακή στρατηγική κατά τη διάρκεια της κρίσης.

Από μέρους της ελληνικής κυβέρνησης δεν υιοθε-

τήθηκε μια επικοινωνιακή στρατηγική που να βασίζεται στην «άμεση και συχνή επικοινωνία» με τα ειδικά κοινά της, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και τη κοινή γνώμη σχετικά με τα δεδομένα και την εξέλιξη της κρίσης.

Επίσης, οι εσωτερικές διαμάχες των κορυφαίων στελεχών της κυβέρνησης που συμμετείχαν στη διαχείριση της κρίσης σε συνδυασμό με τις πολλές φωνές που μιλούσαν κατά την εξέλιξη της κρίσης και τις διαφορετικές θέσεις και δηλώσεις τους, κατέστησαν την ελληνική κυβέρνηση στην αντίληψη των ειδικών κοινών, των μέσων μαζικής ενημέρωσης και της κοινής γνώμης, ως έναν μη σοβαρό και αξιόπιστο δίαυλο επικοινωνίας και ενημέρωσης για τα τεκταινόμενα της κρίσης.

Χαρακτηριστική είναι δε, η αυτοκριτική του τότε πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη για τις αδυναμίες αυτές. Συγκεκριμένα, κατά την ομιλία του στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ στις 6 Φεβρουαρίου 1996 (βλέπε: «Σημίτης: Ο πόλεμος είναι αναγκαίος μόνο εκεί που δεν μπορούμε να πετύχουμε την υπεράσπιση με ειρηνικά μέσα», Εφημερίδα ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, Τετάρτη 7/2/1996, σελ. 4 & 5), τόνισε: «*Ας έρθω τώρα στο χειρισμό της υπόθεσης ως προς τη κοινή γνώμη, τη δημόσια εικόνα που επιδείξαμε κατά τη διάρκεια της κρίσης και μετά. Οι χειρισμοί δεν ήταν ικανοποιητικοί στο βαθμό που θα έπρεπε. Θα έπρεπε η θέση μας να παρουσιαστεί πιο πειστικά, πιο ολοκληρωμένα και να προλαμβάνει αντιδράσεις.*»

Η αδυναμία της ελληνικής κυβέρνησης να επικοινωνήσει αποτελεσματικά τη στρατηγική της προς τα ειδικά κοινά της, σκιαγραφείτε ακόμη πιο γλαφυρά από τα όσα αναφέρει ο κ. Σημίτης στο βιβλίο του (σελ. 74). Συγκεκριμένα, τονίζει: «*Στην Ένωση επικρατούσε αρνητική εντύπωση για τη χώρα μας, κι αυτό οφειλόταν όχι μόνο στο χειρισμό του θέματος των Σκοπιών στο παρελθόν, αλλά και στις εσωτερικές αντιδράσεις που ακολούθησαν το επεισόδιο των Ιμίων. Ένα σημαντικό τμήμα του ΠΑΣΟΚ αμφισβητούσε την ικανότητα της κυβέρνησης να χειριστεί τα εθνικά θέματα, η Νέα Δημοκρατία μιλούσε για συνεχή υποχωρητικότητα απέναντι στη Τουρκία, ορισμένα μέσα μαζικής ενημέρωσης μετέδιδαν ειδήσεις για νέο θερμό επεισόδιο και όλοι οι επικριτές υποστήριζαν από κοινού ότι πολύ κακώς η κυβέρνηση ζητούσε τη παραπομπή της Τουρκίας στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης.*»

Στο ίδιο πλαίσιο, κατά τη διαχείριση της κρίσης των Ιμίων, η ελληνική κυβέρνηση εξέπεμψε αλληλοσυγκρουόμενα και αντιφατικά μηνύματα, που υπονόμισαν την αξιοπιστία της τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της εν λόγω κατάστασης ήταν οι δηλώσεις του τότε Πρωθυπουργού κ. Σημίτη στις

29 και 30 Ιανουαρίου 1996 που ταυτόχρονα κλιμάκωναν και υπονόμισαν την κρίση.

Συγκεκριμένα, τις πρώτες πρωινές ώρες της 29ης Ιανουαρίου 1996 ξεκίνησε η εθνική διακλαδική άσκηση επί χάρτου «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ-96», με σενάριο ελληνοτουρκικής κρίσης στο Αιγαίο. Την ίδια ημέρα, μετά την ανακοίνωση της Τανσού Τσιλέρ στη σύσκεψη του τουρκικού Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας –ότι «*τα Ίμια ανήκουν στη Τουρκία και δεν θα παραχωρηθεί ούτε μία πέτρα από τα εδάφη της*»– ο Κώστας Σημίτης σήκωσε τους τόνους, κάνοντας μια σκληρή και έντονα επιθετική δήλωση.

Ειδικότερα δήλωσε: «*Σ' αυτόν και σε οποιονδήποτε επιθετικό εθνικισμό απαντάμε ότι η αντίδραση της Ελλάδας θα είναι έντονη, άμεση και αποτελεσματική. Έχουμε τα μέσα και θα τα χρησιμοποιήσουμε χωρίς δισταγμό. Δεν δεχόμαστε καμιά απολύτως αμφισβήτηση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων. Ας μη γελιούνται.*»

Η δήλωση αυτή, σε συνδυασμό με την έναρξη της άσκησης «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ-96» και την αποβίβαση των Ελλήνων βατραχανθρώπων στη μεγάλη Ίμια, σηματοδοτούσε στην απέναντι πλευρά του Αιγαίου, αλλά και στα ειδικά κοινά της Ελλάδας, ότι η Ελλάδα κλιμακώνει τη κρίση και ότι επιθυμεί η αντιπαράθεση να επιλυθεί στο πεδίο της μάχης.

Παρά τις δηλώσεις και τις κινήσεις αυτές, ο Πρωθυπουργός όμως κατά την ομιλία του στη βουλή, στις 29 Ιανουαρίου 1996, έκανε μια αναφορά η οποία πραγματικά έστειλε στη Τουρκία ένα ακόμη αντιφατικό μήνυμα [βλέπε: Πρακτικά Βουλής, Η' Περίοδος, Σύνοδος Γ', Συνεδρίαση ΞΕ', Δευτέρα 29 Ιανουαρίου 1996, σελ. 3087 & 3088].

Συγκεκριμένα, στην ομιλία του, ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης προσδιόρισε τη σχέση της Ελλάδας με τη Τουρκία και τόνισε: «*Όσον αφορά τη Τουρκία, η Ελλάδα αναγνωρίζει την αναγκαιότητα του ευρωπαϊκού προσανατολισμού της Τουρκίας. Μια τέτοια προοπτική πρέπει να συνδέεται άμεσα με το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τις αρχές της δημοκρατίας και τις πολιτικές αξίες της Ευρώπης. Βάση των ελληνοτουρκικών σχέσεων παραμένουν οι κανόνες διεθνούς δικαίου και διεθνών συνθηκών και η κατηγορηματική θέληση της Ελλάδας να προασπίσει τα κυριαρχικά της δικαιώματα.*»

Σχολιάζοντας, την ανωτέρω αναφορά θα μπορούσαμε να πούμε ότι στη δεδομένη συγκυρία είναι άστοχη και μεταφέρει στη Τουρκία και τα ειδικά κοινά της Ελλάδας ένα λάθος μήνυμα. Κοντολογίς, όταν κλιμακώνεις μια κρίση και σχεδιάζεις πολεμική εμπλοκή είναι μοιραίο λάθος να δηλώνεις ότι στηρίζεις τις εθνικές στρατηγικές επιλογές του αντιπάλου σου.

Επίσης, στις 10:45 το πρωί της 30ης Ιανουαρίου 1996, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στο γραφείο του Πρωθυπουργού στη Βουλή, με συμμετοχή των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Άμυνας, Εξωτερικών, Εσωτερικών, Τύπου, και τον αρχηγό ΓΕΕΘΑ. Θέμα ήταν η αξιολόγηση της κατάστασης και η λήψη αποφάσεων για τη διαχείριση της κρίσης. Δεν επρόκειτο για συνεδρίαση ΚΥΣΕΑ και δε τηρήθηκαν πρακτικά. Η μη σύγκληση του ΚΥΣΕΑ και η σύσκεψη στο γραφείο του Πρωθυπουργού στη βουλή δε συνάδουν με το κλίμα κλιμάκωσης και τη δήλωση της 29ης Ιανουαρίου από το Πρωθυπουργό και αποτελούν ένα ακόμη αντιφατικό μήνυμα που εκπέμφθηκε προς την Τουρκία.

Στο ίδιο πλαίσιο, λίγο πριν τη σύσκεψη στη βουλή, ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης έκανε μια δήλωση σε τελείως διαφορετικό τόνο από αυτή της 29ης Ιανουαρίου.

Συγκεκριμένα ανέφερε ότι: «*Αν η Τουρκία αποσύρει τα πλοία της, τότε και εμείς θα αποσύρουμε τα δικά μας*». Επιπρόσθετα, στη σύσκεψη που ακολούθησε στο γραφείο του, ο Πρωθυπουργός ζήτησε να μείνουν τα πράγματα ως έχουν και να αποφευχθούν ενέργειες κλιμάκωσης της κρίσης (βλέπε: βιβλίο Λυμπέρη σελ. 566).

Επιπλέον, η σύγκρουση στρατιωτικών κινήσεων κλιμάκωσης με διπλωματικές δηλώσεις αποκλιμάκωσης, σε

συνδυασμό με την ενημέρωση του πρωθυπουργού και της κυβέρνησης μέσω τηλεόρασης για την κατάληψη της Ανατολικής Ίμια και την πώση του ελικοπτέρου, κατέδειξε πλήρως τη σύγχυση, την ασυντόνιστη επικοινωνία και την έλλειψη σαφούς στρατηγικής.

Ταυτόχρονα, οι μεταγενέστερες δηλώσεις του Πρωθυπουργού και των υπουργών του ΠΑ ΣΟΚ μετά την αποκλιμάκωση της κρίσης, οι οποίες απέδωσαν ευθύνες στις ένοπλες δυνάμεις ή ευχαρίστησαν τις ΗΠΑ, ενίσχυσαν την εικόνα αδυναμίας και έλλειψης αξιοπιστίας της ελληνικής κυβέρνησης, αποδομώντας πλήρως το αφήγημά της στα ειδικά κοινά, τα ΜΜΕ και την κοινή γνώμη.

Εν κατακλείδι, το δίδαγμα από το Βατερλό της επικοινωνιακής διαχείρισης της κρίσης των Ιμίων είναι σαφές: στο σύγχρονο επιχειρησιακό περιβάλλον, η στρατηγική επικοινωνία αποτελεί κρίσιμο συντελεστή ισχύος.

Η αποτελεσματική διαχείριση μιας διεθνούς κρίσης δεν εξαρτάται μόνο από την έκβαση των επιχειρήσεων στο πεδίο, αλλά και από τη ικανότητα μιας χώρας να επικοινωνεί στρατηγικά, με σαφήνεια, συνέπεια και αξιοπιστία.

Η αποτυχία της ελληνικής κυβέρνησης να το πράξει δεν κόστισε μόνο πολιτικά, αλλά υπονόμωσε την εθνική αποτροπή και ασφάλεια.

Διευκρινιστικό σημείωμα της Συντάξεως για το πώς είχε ιδωθεί το γεγονός από τους ξένους

Μεγάλο μέρος της δυτικής αρθρογραφίας για την Κρίση των Ιμίων εστίασε στην «παραδοξότητα» της κλιμάκωσης, συχνά αγνοώντας το νομικό υπόβαθρο της κυριαρχίας. Ωστόσο υπάρχουν και δηλώσεις, έγγραφα και αναλύσεις που αναγνωρίζουν ότι η ελληνική θέση είχε ισχυρή βάση στο διεθνές δίκαιο. Μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα.

1. Η Συνθήκη της Λωζάννης και τα Δωδεκάνησα. Η νομική βάση της ελληνικής θέσης προκύπτει κυρίως από: την Συνθήκη της Λωζάννης και τη Συνθήκη των Παρισίων. Με τη δεύτερη, η Ιταλία παραχώρησε τα Δωδεκάνησα στην Ελλάδα μαζί με τις παρακείμενες νησίδες. Οι ελληνικές θέσεις υποστηρίζουν ότι οι βραχονησίδες Ίμια αποτελούν παρακείμενες νησίδες της Καλύμνου, άρα περιλαμβάνονται στη μεταβίβαση.

2. Νομικές αναλύσεις που θεωρούν ισχυρή την ελληνική θέση. Σε αρκετές μελέτες διεθνούς δικαίου αναφέρεται ότι: “The Greek legal argument is stronger because the Paris Treaty transferred the Dodecanese and their adjacent islets to Greece.” («Το ελληνικό νομικό επιχειρημα είναι ισχυρότερο επειδή η Συνθήκη των Παρισίων μεταβίβασε τα Δωδεκάνησα και τις παρακείμενες νησίδες τους στην Ελλάδα.») Τέτοιες διατυπώσεις εμφανίζονται σε μελέτες διεθνούς δικαίου και σε αναλύσεις του International Institute for Strategic Studies.

3. Δυτικές αναλύσεις που μιλούν για «τουρκική αμφισβήτηση status quo». Σε αρκετές στρατηγικές μελέτες της δεκαετίας του 1990 σημειώνεται ότι, “Turkey challenged the existing status quo in the Aegean.” Δηλαδή «Η Τουρκία αμφισβήτησε το υφιστάμενο καθεστώς στο Αιγαίο.» Αυτό θεωρείται έμμεση αναγνώριση ότι μέχρι τότε η κυριαρχία θεωρούνταν ελληνική.

4. Ευρωπαϊκές τοποθετήσεις Η Ευρωπαϊκή Ένωση σε μεταγενέστερες συζητήσεις για το Αιγαίο τόνιζε συχνά ότι τα εξωτερικά σύνορα της Ελλάδας είναι και σύνορα της ΕΕ, οι διαφορές πρέπει να λύνονται βάσει διεθνούς δικαίου και συνθηκών. Αν και η ΕΕ απέφυγε να αποφανθεί ρητά για τα Ίμια, η θέση αυτή ενίσχυε τη σημασία των συνθηκών που επικαλείται η Ελλάδα.

5. Αναλύσεις που αναγνωρίζουν την «γκρίζα ζώνη» ως «μεταγενέστερη» έννοια. Ορισμένοι δυτικοί αναλυτές σημείωσαν ότι η έννοια των «γκρίζων ζωνών». Αυτή η έννοια εμφανίστηκε μετά το 1996 στη τουρκική πολιτική. Δεν αποτελούσε προηγουμένως καθιερωμένη νομική κατηγορία.

Με άλλα λόγια, σύμφωνα με αυτές τις αναλύσεις, η αμφισβήτηση ήταν πολιτική/στρατηγική και όχι προϋπάρχουσα νομική κατάσταση..

Επομένως και παρ’ότι πολλά δυτικά σχόλια ήταν ειρωνικά για την κλιμάκωση («The smallest cause of a possible war»), υπάρχουν επίσης αναλύσεις που θεωρούν ισχυρή τη νομική βάση της Ελλάδας, αναγνωρίζουν ότι η κρίση προέκυψε από αμφισβήτηση του υπάρχοντος καθεστώτος, και επισημαίνουν τη σημασία των διεθνών συνθηκών (1923 και 1947) που επικαλείται η ελληνική πλευρά.

SOS : Οι Δώδεκα του Ολύμπου επέστρεψαν

Του Παναγιώτη Καραφωτιά*

Είναι πλέον προφανές στους λογικούς και υπεύθυνους πολίτες σε παγκόσμιο επίπεδο-εκτός των εκφοβισμένων, εθελουφλούντων και εθελόδουλων-ότι οι περιβόητοι «Δώδεκα Θεοί» του Ολύμπου έχουν επιστρέψει μεταλλαγμένοι σε διάφορες μορφές και ρόλους, έχοντας, όμως, απωλέσει την αθανασία, αλλά υποκρίνονται ότι τη διατηρούν, όχι μόνον στον Όλυμπο, αλλά και σε άλλες χώρες όπου υπάρχουν ψηλά βουνά ή πύργοι και ουρανοξύστες, και από εκεί διαφεντεύουν την οικουμένη, που είναι προκρουστικά δεμένη και υποδουλωμένη από τους ίδιους ή τους αντιπροσώπους τους, με τις δραματικές και τραγικές συνέπειες που διαπιστώνουν όσοι δεν έχουν παρωπίδες.

Και «Από Θεού άρξασθαι»: 2025 χρόνια έχουν περάσει από τη γέννηση του Χριστού, του πιο απλού, ταπεινού, ειλικρινούς Διακόνου της αγάπης και της δικαιοσύνης χωρίς διακρίσεις οποιασδήποτε μορφής, που ξεκίνησε μια ειρηνική κοινωνική επανάσταση, αλλά προδομένος οδηγήθηκε στο Γολγοθά και μαρτύρησε για τις αμαρτίες όλων των ανθρώπων, και, όμως, οι μετέπειτα θρησκευτικοί ηγέτες, υποτίθεται αντιπρόσωποι του Θεανθρώπου, όχι μόνον τον πρόδωσαν και δεν εφάρμοσαν τους ηθικούς Νόμους Του, αλλά αυτοπαγιδεύτηκαν στην κοσμική εξουσία και τα φρικτά αμαρτήματά τους με την Ιερή Εξέταση, τις Σταυροφορίες κ.λπ. αντιχριστιανικές πράξεις, χάνοντας την ουσία της διδασκαλίας του Χριστού.

Και το τρομερότερο, τόσους αιώνες και οι Χριστιανοί είναι διχασμένοι και εγκλωβισμένοι στα καβούκια της υλιστικής παραφροσύνης με επίδειξη γήινης εξουσίας, πολυτέλειας και ηθικής ευτέλειας. Αντί να αγωνιστούν σκληρά με ομοψυχία για γνήσια ενότητα, συνεχίζουν να διαιωνίζουν την αντιπαλότητα και τις συγκρούσεις αδιαφορώντας για το

παράδειγμα του Χριστού. Δεν είναι, συνεπώς, θύματα του διχασμού που υποκριτικά προωθούν οι Δώδεκα επενδύοντας στην αδιαφορία των πολιτών; Ένα και μόνον παράδειγμα αρκεί για να καταδείξει του λόγου το αληθές. Γιατί ανέχτηκαν τη βεβήλωση της ΑγιαΣοφιάς και άλλων χριστιανικών εκκλησιών από τους φανατικούς εχθρούς του Χριστιανισμού Οθωμανούς, όπως και η ΟΥΝΕΣΚΟ, και περιορίστηκαν σε λόγια δίχως ουσιαστική αντίδραση; Συνάδει τούτο με το αγνό χριστιανικό πνεύμα; Προφανώς η εξουσία και τα συμφέροντα υπερτερούν των ηθικών αξιών.

Γενικά, οι αντιδράσεις των Χριστιανών ηγετών περιορίζονται μόνον σε θεωρητικό επίπεδο, αποπροσανατολίζοντας τους πιστούς και ανεχόμενοι το περιβόητο «Διαίρει και βασιλεύει», που επιτήδειοι, σε σκοτεινά, αντιχριστιανικά κυκλώματα προωθούν. Τι διαφορετικό έκαναν και οι Δώδεκα; Και το χειρότερο, οι Χριστιανοί ηγέτες επινόησαν το Θεό κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσή τους! Γιατί αν πραγματικά γνώριζαν το Θεό, θα είχαν σωθεί και θεοποιηθεί οι ίδιοι!

Γιατί δεν οργανώνουν μια Παν-Χριστιανική Σύνοδο όπου να αποφασίσουν ποιοι έχουν δίκιο και να τελειώσει ο καταστροφικός διχασμός; Και γιατί δεν κάνουν το ίδιο με όλες τις θρησκευτικές ηγεσίες παγκοσμίως υπό την αιγίδα της ΟΥΝΕΣΚΟ, ώστε να τερματισθεί ο θρησκευτικός τραγέλαφος και φαύλος κύκλος; Γιατί, αν οι θρησκευτικοί ηγέτες ήθελαν πραγματικά να εδραιωθεί η ειρήνη θα το είχαν πετύχει. Απλά, δεν το θέλουν. Είναι θέμα πολιτικής βούλησης η οποία, όμως, υπονομεύεται πάλι από τους Δώδεκα. Υπεράνω πάντων τα συμφέροντα και τα προνόμιά τους! Σίγουρα, ο Χριστός θα θρηνεί γι' αυτό το κατόντημα. Εξάλλου, το είχε προφητεύσει: «Διαμερίσαντο τα ιμάτιά μου...»

Στον πολιτικό τομέα: Οι μεταμφιεσμένοι Δώδεκα έχουν καταλάβει τα «οχυρά» εξουσίας των Μεγάλων Δυνάμεων και από εκεί, εμφανιζόμενοι ως δήθεν ειρηνοποιοί, προκαλούν πρωτόγνωρη ανατροπή των πάντων, με δεκάδες πολέμους με εκατομμύρια νεκρούς και περισσότερους τραυματίες κ.λπ., αγνοώντας και υπονομεύοντας τον ΟΗΕ, που ιδρύθηκε στο βωμό περίπου 80 εκατομμυρίων ΑΝΘΡΩΠΩΝ για να εδραιώσει την παγκόσμια ειρήνη κ.λπ., και επιβάλλοντας καθεστώς μονοκρατορίας-αυτοκρατορίας. Αν διαλυθεί ο ΟΗΕ και οι Οργανώσεις του, αλλοίμονο, το χάος !... Και οι υπόλοιπες χώρες καταλήγουν αποικίες με τα γνωστά θλιβερά αποτελέσματα! Όμως, για ευνόητους λόγους, ας εστιάσουμε την προσοχή μας στην πατρίδα των Δώδεκα και κοιτίδα του πολιτισμού κ.λπ. όπου αποδεικνύεται περίτρανα ο σκοτεινός ρόλος τους. Την έχουν προδώσει και ουσιαστικά εκμεταλλευτεί στο έπακρον. Τυγχάνει, βέβαια, να είναι και Χρυσωρυχείο Εγκεφάλων, ένα Ανθρωπορυχείο, όπου οι αποικιοκράτες, αντί για άνθρακες εξορύσσουν και εκμεταλλεύονται ανθρώπους! Πέραν από αυτό το κεφάλαιο, στα υπόλοιπα εθνικά ζωτικά θέματα τι έχουν προσφέρει οι Ισχυροί «φίλοι» και «σύμμαχοι» με τις εντολές των Δώδεκα; Απολύτως τίποτα! Το αντίθετο. Γιατί ανέχονται δεκαετίες την καταδυνάστευση της Εθνικής μας Μειονότητας στη Βόρεια Ηπειρο; 52 ολόκληρα χρόνια εξακολουθούν τουρκικά στρατεύματα να κατέχουν παράνομα τμήμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, μέλους της ΕΕ, κατά παράβαση δεκάδων αποφάσεων του ΟΗΕ, με την ανοχή και όχι μόνον των παραπάνω Ισχυρών. Ποιοι ευθύνονται για την φαλκίδευση του ιστορικού, ελληνικότατου ονόματος Μακεδονία από το τεχνητό ψευδο-κρατίδιο των Σκοπίων και την προδοτική «συμφωνία των Πρεσπών»; Και για τις Γερμανικές Πολεμικές Αποζημιώσεις, και την Επιστροφή των Γλυπτών του Παρθενώνα, ποιοι ευθύνονται που ακόμη εκκρεμούν;

Γιατί ανέχονται και παρασκηνιακά συνεργούν στον νέο-ιμπεριαλισμό της Τουρκίας, {που δεν υπογράφει τη Συνθήκη για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS)}, σε βάρος τη Ελλάδας και επιβάλλουν διάλογο για διάλογο δίχως θετικό αποτέλεσμα με πολύ αρνητικές συνέπειες για την Ελλάδα; Να λησμονήσουμε και παλαιότερα τέτοια ανθελληνικά φαινόμενα όπως το Μυστικό Σύμφωνο της Μόσχας τον Οκτώβριο 1944 όπου Τσώρτσιλ και Στάλιν μοίρασαν τα Βαλκάνια (λες κι ήσαν χωράφια ή πρόβατα) σε σφαίρες επιρροής, και από εκεί ξεκίνησε και ο τραγικός Εμφύλιος που έφερε την Ελλάδα εκατοντάδες χρόνια πίσω; Δεν θυμίζουν πολιτική των Δώδεκα;

Όλα τα παραπάνω θυμίζουν τραγικά ιδιαίτερα τον παγκόσμιο «αυτοκράτορα» Δία, που, μεταμφιεσμένος, βίαζε την Ευρώπη, τον Γανυμήδη και εκπόρνευε και βασάνιζε όσους αντιστέκονταν προς όφελος της αλήθειας και του δίκιου όπως ο Προμηθέας, που τόλμησε να τον αψηφήσει και να φέρει το φως στους ανθρώπους. Επίσης, και για τα πιο πρόσφατα προβλήματα όπως κρίση θεσμών, σκάνδαλα, δυστυχήματα-εγκλήματα π.χ. Μάτι, Novartis, Μνημόνια, Τέμπη, «Δολοφονία χαρακτήρων», Υποκλοπές, υπονόμευση του Πρωτογενούς Τομέα κ.λπ. Ποιοι είναι υπεύθυνοι και συν-υπεύθυνοι;

Και γενικότερα, σε διεθνές επίπεδο, γιατί ακόμη συνεχίζεται ο φρικτός και τραγικός πόλεμος Ρωσίας-Ουκρανίας με εκατομμύρια νεκρούς συν περισσότερους τραυματίες κ.λπ., και επίσης στη Γάζα γιατί δεν εφαρμόζονται οι αποφάσεις του ΟΗΕ για δύο κράτη και έχουν χάσει τη ζωή τους περίπου 70 χιλιάδες, οι μισές από τις οποίες αφορούν γυναικόπαιδα; Υποτίθεται ότι Ισχυροί ηγέτες ενδιαφέρονται να σταματήσουν αυτοί οι πόλεμοι, αλλά και σε άλλα μέρη του κόσμου, όμως, προφανώς, πρόκειται περί υποκρισίας με αποτέλεσμα απλά να αυξάνονται μανιωδώς οι πωλήσεις οπλικών συστημάτων προς δόξαν των πολεμοκάπηλων κυκλωμάτων, που ούτε σε Θεό πιστεύουν ούτε σε αξίες και ιδανικά, αλλά μόνον στο χρήμα, που όπως είπε ο μέγας Σοφοκλής «και πόλεις πορθεί και φρένας παραλλάσσει»... Τελικά, γιατί δεν απαγορεύεται ο πόλεμος γενικά και να εδραιωθεί η ειρήνη; Αλλοίμονο, οι άνθρωποι έχουν χάσει την αξία τους μπροστά στα κέρδη. Οποία παρακμή, οποία τραγική επιστροφή στον απάνθρωπο κόσμο των Δώδεκα, που ορρωδούν προ ουδενός προκειμένου να ικανοποιήσουν τα άγρια, απάνθρωπα πάθη τους. Φαίνεται δε πως οι Δώδεκα χρησιμοποιούν και την Τεχνητή Νοημοσύνη για να επηρεάζουν τον ανθρώπινο εγκέφαλο για να τον υποδουλώνουν.

Ευτυχώς, που, έστω και κάπως αργά, κάποια γενναία άτομα, στην πατρίδα των Δώδεκα, γονείς θυμάτων του δυστυχήματος-εγκλήματος των Τεμπών, καθώς και αγρότες και κτηνοτρόφοι, σαν ελεύθεροι πλέον Προμηθείς και Επιμηθείς, αντιστέκονται ειρηνικά και αγωνίζονται ανοίγοντας δρόμους αισιοδοξίας για να φέρουν το φως γνήσιας δημοκρατίας όπου οι Δώδεκα θα υπηρετούν τον λαό και όχι να τον καταδυναστεύουν. ΑΜΗΝ!

• Ο Π.Ι.Καραφωτιάς είναι πρώην καθηγητής Διεθνούς Δικαίου, τ. διευθύνων σύμβουλος ΟΗΕ για Ελλάδα, Κύπρος, Ισραήλ και μέλος ΕΛΙΣΜΕ

SOS: Η Ευλογία έπληξε την Ελλάδα

Του Παναγιώτη Καραφωτιά*

<https://lsparnas.gr/sos-i-eylogia-eplix-e-tin-ellada/>

Τραγωδία δίχως κάθαρση; Η διαβόητη ευλογία έπληξε την Ελλάδα προκαλώντας μεγάλη οικονομική καταστροφή στον πρωτογενή τομέα με επίσης σοβαρές αρνητικές πολιτικές και κοινωνικές επιπτώσεις. Προφανώς, σύμφωνα με ΜΜΕ, προερχόμενη -και δυστυχώς μη προληπτικά ελεγχόμενη από τις αρμόδιες ελληνικές υπηρεσίες- από εχθρικές γειτονικές χώρες (όπως και πυρκαγιές στο παρελθόν) εισέβαλε εφιαλτικά στην Ελλάδα και έπληξε όχι μόνον εκατοντάδες χιλιάδες ωφέλιμα ζώα, αλλά υπό άδηλη και υβριδική μορφή τον εγκέφαλο τμήματος της ανθρώπινης ηγετικής «αγέλης», που δίχως ορθή αντίληψη και αποτελεσματικά προληπτικά μέτρα (εμβόλια κ.λπ.), προκάλεσε «φρενοκομείο»! Πως αλλιώς δικαιολογείται το γεγονός ότι οι «αρμόδιοι άνοιξαν τους «Ασκούς του Αιόλου» εναντίον των πιο παραγωγικών τάξεων της χώρας, αγροτών, κτηνοτρόφων, μελισσοκόμων, από την παραγωγή των οποίων εξαρτάται η οικονομική ευημερία του ελληνικού λαού; Και, όμως, η αδιαφορία, η αναληψία και η σκοπιμότητα των αρμοδίων κατέληξε σε δραματικά και τραγικά αποτελέσματα με αυτοκτονίες και θανάτους ορισμένων από τους παραπάνω πολύ χρήσιμους Έλληνες. Δεν έφταναν τα τρομερά σκάνδαλα που εξουτέλιαν τη χώρα διεθνώς (ΟΠΕΚΕΠΕκ.ά.) και δεν σεβάστηκαν, οι «αρμόδιοι», τους παραπάνω στυλοβάτες της οικονομίας της χώρας, αλλά αντίθετα τους αντιμετώπισαν αλαζονικά, εχθρικά και ήταν παράσιτα, ενώ, αντίθετα, οι ίδιοι προάγουν με κάθε τρόπο τον παρασιτισμό. Το θλιβερό συμπέρασμα είναι- τραγική ειρωνεία- ότι για τους αρμόδιους «εξουσιαστές» η ευλογία αποτέλεσε «ευλογία», όχι βέβαια, θεϊκή, αλλά «σατανική» γιατί κατορθώνουν να εξασφαλίσουν τα δικά τους αποκλειστικά ανήθικα συμφέροντα και προνόμια σε βάρος του λαού. 2 Πως αλλιώς δικαιολογείται και η θλιβερότατη αποτυχία των ηγεσιών-πέραν των εσωτερικών σοβαρών προβλημάτων της χώρας (δημογραφική συρρίκνωση, που σημαίνει και μελλοντική συρρίκνωση της εθνικής κυριαρχίας, αποκέντρωση και δημιουργία αγροτοπόλεων (πρόταση την δεκαετία του 50 του αείμνηστου και σπουδαιότερου Έλληνα Οικονομολόγου διεθνούς κύρους Κυριάκου Βαρβαρέσου, που αν είχε υλοποιηθεί η Ελλάδα θα ήταν καλύτερη από την Ελβετία!), που θα λύτρωνε το λαό από την καταστροφική αστυφιλία, την υπονόμευση σπουδαίων λειτουργημάτων (Ιατρών, Νοσηλευτών, Διδασκάλων, Πυροσβεστών, Σωμάτων Ασφαλείας, Ενόπλων Δυνάμεων κ.ά.), την επίσης καταστροφική διαρροή εγκεφάλων (είπαμε, η Ελλάδα είναι το σημαντικότερο «Χρυσορυχείο Εγκεφάλων»), την προαγωγή της αναξιοκρατίας, που δίχως αξιοκρατία δεν μπορεί να υπάρξει γνήσια δημοκρατία, άδηλη θέσπιση του Περιανδρικού «κολούειν τα υπερέχοντα», υπονόμευση Θεσμών, ιδιαίτερα της Δικαιοσύνης που υποφέρει από πολιτικές παρεμβάσεις, διάχυση της διαφθοράς σε όλους τους τομείς, απουσία αποτελεσματικών προληπτικών μέτρων για δυστυχήματα, εμπρησμούς, πλημμύρες, εγκλήματα, νοθεία της τροφικής αλυσίδας, επικράτηση στυγνού ανταγωνισμού που απονομεύει τον δημόσιο τομέα υπέρ του ιδιωτικού, επικράτηση αδιαφανών διχαστικών κυκλωμάτων κ.λπ. Και πως δικαιολογείται η οικτρή αποτυχία επίλυσης καίριων εθνικών ζητημάτων; 80 χρόνια η Ελληνική Εθνική Μειονότητα στη Βόρειο Ηπειρο βρίσκεται σε διαρκή και δεινή κατάσταση κατοχής εξακολουθούν να κατέχουν τμήμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, μέλους της ΕΕ, παραβιάζοντας δεκάδες αποφάσεις του ΟΗΕ, 30 χρόνια από την τραγωδία στα Ιμια και η Ελληνική Σημαία άφαντη, σφετερισμός του Ελληνικού ονόματος Μακεδονία από το ψευδοκρατίδιο των Σκοπίων και η άθλια και προδοτική «συμφωνία των Πρεσπών», τουρκικός νέο-ιμπεριαλισμός εναν-

τίον της Ελλάδας με την ανοχή και όχι μόνον Ισχυρών «συμμάχων», μνημόνια (μνημόσυνα) για δεκάδες 3 χρόνια, συν ΕΝΦΙΑ κ.λπ. που προκαλούν φτώχεια σε μεγάλο μέρος του ελληνικού λαού με σοβαρές αρνητικές συνέπειες, αποτυχία του Ελληνισμού της Διασποράς να συμβάλει αποτελεσματικά στην επίλυση των παραπάνω προβλημάτων λόγω διχαστικών παρεμβάσεων ανθελληνικών κυκλωμάτων σε αντίθεση με άλλα Λόμπυ (Ισραηλινό) που μπορούν και επιβάλουν τη βούλησή τους αποτελεσματικά. Κι όμως, παρόλα αυτά τα σοβαρά προβλήματα, κάποιοι αφελείς ή υποτελείς ξένων κυκλωμάτων στέλνουν όπλα κ.λπ. στο διεφθαρμένο καθεστώς της Ουκρανίας προκαλώντας έχθρα με τη Ρωσία, και- μάλιστα-όταν ο τραγικός, θεατρινός ηγέτης του δεν έχει βρει να πει μια καλή λέξη για την Κύπρο! Να θυμηθούμε και το εκστρατευτικό σώμα που έστειλε ο Βενιζέλος βλακωδώς το 1917 εναντίον των Μπολσεβίκων κατόπιν εντολών «συμμάχων», και το πληρώσαμε πανάκριβα με την Μικρασιατική Τραγωδία; Πως μπορεί να ονομάζεται μια χώρα γνήσια δημοκρατική όταν αφήνει να παρεισφρεύουν αργυρώνητα ξένα συνωμοτικά κυκλώματα που διχάζουν και νοθεύουν τους θεσμούς και οδηγούν τη χώρα σε περιπέτειες; Αραγε, συμβαίνουν τέτοια φαινόμενα σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη όπως αρχηγοί κομμάτων να κάνουν μέσω ΜΜΕ εμπόριο διαφόρων προϊόντων ή να παρεμβαίνουν προεκλογικά υπέρ υποψηφίων σε ξένες χώρες; Και τι να πει κάποιος για τα τραγικά δυστυχήματα-εγκλήματα στη Μάνδρα, στο Μάτι, στα Τέμπη, σκάνδαλα NOVARTIS, Βιολάντα κ.ά. και την Δικαιοσύνη στο θλιβερό ρόλο του Πιλάτου; Επίσης, σκόπιμοι εμπρησμοί σε πόλεις και οι αρμόδιοι αντί να τους προλαβαίνουν τους αφήνουν σκόπιμα για ανεμογεννήτριες, φωτοβολταϊκά κ.λπ., και σε ορισμένες περιπτώσεις επιβάλλοντας άδικα πρόστιμα στους κατοίκους αντί να τιμωρούν τους υπαλλήλους τους που δεν καθάρισαν τους κοινόχρηστους χώρους και έτσι έπιασαν φωτιά σπίτια, περιβόλια κ.λπ. 4 Ακόμη, Δασικές Υπηρεσίες χαρακτηρίζουν σκόπιμα «δασικές εκτάσεις» τμήματα οικοπέδων ώστε οι ιδιοκτήτες να εκβιάζονται για να τα πουλήσουν φτηνά. Συν την ψεύτικη κατασκευή και συντήρηση δρόμων. Τέλος, συνεχής διχασμός και σκάνδαλα σε καλλιτεχνικά, λογοτεχνικά, αθλητικά κ.λπ. σωματεία. Και σε ποια άλλη χώρα κυκλοφορούν 23 ημερήσιες εφημερίδες και πως επιβιώνουν; Οσο για τις ΜΚΟ το μεγαλύτερο ποσοστό λειτουργεί παρασιτικά σαν κομματικό δεκανίκι ή όργανο αδιαφανών κυκλωμάτων εξουσίας. Προφανώς, για όλα τα παραπάνω ευθύνεται η ευλογία που έπληξε ηγέτες και μεταλλάχθηκε στο Σύνδρομο του Σίσυφου ώστε ν' αδυνατούν να επιλύουν τα προβλήματα του λαού. Αν ακόμη σκεφθούμε και την πρόσφατη «τραμπαλιστική» διεθνή ανατροπή και την επιστροφή των «Δώδεκα του Ολύμπου» η κατάσταση γίνεται ανέλεγκτη! Είναι δε απορίας άξιον το γεγονός ότι οι πολιτικές ηγεσίες, που περί πολλά και άλλα τυρβάζουν και μεριμνούν, δεν συμβουλευούνται σπουδαίους επιστήμονες : Πρέσβεις (Αύφαντη, Κατράνη, Μαλλιά κ.ά.) Καθηγητές (Μάζη, Κοντογιώργη κ.ά.), Στρατηγούς του περιπρεπούς ΕΛΙΣΜΕ (Μπαλτζώη, Αργυρόπουλο, Μαρτζούκο κ.ά.) που κατέχουν όσο λίγοι τα διεθνή τεκταινόμενα, αλλά ίσως αρκούνται στα «κελεύσματα» «συμμαχικών» παραγόντων. Τι κρίμα. Τα θλιβερά αποτελέσματα τα βλέπουμε διαχρονικά. Ο Θεός (που να βρίσκεται;) και ο λαός ας βοηθήσουν η δημοκρατία μας να σταματήσει να είναι «δημοκρατία» (το κράτος των «δημίων») και ο πολιτισμός μας «πωλητισμός». Εως τότε θα ισχύει το : «Πολλά τα δεινά κουδέν ανθρώπου δεινότερον πέλει»; «Ερευνάτε και πιστεύσατε»!

*Π.Ι.Καραφωτιάς: τ. Διευθύνων Σύμβουλος του Γραφείου ΟΗΕ για Ελλάδα, Κύπρο, Ισραήλ, Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων, συγγραφέας.

Δημοκρατία και Διαβουλεύσεις για θέματα “Taboo”

του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ

Επιτίμου Διοικητού ΣΝΔ

Αντιπροέδρου ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.

Πρόσφατα εν δυνάμει αρχηγός υπό συγκρότηση κόμματος έθεσε ως θέμα διαβουλεύσεως τις αμβλώσεις δεχόμενη άμεσα επίθεση απαξιώσεως της από την συντριπτική πλειοψηφία του πολιτικού φάσματος (της κυβερνήσεως συμπεριλαμβανομένης) καθώς και των ΜΜΕ. Παρά τον δεδομένο σεβασμό στα κατοχυρωμένα ατομικά δικαιώματα και στην ελεύθερη επιλογή των πολιτών, η εν λόγω αντίδραση κρίνεται επεικώς ως μη ενδεδειγμένη για τους εξής λόγους:

- Η διαβούλευση αποτελεί συστατικό στοιχείο στις Δημοκρατίες. Ο δια παντός αποκλεισμός από διαβούλευση οιοδήποτε θέματος, βλάπτει την Δημοκρατία.

- Η Ελλάς μαστίζεται από οξύ δημογραφικό πρόβλημα υπαρξιακού επιπέδου. Εάν τίποτε δεν μεταβληθεί ο ελληνισμός απειλείται πρακτικά με αφανισμό. Προ αυτού θα προηγηθούν καθοριστικά ρήγματα στην οικονομία, την ανάπτυξη, τις κοινωνικές παροχές, την ασφάλεια και την άμυνα της χώρας.

- Αν και ο συνολικός αριθμός ετησίων αμβλώσεων στην χώρα είναι αβέβαιος, αυτός ανέρχεται σε δεκάδες χιλιάδες και ενδεχομένως να φθάνει τον αριθμό γεννήσεων.

- Η χώρα αντιμετωπίζει έντονο μεταναστευτικό ζήτημα από πληθυσμούς ελάχιστα αφομοιώσιμους, των οποίων η αύξηση θα λάβει εκθετικές διαστάσεις στο μέλλον, βάσει στοιχείων της δημογραφίας Αφρικής και Ασίας, της αστάθειας στις Ηπείρους αυτές και της κλιματικής αλλαγής.

Η Ελλάς εντάσσεται στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών δημοκρατικών κανόνων. Από το 1986 η Ελληνίδα δύναται να διακόψει αυτοβούλως την κύηση έως τις 12 εβδομάδες κυήσεως, έως τις 19 εβδομάδες για περιπτώσεις βιασμού ή αιμομιξίας, έως 24 εβδομάδες σε περίπτωση σοβαρών ανωμαλιών του εμβρύου και ανεξαρτήτως χρόνου όταν κινδυνεύει η ζωή της εγκύου.

Οι διαφωνούντες με το ισχύον σχετικό καθεστώς προβάλλουν τα ατομικά δικαιώματα του εμβρύου υποστηρίζοντας ότι η διακοπή κυήσεως ισοδυναμεί με φόνο. Το όλο θέμα είναι σύνθετο και άπτεται προσωπικών πεποιθήσεων, θρησκευτικών αντιλήψεων, νομικών προβλέψεων και πολι-

τιστικού υπόβαθρου. Είναι γεγονός ότι στις Δυτικές κοινωνίες των τελευταίων δεκαετιών οι νέοι γαλουχούνται με υπερτονισμό των ατομικών τους δικαιωμάτων ενώ υποβαθμίζονται οι συλλογικές υποχρεώσεις και οι επιπτώσεις τους.

Σε κάθε περίπτωση ο υπερβολικός αριθμός αμβλώσεων στην Ελλάδα προβληματίζει ως προς τα κριτήρια και την σκοπιμότητα αυτών και μάλιστα υπό την προαναφερθείσα κατάσταση της χώρας (δημογραφικό και μεταναστευτικό ζήτημα). Οι ανενημέρωτες Ελληνίδες έγκυοι ενδεχομένως να θεωρούν την διακοπή της κυήσεως ως μία διαδικασία της «καθημερινότητας» που τυγχάνει πλήρους κοινωνικής αποδοχής.

Κατά συνέπεια η διαβούλευση επί υπαρκτού εθνικού ζητήματος δεν απορρίπτεται ως «απαράδεκτη», με την προϋπόθεση ότι δεν παραβιάζεται η ελευθερία αποφάσεως της εγκύου. Μία πιθανή απόφαση θα ήταν η υποχρεωτική επισημονική και κοινωνική ενημέρωση της εγκύου (π.χ. τριήμερο σεμινάριο) πριν οριστικοποιήσει την απόφασή της. Η εν λόγω ενημέρωση δυνατόν να πλαισιώνεται και από σειρά οικονομικών και κοινωνικών κινήτρων για γονείς και τέκνα. Σχετική ενημέρωση (δημογραφικό και επιπτώσεις, αξία τεκνοποιήσεως και πολύτεκνης οικογένειας, σεξουαλική αγωγή και αντισύλληψη κ.λπ.) θα ήταν δυνατόν να ενταχθεί στην εκπαιδευτική ύλη (δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση).

Λόγω της σοβαρότητός του, το όλο ζήτημα απαιτεί πολιτική ωριμότητα και όχι μικροκομματική ιδιοτέλεια. Ναι, οι χιλιάδες αμβλώσεις αποτελούν ζήτημα προς διαβούλευση και αντιμετώπιση. Δίχως να παραβιάζονται ατομικά δικαιώματα, οι Έλληνες και οι ηγεσίες τους οφείλουν να κατανοήσουν ότι η ραγδαία δημογραφική συρρίκνωση αλλά και προφανείς ανθρωπιστικοί λόγοι, απαγορεύουν την στέρηση ζωής σε ζώντες απογόνους τους άνευ σοβαρού λόγου. Η εθνική και κοινωνική γαλούχηση των νέων σε συνδυασμό με σειρά πρακτικών κινήτρων θα συντελέσουν στην κατανόηση του κρισίμου αυτού θέματος, με την ελπίδα ανακοπής έστω και την ύστατη στιγμή μίας καταστροφικής εθνικής πορείας δίχως επιστροφή.

Με μια ματιά η Ελλάδα και ο Κόσμος

Γεγονότα και εξελίξεις στο διάστημα από 15 Δεκεμβρίου 2025 μέχρι 10 Μαρτίου 2026

Του Ανδρέα Ματζάκου Αξιωματικού ε.α.

ΜΑ Διεθνών Σχέσεων και Στρατηγικών Σπουδών- Δρος Τμήματος Ανθρωπιστικών Σπουδών ΔΠΘ

Η επιλογή των θεμάτων γίνεται από τον συντάκτη της παρούσας κάτω από τα πιο σοβαρά θέματα, υπάρχει σύντομο σχόλιο του συντάκτη με πλάγια bold γράμματα.

Η άποψη του συντάκτη είναι προσωπική και δεν δεσμεύει, ούτε εκφράζει απαραίτητως το ΕΛΙΣΜΕ.

ΕΛΛΑΔΑ

Στις 22 Δεκεμβρίου έλαβε χώρα η 10η τριμερής συνάντηση μεταξύ των πρωθυπουργών του Ισραήλ, της Ελλάδας και του προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, στην Ιερουσαλήμ. Στο κοινό ανακοινωθέν που εξεδόθη μετά τη συνάντηση, αναφέρονται τα εξής:

α. Η σημερινή συνάντηση κορυφής επαναβεβαιώνει την αταλάντευτη δέσμευσή μας να εμβαθύνουμε τη συνεργασία μας και να αυξήσουμε την ασφάλεια και την ανθεκτικότητα των εθνών μας, για τις γενιές που έρχονται.

β. Συμφωνήσαμε να συνεργαστούμε σε επίπεδο κορυφής σε ετήσια βάση και να ενισχύσουμε τις τριμερείς συναντήσεις σε επίπεδο υπουργών και ομάδων εργασίας, ώστε να εμβαθύνουμε τη συνεργασία και να επεκτείνουμε τις κοινές πρωτοβουλίες.

γ. Επαναβεβαιώνουμε επίσης τη σημασία των συναντήσεων στο σχήμα 3+1 με τις ΗΠΑ, και την πρόθεσή μας να προσκαλέσουμε και άλλους συνεργάτες, σκεπτόμενους με παρόμοιο τρόπο, να συμμετάσχουν στο σχήμα 3+1.

δ. Για να εξασφαλίσουμε την πραγματοποίηση αυτού του οράματος, επαναβεβαιώνουμε την ανάγκη για συντονισμένη δράση προκειμένου να υπερβούμε τις υπάρχουσες και τις αναδυόμενες προκλήσεις.

ε. Σε αυτό το πλαίσιο, συμφωνή-

σαμε να ενισχύσουμε την τριμερή συνεργασία μας σε θέματα ασφαλείας, άμυνας και Ενόπλων Δυνάμεων.

Έχει σημασία η δήλωση του πρωθυπουργού του Ισραήλ Νετανιάχου στην κοινή συνέντευξη τύπου αμέσως μετά τη συνάντηση, στην οποία είπε μεταξύ άλλων:

Είναι αλήθεια ότι και οι τρεις χώρες στο παρελθόν συγκλονίστηκαν από αυτοκρατορίες. Αλλά μέσα από θάρρος και θυσίες πετύχαμε την ανεξαρτησία μας σε σύγχρονους καιρούς. Σε αυτούς που φαντασιώνονται ότι θα επανιδρύνουν τις αυτοκρατορίες τους και θα κυριαρχήσουν πάνω στη γη μας (στις χώρες μας), λέω: ξεχάστε το! Δεν πρόκειται να συμβεί. Ούτε που να το σκέφτονται.

[Σημειώνεται ότι, το όλο σχήμα, ο Νετανιάχου το χαρακτήρισε ως «Συνεργασία» και όχι ως «Συμμαχία», θέλοντας προφανώς να δηλώσει ότι ουδεμία δέσμευση στρατιωτικής συνδρομής με δυνάμεις του Ισραήλ σε περίπτωση εξωτερικής απειλής σε Ελλάδα και Κύπρο, πρόκειται να υπάρξει]

Την πρώτη εβδομάδα του Φεβρουαρίου έλαβε χώρα στην Σόφια, η τετραμερής συνάντηση μεταξύ Ελλάδας-Βουλγαρίας-Ρουμανίας και Ευρωπαϊκής Ενώσεως, προκειμένου να οριστικοποιηθεί το μοντέλο χρηματοδοτήσεως του οδικού και σιδηροδρομικού άξονα που θα συνδέει το Αιγαίο με την Μαύρη Θάλασσα, παρακάμπτοντας

τα Στενά του Βοσπόρου. Το έργο αυτό συζητείται εδώ και δεκαετίες αλλά φαίνεται ότι οι τελευταίες εξελίξεις με το κόστος διελεύσεως από τον Βόσπορο να έχει αυξηθεί κατά 600% την τελευταία τριετία και τις καθυστερήσεις για διέλευση να φθάνουν από 10 έως 15 ημέρες, φαίνεται να επιταχύνει την διαδικασία για την υλοποίηση του έργου.

Οι εμπλεκόμενες χώρες έλαβαν προθεσμία μέχρι τα μέσα Σεπτεμβρίου του 2026, για να παρουσιάσουν τις προτάσεις τους στο πλαίσιο του μηχανισμού Connecting Europe Facility (CEF).

[Με το έργο πρόκειται να συνδεθούν τα λιμάνια της Αλεξανδρουπόλεως, της Καβάλας και της Θεσσαλονίκης, με τα λιμάνια του Μπουργκάς και της Βάρνας στην Βουλγαρία και, της Κωσταντζας της Ρουμανίας στην Μαύρη Θάλασσα. Με την ολοκλήρωση του έργου υπολογίζεται ότι η διαδρομή Αλεξανδρούπολη Κωσταντζα θα μπορεί να ολοκληρώνεται σε 2,5 ημέρες]

Με τον πόλεμο μεταξύ Ισραήλ-ΗΠΑ και Ιράν να μείνεται στην Μέση Ανατολή, η Ελλάδα με απόφαση του ΚΥΣΕΑ και κατόπιν αιτήματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, έστειλε για την αντιαεροπορική προστασία της Κύπρου, 4 μαχητικά F-16, την φρεγάτα «ΚΙΜΩΝ» και, την φρεγάτα «ΨΑΡΑ» που διαθέτει το αντί drone σύστημα «ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ»

[Σημειώνεται ότι στην ανάπτυξη των ελληνικών αεροναυτικών δυνάμεων

στην Κύπρο, η Τουρκία δεν αντέδρασε, προφανώς διότι η ανάπτυξη έγινε με την άδεια της αμερικανικής στρατιωτικής και πολιτικής ηγεσίας. Πλέον αυτού σημειώνεται επίσης, ότι αμερικανικά πολεμικά αεροσκάφη χρησιμοποιούν σε όλη τη διάρκεια των επιχειρήσεων το αεροδρόμιο της Ρόδου και πάλι χωρίς αντίδραση της Τουρκίας]

Στο πλαίσιο της ενισχύσεως της αντιαεροπορικής άμυνας των ελληνικών νησιών στην ΝΑ Μεσόγειο και μετά το περιστατικό προσβολής της βρετανικής βάσεως στο ακρωτήριο της Κύπρου με δύο drone, η κυβέρνηση αποφάσισε να στείλει συστοιχία Patriot στο νησί της Καρπάθου. Η συστοιχία μεταφέρθηκε στο νησί στις 4 Μαρτίου, με αρματαγωγό του πολεμικού ναυτικού.

[**Το σύστημα Patriot έχει την δυνατότητα να αντιμετωπίσει ένα μεγάλο φάσμα αεροπορικών απειλών από αεροσκάφη, πυραύλους, drone και UAV, η δε θέση της Καρπάθου είναι κομβική για την έγκαιρη αντιμετώπιση τέτοιων απειλών πριν προσεγγίσουν την Κρήτη, τα Δωδεκάνησα, ή τον χερσαίο κορμό, στο νότο της χώρας. Το τουρκικό Υπουργείο Εξωτερικών αν και δεν αντέδρασε αμέσως, στη συνέχεια, κατηγόρησε την Ελλάδα ότι παραβιάζει το καθεστώς αποστρατιωτικοποίησης των νησιών του Αιγαίου, υποστηρίζοντας ότι τέτοιες κινήσεις δημιουργούν τετελεσμένα στην περιοχή]**

ΚΥΠΡΟΣ

Εν μέσω του πολέμου στο Ιράν, στις 2 Μαρτίου, δύο drones που κινούνταν προς την κατεύθυνση των βρετανικών βάσεων στην Κύπρο αναχαιτίστηκαν, όπως γνωστοποίησε με ανάρτησή του ο κυβερνητικός εκπρόσωπος της Κύπρου, Κωνσταντίνος Λετυμπιώτης. Με αφορμή αυτό το γεγονός, η Κύπρος ζήτησε στρατιωτική βοήθεια από την Ελλάδα για την προστασία της από αέρος.

Στις 9 Μαρτίου, ο Γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν, ο Κύπριος πρόεδρος Νίκος Χριστοδουλίδης και ο Έλληνας πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης συναντήθηκαν στην αεροπορική βάση της Πάφου, από όπου σε κοινή συνέντευξη έστειλαν μήνυμα ευρωπαϊκής αλληλεγγύης στην απειλούμενη Κύπρο.

ΤΟΥΡΚΙΑ

Στο τέλος Δεκεμβρίου ο υπουργός ενέργειας της Τουρκίας Alparslan Bayraktar, σε δηλώσεις του στον τύπο ανακοίνωσε ότι «η Τουρκία υπέγραψε μια νέα χρηματοδοτική συμφωνία ύψους 9 δισ δολαρίων με την Ρωσία, στο πλαίσιο του προγράμματος για το υπό κατασκευή πυρηνικού εργοστασίου παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στο Akkuyu». Το εργοστάσιο αναμένεται να ξε-

κινήσει το αρχικό στάδιο παραγωγής, εντός του τρέχοντος έτους, με καθυστέρηση 3 ετών από το αρχικό σχέδιο. Το Akkuyu, με βάση τον νέο προγραμματισμό, αναμένεται να φθάσει σε επίπεδο πλήρους λειτουργίας, το 2028, οπότε και θα παράγει το 10% της συνολικής ηλεκτρικής ενέργειας που χρειάζεται η χώρα.

[Η κατασκευή του εργοστασίου είχε αρχίσει το 2013, στην επαρχία της Μερσίνας, στο νότο της χώρας, μετά από μία Ρωσο-τουρκική συμφωνία ύψους 20 δισ δολαρίων που είχε συναφθεί το 2010. Το σχέδιο όμως αντιμετώπισε τεράστιες καθυστερήσεις στην κατασκευή εξαιτίας των δυτικών κυρώσεων που επεβλήθησαν στη Ρωσία μετά την εισβολή στην Ουκρανία, το 2022].

Στις 5 Φεβρουαρίου ο πρόεδρος της Τουρκίας Ερντογάν, ολοκλήρωσε 2 επισκέψεις στην Αίγυπτο και τη Σαουδική Αραβία που είχαν ως σκοπό την επαναπροσέγγιση των χωρών αυτών δια μέσου της υπογραφής συμφωνιών στους τομείς της άμυνας, του εμπορίου και της θαλάσσιας ασφάλειας. Ειδικά η επίσκεψη στο Κάιρο έχει ιδιαίτερη σημασία, διότι οι συνομιλίες με τον πρόεδρο της Αιγύπτου αλ-Σίσι επεκτάθηκαν και σε κρίσιμα περιφερειακά ζητήματα όπως η κατάπαυση του πυρός στη Γάζα, η κρίση στο Σουδάν, οι εξελίξεις σε Λιβύη και Συρία, ο πόλεμος στην Ουκρανία, καθώς και οι συνεχιζόμενες εντάσεις γύρω από το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν. Ο Αιγύπτιος πρόεδρος αλ Σίσι τόνισε ότι, με τον Τούρκο ομόλογό του συζητήσαν τρόπους ενισχύσεως των διμερών εμπορικών σχέσεων, με στόχο την αύξηση του όγκου συναλλαγών από τα σημερινά 9 δισ., στα 15 δισ. δολάρια.

[Σημειώνεται ότι Τουρκία και Αίγυπτος είχαν τεταμένες σχέσεις μετά την κατάληψη της εξουσίας από τον αλ-Σίσι στην Αίγυπτο το 2013, με πραξικόπημα το οποίο εξεδίωξε από την εξουσία τον πρώτο εκλεγμένο πρόεδρο στην ιστορία της χώρας, τον ισλαμιστή Μοχάμεντ Μόρσι. Τον Μόρσι υποστήριξε και υποστηρίζει ακόμα η Τουρκία, καθότι προέρχεται από την Μουσουλμανική Αδελφότητα]

Στην Σαουδική Αραβία, πάνω από 700 Τούρκοι και Σαουδάραβες επιχειρηματίες συμμετείχαν την Τρίτη 3 Φεβρουαρίου, στο επιχειρηματικό φόρουμ Αραβίας-Τουρκίας, στο περιθώριο της επίσκεψης, με στόχο να αξιοποιήσουν τις κομβικές διμερείς συμφωνίες του 2023 που αφορούσαν επενδύσεις, ενέργεια και τη διευκόλυνση προσβάσεως στις αγορές. Παράλληλα, στο τραπέζι των συζητήσεων βρέθηκε και η ολοκλήρωση μιας συμφωνίας ελεύθερου εμπορίου.

Όπως δε ανακοίνωσε την Πέμπτη 5 Φεβρουαρίου ο Ταγίπ Ερντογάν, Σαου-

δική Αραβία και η Τουρκία εξετάζουν το ενδεχόμενο κοινής επενδύσεως στο πρόγραμμα τουρκικού μαχητικού αεροσκάφους πέμπτης γενιάς Kaan. Η τελική απόφαση ενδέχεται να ληφθεί σύντομα.

[Το πρόγραμμα του μαχητικού Kaan απεδείχθη τελικώς πολύ δαπανηρό, γεγονός που αναγκάζει την Τουρκία να αναζητήσει και άλλα κράτη πρόθυμα να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα]

Την Τετάρτη 4 Μαρτίου, ένας βαλλιστικός πύραυλος που φέρεται να εκτοξεύτηκε από το Ιράν και είχε πορεία προς την Τουρκία, αφού πέρασε από τον ιρακινό και συριακό εναέριο χώρο, αναχαιτίστηκε από τα Α/Α συστήματα αντιτορπιλικού του αμερικανικού ναυτικού στη Μεσόγειο. Το αντιτορπιλικό αποτελεί μέρος του συστήματος αεροπορικής και πυραυλικής άμυνας που ανέπτυξε το ΝΑΤΟ στην περιοχή λόγω του πολέμου στο Ιράν, σύμφωνα με το CNN.

Την Δευτέρα 9 Μαρτίου, ένας δεύτερος βαλλιστικός πύραυλος που εκτοξεύτηκε από το Ιράν, έπληξε τουρκικό έδαφος κοντά στη βάση του Ιντσιρλίκ.

BALKANIA

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ - ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

ΚΟΥΡΔΙΚΟ

Στις 15 Φεβρουαρίου, ολοκληρώθηκε η Διάσκεψη Ασφαλείας του Μονάχου, η μεγαλύτερη στον κόσμο συνάντηση για θέματα άμυνας και ασφάλειας. Στην παρούσα συνάντηση η ενέργεια αναδείχθηκε ως βασικό εργαλείο σταθερότητας και πεδίο διατλαντικής συγκλίσεως. Σημειώνεται ότι στην διάσκεψη είχε προσκληθεί από τις ΗΠΑ και παρευρέθη, ο επικεφαλής της Κουρδοαραβικής Συμμαχίας της Συρίας, γνωστής και ως SDF, Mazlum Kobane. Η παρουσία του Kobane δημιούργησε ανησυχίες στην Τουρκία, η οποία είχε επιδιώξει και επιτύχει την εγκατάλειψη των SDF από τις ΗΠΑ, μόλις προ ολίγων ημερών.

[Η Διάσκεψη Ασφαλείας του Μονάχου διοργανώνεται κάθε χρόνο, τον μήνα Φεβρουάριο, συνεχώς από το 1963. Ο Kobane είχε να έρθει στην Ευρώπη από το 1995, όταν τότε ήταν επικεφαλής της ευρωπαϊκής πτέρυγας του PKK]

ΙΣΡΑΗΛ

Την Παρασκευή 26 Δεκεμβρίου, με μια αιφνιδιαστική κίνηση το Ισραήλ, αναγνώρισε την ανεξαρτησία της Σομαλιλάνδης, ενός κράτους μέσα στο κράτος της Σομαλίας. Πολλά μουσουλμανικά κράτη με κοινή δήλωση τους, έσπευσαν να καταδικάσουν την αναγνώριση. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται η Σαουδική Αραβία, η Αίγυπτος, η Αλγερία, το Τζιμπουτί, το Ιράν, το

Ιράκ, το Κουβέιτ, η Σομαλία, το Κατάρ και η Τουρκία.

Ουσιαστικά η Σομαλιλάνδη αποτελούσε μία αποσχισθείσα επαρχία της Σομαλίας εδώ και 34 χρόνια, αφού είχε κηρύξει ανεξαρτησία από το 1991, την οποία όμως δεν είχε αναγνωρίσει κανένα κράτος. Έχει σημασία η ανακοίνωση της Τουρκίας, αμέσως μετά την αναγνώριση, με την οποία «η Άγκυρα κατήγγειλε την επεκτατική πολιτική του Ισραήλ και την ανάμιξη του στις εσωτερικές υποθέσεις της Σομαλίας». Η Κίνα ενώ έχει επιρροή στην Σομαλία, δεν είχε σχέσεις με το βόρειο τμήμα της που ήταν η Σομαλιλάνδη, διότι η τελευταία είχε αναπτύξει σχέσεις με την Ταιβάν. Για τον λόγο και εξέφρασε την αντίθεση της προς την κίνηση του Ισραήλ, προειδοποιώντας ότι δεν υποστηρίζει αποσχιστικές κινήσεις.

[Η Σομαλιλάνδη έχει έκταση 176.120 km² και 6,2 εκατομμύρια κατοίκους. Κατέχει στρατηγική θέση στο κέρασ της Αφρικής, καθ' όσον ευρίσκεται απέναντι από την Υεμένη, ελέγχοντας την θαλάσσια οδό από Σουέζ προς τον Ινδικό Ωκεανό. Η ανεξαρτησία της ασφαλώς και ενοχλεί την Τουρκία, η οποία διατηρεί μεγάλη στρατιωτική βάση στη Σομαλία και βλέπει ξαφνικά δίπλα της, να δημιουργείται μια νέα χώρα, υπό την άμεση επιρροή του Ισραήλ].

IPAN

Ιρανοί αξιωματούχοι απέρριψαν τις αμερικανικές προσφορές να συμμετάσχουν σε διαπραγματεύσεις για το πρόγραμμα βαλλιστικών πυραύλων της χώρας εν μέσω αυξανόμενων αμερικανικών απειλών. Ο Γραμματέας του Συμβουλίου Άμυνας του Ιράν, Αλί Σαμχανί, δήλωσε στο Al Jazeera στις 13 Φεβρουαρίου ότι, «η πυραυλική ικανότητα του Ιράν αποτελεί σταθερό στοιχείο του αμυντικού δόγματός του Ιράν και μέρος του μηχανισμού αποτροπής του». Ο Σαμχανί υποστήριξε ότι οι πυραυλικές δυνατότητες του Ιράν περιλαμβάνονται στις «κόκκινες γραμμές άμυνας» του Ιράν και δεν τίθενται υπό διαπραγμάτευση.

[Το Ισραήλ πιέζει ώστε το Ιράν να μην διαθέτει πυραυλικές δυνατότητες από τις οποίες κινδυνεύει, και βλέπει ότι τώρα είναι η ευκαιρία να το επιτύχει. Εκτιμάται ότι τόσο οι Αμερικανοί, όσο και οι Ισραηλινοί διαπραγματευτές, γνωρίζουν ότι καμία ιρανική ηγεσία δεν θα μπορούσε ποτέ να δεχτεί να μείνει το Ιράν χωρίς τέτοια δυνατότητα προσβολών στόχων εκτός της χώρας τους. Παρά ταύτα θέτουν το θέμα για να οδηγηθούν οι συνομιλίες σε αδιέξοδο]

Ως επακόλουθο της αποτυχίας των συνομιλιών για τον περιορισμό του πυρηνικού προγράμματος του Ιράν, στις 28 Φεβρουαρίου, ΗΠΑ και Ισραήλ εξαπέλυσαν

συντονισμένη στρατιωτική επίθεση κατά του Ιράν με την ονομασία «Operation Epic Fury», στη διάρκεια της οποίας επλήγησαν στόχοι από αέρος και μέσω πυραύλων πλεύσεως που εκτοξεύτηκαν από πολεμικά πλοία του αμερικανικού στόλου. Ο σκοπός αυτής της πρώτης φάσεως της επιχειρήσεως ήταν εξουδετέρωση της ηγεσίας του Ιράν, καθώς και των Φρουρών της Επανάστασεως (IRGC). Πράγματι από την πρώτη ημέρα των βομβαρδισμών σκοτώθηκαν, ο θρησκευτικός ηγέτης του Ιράν Αγιατολάχ Αλί Χαμενεί, ο διοικητής των IRGC Mohammad Pakrou, ο υπουργός εθνικής άμυνας Amir Nasirzadeh, ένας ανώτατος σύμβουλος ασφαλείας του Χαμενεί ο Ali Shamkhan, καθώς και ο Α/ΓΕΕΘΑ Mohammad Bagheri.

Το Ιράν ανταπέδωσε, πραγματοποιώντας επιθέσεις με βαλλιστικούς πυραύλους σε χώρες του Κόλπου που παρέχουν βάσεις σε αμερικανικές δυνάμεις. Έτσι επλήγησαν τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, το Μπαχρέιν, το Κουβέιτ, το Κατάρ, η Σαουδική Αραβία και το Ιράκ, προκαλώντας διάχυση του πολέμου σε όλη την Μέση Ανατολή.

[Τα συμφέροντα των ΗΠΑ και του Ισραήλ δεν είναι ίδια παρά την από κοινού επίθεση: η μεγάλη εικόνα για τις ΗΠΑ είναι η αποδυνάμωση της βιομηχανικής παραγωγής της Κίνας, η οποία απορροφούσε το 80% των εξαγωγών πετρελαίου του Ιράν, ενώ για το Ισραήλ είναι πραγματικά η ασφάλεια του, από κράτος της περιφέρειας του, που αποτελεί άμεση απειλή γι' αυτό. Το Ισραήλ ενδιαφέρεται για την πώση του θεοκρατικού καθεστώτος και την αντικατάστασή του με κάποια πιο μετριοπαθή ηγεσία, που δεν θα επιδιώκει την καταστροφή του Ισραήλ]

Την πρώτη ημέρα του πολέμου, 28 Φεβρουαρίου, περισσότεροι από 165 άνθρωποι, οι περισσότεροι από αυτούς παιδιά, σκοτώθηκαν μετά από προσβολή ενός δημοτικού σχολείου θηλέων στο νότιο Ιράν, στην πόλη Μινάμπ. Η έκρηξη, σύμφωνα με δορυφορικές εικόνες και αναλύσεις, πιστεύεται ότι συνδέεται με μια επίθεση ακριβείας η οποία είχε ως στόχο μια παρακείμενη ναυτική βάση που λειτουργεί το Σώμα των Φρουρών της Ισλαμικής Επανάστασεως (IRGC),

Για την επίθεση, ούτε οι ΗΠΑ, ούτε το Ισραήλ ανέλαβαν την ευθύνη, ενώ το Ιράν κατηγορήσε τις δυο αυτές χώρες ως υπεύθυνες για την συγκεκριμένη επίθεση.

Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα

Τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (ΗΑΕ) ανακοίνωσαν στις 23 Δεκεμβρίου, ότι αποσύρουν όλες τις εναπομείνουσες δυνάμεις τους από την Υεμένη, κατόπιν πιέ-

σεως από την Σαουδική Αραβία η οποία είχε ζητήσει την απομάκρυνσή τους από την χώρα, εντός 24 ωρών. Η αντίδραση της Σαουδικής Αραβίας προκλήθηκε μετά από μία επιτυχή μαζική επίθεση που διενήργησαν οι αυτονομιστές Χούθι στο βόρειο τμήμα της Υεμένης, υποστηριζόμενοι από τα ΗΑΕ. Η Σαουδική Αραβία ηγείται συμμαχίας που υποστηρίζει την κυβέρνηση της Υεμένης.

[Οι δυνάμεις των ΗΑΕ που σήμερα υποστηρίζουν τους Χούθι, είχαν αναπτυχθεί στην Υεμένη ως μέρος της συμμαχίας που ηγείτο η Σαουδική Αραβία προκειμένου να πολεμήσουν τους Χούθι, που είχαν καταλάβει την πρωτεύουσα της χώρας Σανάα, το 2014]

ΣΥΡΙΑ

Στις 24 Ιανουαρίου, ισλαμιστικές δυνάμεις υπό τη σημαία του Συριακού Στρατού και καθοδηγούμενες από τις τουρκικές μυστικές υπηρεσίες, άρχισαν να πολιορκούν και πάλι την πόλη Κομπάνι, στο κέντρο της κουρδικής περιοχής της βόρειας Συρίας. Ο πρόεδρος της Συρίας αλ-Σαράα, η ομάδα του Χαγιάτ Ταχρίρ αλ-Σαμ και ο Τούρκος πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, δεν ξεχνούν τη σημασία της κουρδικής νίκης στο Κομπάνι, το 2014, όταν μαινόταν ο εμφύλιος στην Συρία. Σήμερα, περισσότεροι από 150.000 Κούρδοι, Άραβες και Χριστιανοί βρίσκονται και πάλι υπό πολιορκία. Και για άλλη μια φορά, οι δυνάμεις που υποστηρίζονται από την Τουρκία μπλοκάρουν την παροχή βοήθειας, φυσικού αερίου και τροφίμων στους κατοίκους του Κομπάνι.

[Στις 16 Σεπτεμβρίου 2014, το Ισλαμικό Κράτος είχε ξεκινήσει την πολιορκία του Κομπάνι στη Συρία, μιας πόλης με μεγάλο κουρδικό πληθυσμό που εφάπτεται των τουρκικών συνόρων. Οι κουρδικές δυνάμεις καίτοι αντιμετώπιζαν τεράστιες αντιξοότητες και παρά του ότι οι Τούρκοι συνοριοφύλακες είχαν επιτρέψει σε μαχητές του Ισλαμικού Κράτους να διέλθουν μέσω των τουρκικών συνόρων ώστε να υπερκεράσουν τους Κούρδους, με την αντίσταση τους, διέσωσαν την πόλη από τους τζιχαντιστές]

ΙΡΑΚ

Ο Νούρι αλ Μάλικι, μια εμβληματική μορφή της μεταπολεμικής πολιτικής ζωής του Ιράκ, εξασφάλισε το Σάββατο 24 Ιανουαρίου, την υποστήριξη της κυριότερης σιιτικής συμμαχίας στη χώρα, του «Πλαισίου Συνεργασίας», που κατέχει την πλειοψηφία των εδρών στο Κοινοβούλιο και έχει στενή σχέση με το σιιτικό Ιράν, για το αξίωμα του πρωθυπουργού.

[Ο Μάλικι είχε διατελέσει πρωθυπουργός του Ιράκ από το 2006 έως το

2014, όταν μετά την εισβολή του Ισλαμικού Κράτους στη χώρα, αναγκάστηκε να παραιτηθεί]

ΕΥΡΩΠΗ

ΓΑΛΛΙΑ

Η Γαλλία έστειλε την ομάδα του αεροπλανοφόρου Σαρλ Ντε Γκωλ στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, με αφορμή τα πλήγματα που δέχθηκε από το Ιράν η Κύπρος, θέλοντας να υπογραμμίσει την στρατηγική αμυντική σχέση Ελλάδας - Γαλλίας, καθώς και το ισχυρό ενδιαφέρον της μεγαλύτερης στρατιωτικής δύναμews της Ευρωπαϊκής Ενώσεως για την περιοχή.

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Έντονες αντιδράσεις από τη Ρωσία προκάλεσε η απόφαση που έλαβε η κυβέρνηση της Φινλανδίας, στις 5 Μαρτίου, να άρει την πολυετή απαγόρευση εγκατάστασης πυρηνικών όπλων στο έδαφός της, καθώς η εξέλιξη αυτή, θα μπορούσε να ανοίξει τον δρόμο για την ανάπτυξη τέτοιων όπλων σε περίοδο πολέμου.

Ο εκπρόσωπος του Κρεμλίνου, Ντμίτρι Πεσκόφ, προειδοποίησε ότι μια τέτοια κίνηση θα αποτελούσε απειλή για τη Ρωσία και θα οδηγούσε σε αντίμετρα από τη Μόσχα.

[Η Φινλανδία που διαθέτει ένα από τα μεγαλύτερα χερσαία σύνορα με τη Ρωσία, είχε διατηρήσει ουδετερότητα κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου. Ωστόσο, μετά τη ρωσική στρατιωτική επιχείρηση στην Ουκρανία, το 2023 εντάχθηκε στο ΝΑΤΟ, σηματοδοτώντας μια ιστορική αλλαγή στην αμυντική της στρατηγική]

ΑΦΡΙΚΗ

ΑΙΓΥΠΤΟΣ

Στην διάρκεια της επισκέψεως του Τούρκου προέδρου Ερντογκάν στην Αίγυπτο, στις 6 Φεβρουαρίου, όπου συναντήθηκε με τον πρόεδρο αλ-Σίσι, οι δυο ηγέτες υπέγραψαν μια νέα Στρατιωτική Συμφωνία-Πλαίσιο για κοινή παραγωγή όπλων, συνεργασία στον τομέα της αεροπορικής άμυνας και ανταλλαγή πληροφοριών.

Στον πυρήνα της συμφωνίας βρίσκεται ένα πακέτο αμυντικής συνεργασίας ύψους 350 εκατομμυρίων δολαρίων μεταξύ της κρατικής εταιρείας κατασκευής όπλων ΜΚΕ της Τουρκίας και του Υπουργείου Άμυνας της Αιγύπτου, που καλύπτει εξαγωγές συστημάτων αεράμυνας και, την κοινή παραγωγή πυρομαχικών στην Αίγυπτο. Το πακέτο περιλαμβάνει επίσης την εξαγωγή από την Τουρκία ενός συστήματος αεράμυνας μικρής εμβέλειας που έχει σχεδια-

στεί για την αντιμετώπιση drones και αεροσκαφών χαμηλού ύψους πτήσεως, σχέδια για την κατασκευή ενός εργοστασίου πυρομαχικών πυροβολικού 155 χιλιοστών στην Αίγυπτο, καθώς και τη δημιουργία γραμμών παραγωγής για φυσίγγια 7,62 και 12,7 χιλιοστών.

[Να σημειωθεί ότι αυτές οι εξελίξεις συμβαίνουν μετά από περισσότερο από μια δεκαετία τεταμένων σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών, λόγω του τρόπου με τον οποίο ο αλ-Σίσι είχε καταλάβει την εξουσία στην Αίγυπτο, όπως έχει αναφερθεί και προηγουμένως]

ΛΟΙΠΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΡΩΣΙΑ

Σύμφωνα με δημοσίευμα της Washington Post την Παρασκευή 6 Μαρτίου, η Ρωσία παρέχει στο Ιράν πληροφορίες προκειμένου να το βοηθήσει να χτυπήσει αμερικανικές στρατιωτικές δυνάμεις στη Μέση Ανατολή. Οι πληροφορίες φαίνεται ότι αφορούν σε θέσεις αμερικανικών πολεμικών πλοίων και βάσεων.

[Το Ιράν έχει πράγματι ανάγκη τέτοιες πληροφορίες, αφού η ικανότητά του για στοχοποίηση μέσω της συλλογής πληροφοριών υποβαθμίστηκε σοβαρά από τότε που Ισραήλ και Ηνωμένες Πολιτείες άρχισαν να προσβάλλουν με αλληπάλληλες αεροπορικές επιδρομές, κέντρα διοικήσεως και επικοινωνιών εντός της χώρας]

ΗΠΑ

Στις 17 Δεκεμβρίου του 2025, οι Ηνωμένες Πολιτείες ανακοίνωσαν τη μεγαλύτερη πώληση όπλων στην Ταϊβάν, προκειμένου να την βοηθήσουν στις προσπάθειες της να εφαρμόσει μια ασύμμετρη αμυντική στρατηγική. Η πώληση ανέρχεται σε περίπου 11,1 δισ δολάρια και περιλαμβάνει, 82 πυραυλικά συστήματα HIMARS, 420 πυραυλικά συστήματα M57 ATACMS, 60 αυτοκινούμενα οβιδοβόλα M109A7, άγνωστο αριθμό μη επανδρωμένων πυρομαχικών Altius 700m και 600m, αντιαρματικούς πυραύλους Javelin και αντιαρματικούς πυραύλους TOW. Ο Λευκός Οίκος και το Υπουργείο Εξωτερικών δήλωσαν ότι με την πώληση ενισχύονται τα συμφέροντα εθνικής ασφάλειας των ΗΠΑ, διατηρώντας τη στρατιωτική ισορροπία στο Στενό της Ταϊβάν και διασφαλίζοντας την ειρήνη και τη σταθερότητα στον Ινδο-Ειρηνικό.

[Η πώληση αυτή αποδεικνύει την άμεση εμπλοκή των ΗΠΑ με την άμυνα της Ταϊβάν, την οποία δεν είναι διατεθειμένες να αφήσουν στον έλεγχο της Κίνας. Μάλιστα με τα συστήματα HIMARS και ATACMS, η Ταϊβάν αποκτά την

δυνατότητα πληγμάτων στο εσωτερικό της Κίνας]

Την Παρασκευή 2 Ιανουαρίου, ο πρόεδρος Τραμπ λίγο πριν τα μεσάνυχτα ώρα Καρακάς, έδωσε εντολή σε επίλεκτη Ομάδα της Δυνάμews Δέλτα, να ενεργήσει στο έδαφος της Βενεζουέλας, για τη σύλληψη του προέδρου Μαδούρο και της συζύγου του. Η επιχείρηση που κράτησε δύο μιση ώρες στέφθηκε από πλήρη επιτυχία. Για την πραγματοποίηση της επιχειρήσεως συνεργάστηκαν, η CIA, η NSA και η Εθνική Υπηρεσία Εγκλήματος (NCA) των ΗΠΑ, ενώ έλαβαν μέρος 150 αεροσκάφη όλων των τύπων. Ο Μαδούρο και η σύζυγος του μεταφέρθηκαν στην Νέα Υόρκη προκειμένου να δικαστούν από αμερικανικό δικαστήριο. Οι ΗΠΑ υποστηρίζουν ότι ο Μαδούρο είναι ο εγκέφαλος ενός καρτέλ βενεζουελάνων πολιτικών και στρατιωτικών αξιωματούχων, οι οποίοι εδώ και δεκαετίες είχαν οργανώσει δίκτυα διακινήσεως ναρκωτικών και σε συνεργασία με τρομοκρατικές οργανώσεις είχαν ως στόχο, να πλημμυρίσουν τις Ηνωμένες Πολιτείες με χιλιάδες τόνους κοκαΐνης.

[Στην ουσία, με την επέμβαση αυτή, ο πρόεδρος Τραμπ επαναφέρει στο προσκήνιο το «Δόγμα Μονρόε» (το δόγμα του 1823 με το οποίο σταδιακά οι ΗΠΑ αντικατέστησαν τις ευρωπαϊκές αποικιακές δυνάμεις στην ήπειρο) σε μια προσπάθεια να αντιμετωπίσει την αυξανόμενη κινεζική επιρροή στις χώρες της Λατινικής Αμερικής, που θεωρείται η άμεση γειτονιά των ΗΠΑ]

Στις 11 Φεβρουαρίου, η US CENT COM απέσυρε και τους τελευταίους Αμερικανούς στρατιώτες από την βάση που διατηρούσε στο al-Tanf της Συρίας, από το 2015. Οι Αμερικανοί είχαν αναπτυχθεί σ' αυτή την βάση, προκειμένου να απαγορεύσουν στον ISIS καταλάβει όλο το μήκος των συνόρων μεταξύ Συρίας και Ιράκ και, να ελέγξουν τη διακίνηση στρατιωτικού υλικού από ξηράς από το Ιράν προς την Χεζμπολά.

[Η απόσυρση των Αμερικανών από συγκεκριμένη βάση είναι μια σημαντική εξέλιξη, που καταδεικνύει ότι οι ΗΠΑ στρέφουν πλέον την προσοχή τους στις σχέσεις τους με την επίσημη συριακή κυβέρνηση, στην οποία φαίνεται να δείχνουν εμπιστοσύνη για την αντιμετώπιση των πυρήνων του ISIS που έχουν απομείνει στην χώρα. Σημειώνεται ότι πριν από την απόσυρση, είχε προηγηθεί η εγκατάλειψη των κουρδικών δυνάμειων SDF, που είχαν χρησιμοποιηθεί μεταξύ 2015-19 από τις ΗΠΑ, για την καταπολέμηση του ISIS στην Συρία]

ΚΙΝΑ

Η Κίνα θα άρει όλους τους δα-

σμούς στις εισαγωγές σχεδόν από όλες τις αφρικανικές χώρες από την 1η Μαΐου του τρέχοντος έτους, ανακοίνωσε ο Κινέζος πρόεδρος Χι Jinping. Να σημειωθεί ότι η Κίνα εφήρμοζε ήδη πολιτική μηδενικών δασμών για 33 αφρικανικές χώρες, αλλά τώρα έχει σκοπό να επεκτείνει αυτήν την πολιτική σε όλες τις αφρικανικές χώρες με τις οποίες διατηρεί διπλωματικές σχέσεις.

[Οι αφρικανικές χώρες με τις οποίες η Κίνα διατηρεί διπλωματικές σχέσεις ανέρχονται σε 53. Η Κίνα σκοπεύει να δημιουργήσει μια μεγάλη ζώνη ελεύθερου εμπορίου με την αφρικανική ήπειρο, της οποίας ο πληθυσμός αυξάνεται με ραγδαίο ρυθμό]

Στις 21 Ιανουαρίου, η Κίνα έστειλε το πλωτό νοσοκομείο CNS Silk Road Ark, για τετραήμερη επίσκεψη στην πρωτεύουσα της Ουρουγουάης Μοντεβιδέο. Η κίνηση αυτή της Κίνας έγινε ενώ ο πρόεδρος Τραμπ έχει ανακηρύξει το δυτικό ημισφαίριο, ως μία περιοχή στρατηγικού εθνικού ενδιαφέροντος για τις Ηνωμένες Πολιτείες.

[Το συγκεκριμένο πλοίο έχει ξεκινήσει από το Σεπτέμβριο του 2015, σε μία αποστολή με την ονομασία «Αρμονία 2025», στη διάρκεια της οποίας προβλέπονται επισκέψεις σε λιμάνια χωρών της Νοτίου Αμερικής, προκειμένου να συσφιχθούν οι σχέσεις και η συνεργασία μεταξύ της Κίνας και των χωρών που θα επισκεφθεί το πλοίο]

Την 8 Μαρτίου, σε συνέντευξη Τύπου στο περιθώριο μιας σημαντικής επίσημης συνάντησης στο Πεκίνο, ο υπουργός Εξωτερικών της Κίνας Γουάνγκ Γι, προειδοποίησε κατά της επιδίωξης της αλλαγής ηγεσίας στο Ιράν εν μέσω της συνεχιζόμενης αμερικανο-ισραηλινής επιθέσεως, λέγοντας ότι «οποιαδήποτε τέτοια κίνηση δεν τυχάνει δημόσιας υποστήριξης και ότι ο σχεδιασμός μιας έγχρωμης επαναστάσεως ή η επιδίωξη κυβερνητικής αλλαγής, δεν θα βρει λαϊκή υποστήριξη».

ΠΑΚΙΣΤΑΝ

Την Παρασκευή 27 Φεβρουαρίου, το Πακιστάν εξαπέλυσε αεροπορικά πλήγματα εναντίον στρατιωτικών εγκαταστάσεων του καθεστώτος των Αφγανών Ταλιμπάν, στην κορύφωση μιας παρατεταμένης περιόδου διπλωματικών τριβών και διασυννοριακών επεισοδίων κατά μήκος των 2.600 χιλιομέτρων κοινών συνόρων των δυο χωρών. Το Ισλαμαμπάντ κατηγορεί το καθεστώς των Ταλιμπάν στην Καμπούλ, ότι παρέχει καταφύγιο σε

ένοπλες οργανώσεις που δρουν κατά του πακιστανικού κράτους. Από την άλλη, οι Ταλιμπάν απορρίπτουν τις κατηγορίες.

[Η επιδείνωση των σχέσεων μεταξύ των δυο χωρών, εκτιμάται ότι συνδέεται και με την προσέγγιση των Ταλιμπάν με την Ινδία, χώρα με την οποία το Πακιστάν έχει μακρά αντιπαράθεση για την περιοχή του Κασμίρ]

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ FORUM

Από την 19η μέχρι την 23 Ιανουαρίου του 2026, έλαβε χώρα στο Νταβός της Ελβετίας το 56ο Παγκόσμιο Forum, στο οποίο συμμετείχαν πάνω από 60 αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων, 55 υπουργοί Οικονομικών και Οικονομίας και 800 διευθύνοντες σύμβουλοι ή πρόεδροι μεγάλων εταιρειών.

Μεγάλο ενδιαφέρον είχε η αλλαγή που σηματοδότησε ο πρόεδρος Τράμπ στην ομιλία του, ανακοινώνοντας μαζί με τον ΓΓ του NATO Μαρκ Ρούτε, ένα «πολύπλοκο πλαίσιο ασφαλείας» σχετικά με την άμυνα της Γροιλανδίας, υπαναχωρώντας από την πολιτική επιβολής δασμών στα ευρωπαϊκά κράτη που είχαν στείλει μικρά αποσπάσματα στην Γροιλανδία προκειμένου να αποτρέψουν αμερικανική στρατιωτική επέμβαση.

Με την νέα του θέση ο Τράμπ, ανεγνώρισε ότι μάλλον η συνεργασία και όχι ο εξαναγκασμός, είναι ο πιο αποτελεσματικός δρόμος για την επίλυση θεμάτων που σχετίζονται με την αμερικανική ασφάλεια.

Η Γροιλανδία είναι κρίσιμη για την αρχιτεκτονική της άμυνας των ΗΠΑ κατά βαλλιστικών πυραύλων, συμπεριλαμβανομένων συστημάτων ραντάρ έγκαιρης προειδοποίησης, καθώς και μελλοντικών πρωτοβουλιών διαστημικής και πυραυλικής άμυνας, όπως ο «Χρυσός Θόλος» που έχει προτείνει ο πρόεδρος Τραμπ. Οποιαδήποτε σοβαρή προσπάθεια για την υπεράσπιση της Βόρειας Αμερικής από προηγμένους πυραύλους ή υπερηχητικές απειλές, πρέπει να περιλαμβάνει πλέον και την Γροιλανδία.

[Πλέον των παραπάνω, η Αρκτική μετατρέπεται γρήγορα σε κεντρική αρένα γεωπολιτικού ανταγωνισμού. Καθώς οι πάγοι λιώνουν και ανοίγουν νέες θαλάσσιες διαδρομές, η Ρωσία και η Κίνα κινούνται επιθετικά για να εξασφαλίσουν επιρροή πριν να κάνουν το ίδιο οι ΗΠΑ ή η δυτική συμμαχία]

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ (Σ 26 Α) ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

1. Σας γνωρίζουμε ότι το ΕΛΙΣΜΕ, στα πλαίσια των επιμορφωτικών του δραστηριοτήτων, πραγματοποιεί Σεμινάριο με θέμα «**Ηπια, Έξυπνη ΙΣΧΥΣ και Πολιτισμός: Ο Ελληνικός Πολιτισμός, η Αισθητική και η Επιδραστικότητά του**».

2. Η Δομή του Σεμιναρίου περιλαμβάνει εννέα (9) Διαλέξεις (των 2 θεμάτων εκάστη), χρονικής διάρκειας τριών (3) ωρών, συνολικής διάρκειας 27 ωρών, με έναρξη την Τρίτη 21 Απρ. και πέρασ την Τρίτη 16 Ιουν..

3. Ενημερωτικά στοιχεία για το στόχο του Σεμιναρίου, τα αντικείμενα που θα αναπτυχθούν, λοιπά στοιχεία αυτού παρέχονται στην Ανακοίνωση, στο παρακάτω link: <https://elisme.gr/wp-content/uploads/2026/03/ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ-Σ-26-B.pdf>

4. Σας προσκαλούμε να συμμετάσχετε στο Σεμινάριό μας, ώστε να αποκτήσετε μία καλή επαφή με το θέμα "ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ" και να "επισκεφθείτε" τον ελληνικό πολιτισμό στη διαχρονία του. Πέραν τούτων, θα σας δοθεί η δυνατότητα να προσεγγίσετε διάφορα πολιτιστικά και πολιτισμικά φαινόμενα και έτσι να γνωρίσετε στοιχεία όχι μόνον της ελληνικής ταυτότητας αλλά και άλλων ταυτοτήτων. Ακόμα, μέσω αυτών των προσεγγίσεων, θα σας δοθεί η ευκαιρία να αναρωτηθείτε και για την έννοια ΙΣΧΥΣ (hard, soft, smart power. Τέλος ευελπιστούμε πως, ίσως, απαντώντας σε καίρια ερωτήματα, θα σας γεννηθούν περισσότερα και νεότερα, ώστε να ασχοληθείτε περαιτέρω με την έννοια του πολιτισμού (τέχνης, παραδόσεως, ταυτότητας κλπ), σε μία σύγχρονη εποχή, με την ρευστότητα και την ενδεχομενικότητά της.

5. Δηλώσεις εγγραφής ηλεκτρονικά στο elisme@elisme.gr από τώρα με συμπλήρωση της συνημ. Αιτήσης. <https://elisme.gr/aitisi-symmetochis-sto-seminario-ipia-exypni-ischys-kai-politismos-o-ellinikos-politismos-i-aisthitiki-kai-i-epidrastikotita-tou/>

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ ΑΠΟ 19 ΔΕΚ. 25 έως και 5 ΜΑΡΤ. 2026

1. ΜΕΛΗ

1.1. Νέα Μέλη

15/1 Τριτάκης Βασίλειος φυσικός
15/1 Λεγάκης Ιωάννης, Αρχιπλοίαρχος ε α
22/1 Μπαφατάκη Γεωργία, Εκπαιδευτικός,
22/1 Παναούσης Εμανουήλ Ερευνητής / Δημοσιογράφος
29/1 Πουκαμισάς Γεώργιος, Πρέσβης ε.τ.,
29/1 Κρυσταλλία, Δικηγόρος
29/1 Χαλουλάκος Γεώργιος, Σύμβουλος Επιχειρήσεων
29/1 Σιδηροπούλου Ελ.-Μαρία, ανανέωσαν εγγραφή τους και λογίζονται ως μέλη από 1-2-25.
5/2 Καραγάτσος Κων/νος, πρώην Λιμενικός,
5/2 Το «μέλος 1 έτους» του Σ 25 Α κ. Νικολακάκος Προκόπιος, δήλωσε ότι ανανεώνει την εγγραφή του και λογίζεται ως μέλος από 1-2-2025.
12/2 Κουλούρης Νικόλαος, Ηλεκτρονικά-Επικοινωνίες,
12/2 Χαρβαλιάς Γεώργιος Δημοσιογράφος-Συγγραφέας
19/2 Ζηνέλης Αθανάσιος, Αστυνομικός ε.ε
26/2 Μπαλιτζώης Γεώργιος, Δικηγόρος,
26/2 Γιώτης Βασίλειος-Αδάμ, Φοιτητής
5/3 Βασιλειάδης Γεώργιος, Business and Managerial Executive.

1.2. Μεταβολές Μελών

15/1 Λαζαρίδης Στέφανος, διεγράφη λόγω θανάτου του την 5/1
15/1 47 μέλη μας μετέπεσαν στην κατηγορία ΑΔΡΑΝΕΣ ΜΕΛΟΣ
5/2 Ντεκούλη Αθηνά διεγράφη με αίτησή της.
12/2 Μυλωνάκης Βασ. διεγράφη με αίτησή του.

2. ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

3. ΒΙΒΛΙΑ -ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

15/2 Δωρεά του βιβλίου «Εθνική Αντίσταση 1941-1945» στη Βιβλιοθήκη, από το μέλος κ. Κουρκούμπα Σπ.
26/2 Παραλαβή του βιβλίου «Γεωπολιτικά -Γεωοικονομικά» σε 100 αντίτυπα
26/02 Παρουσίαση βιβλίου «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ (1683-2024)» του κ. Δουδούμη, με Εισηγητές τους κ. Κατσάνη και Πουκαμισά, στο πλαίσιο δράσεων του ΤΟΒΑΛΜΕ.
5/3 Δωρεά στη Βιβλιοθήκη από το μέλος ΔΣ κ. Δουδούμη Γεωρ. του νέου βιβλίου του «ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ ΤΩΝ ΑΨΒΟΥΡΓΩΝ».

4. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ – ΜΚΔ

29/1 Εγκρίθηκαν διάφορες προτάσεις του μέλους κ. Μπαζτέκα Χρ. για βελτίωση της λειτουργίας της Ιστοσελίδας και των ΜΚΔ του ΕΛΙΣΜΕ.
26/2 Κοινοποιήθηκε στα μέλη ενημερωτικό σημείωμα του μέλους κας Βεζυρτζή για τους κινδύνους από την ανεξέλεγκτη χρήση των ΜΚΔ.

5. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

22/1 Εγκρίθηκε η διοργάνωση με θέμα τον Ελληνικό Πο-

λιτισμό, με Συντονιστή τον κ. Δελλαγραμμάτικα και έναρξη αυτού στις 21 /4.

6. ΣΥΝΕΔΡΙΑ

22/1 Εγκρίθηκε η συμμετοχή του ΕΛΙΣΜΕ, με Εισηγητές 7 μέλη του, στο 8ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ, G 3, που θα πραγματοποιηθεί 20-22 Μαρτίου, στη Θεσ/νίκη, με θέμα «Το Κέντρο δεν Αντέχει, Θεσμοί Ισχύς, και Στρατηγικές Επιλογές σε έναν Κόσμο Μετάβασης»

7. ΜΕΛΕΤΕΣ

Εγκρίθηκε η σύνταξη των παρακάτω μελετών από τους αντίστοιχους συντάκτες:

--Βασιλειάδη Νικ., με θέμα «Θωρακίζοντας την Ανατολική Πτέρυγα»

--Γιαννιτσόπουλου Θεόδ. με θέμα «Οργάνωση φορέα εργασιακής συντήρησης αεροσκαφών»

--Δασκαλάκης Ιπ. Με το θέμα της ομιλίας της 19/2 "Η Ρωσο-ουκρανική σύγκρουση και η νέα δυναμική της ευρωατλαντικής απορρύθμισης»

8. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

Ανατέθηκε η σύνταξη Ερευνητικού Έργου με επίβλεψη του ΔΜ κ. Δασκαλάκη Ιπ. στα παρακάτω μέλη μας:

--Γεωργακοπούλου Αχιλλία, το θέμα «Κούρδος: Παγιδευμένοι ανάμεσα σε 4 χώρες, Γιατί φαίνεται να τους εγκαταλείπουν ΗΠΑ και Ισραήλ, το άνοιγμα Ερντογκάν στους Κούρδος σε τι προσβλέπει»

--Παναούση Εμμ. το θέμα «Σύγκρουση Ινδίας-Πακιστάν»

--Κολοκοτρώνη Κων. το θέμα «Όρια-Οφέλη και Κίνδυνοι μιας Ελληνο-Κυπριακής-Ισραηλινής στενότερης συνεργασίας»

--Τσαβάρα Άγγ. και Σιδηροπούλου Ελ.-Μαρία, το θέμα «Γροιλανδία»

--Τριτάκη Βασ. «Πιθανότητα εύρεσης υδρογονανθράκων στην Ελληνική επικράτεια»

--Ρίνη Δημ. το θέμα «Όρια-οφέλη και κίνδυνοι της Ελληνο-Κυπριακής-Ισραηλινής συνεργασίας».

--Ντανίκα Αριστ το θέμα «Όρια – Οφέλη και Κίνδυνοι μιας Ελληνο-Κυπριακής-Ισραηλινής στενότερης συνεργασίας».

9. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

5/2 Εγκρίθηκε η πρόταση της ΥΔΗΣ για το νέο κύκλο με έναρξη την 20/4

10. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

29/1 Εγκρίθηκε το Πρόγραμμα του ΤΕΘΙΣ για το Α εξάμηνο του 26.

26/2 Εγκρίθηκε η πραγματοποίηση ΤΓΣ την 9/3 και εναλλακτικά την 12/3 με κοπή της Βασιλόπιτας.

26/2 Με πρόταση του ΔΜ εγκρίθηκαν διάφορες δράσεις για σταδιακή κατανόηση της Τεχνητής Νοημοσύνης, με χειριστή το μέλος κ. Γουγούση Αλ.

5/3 Εγκρίθηκαν ο Διοικητικός και ο Οικονομικός Απόλογισμός του 25, ως και η πρόταση του μέλους κ. Αργουζή Σ. προς έγκριση από την ΤΓΣ του θέματος «Τροποποίηση Κα-

ταστατικού ΕΛΙΣΜΕ»

11. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

15/1 Το ΕΛΙΣΜΕ αποδέχθηκε τις δωρεές των μελών του κ. Γκουνάγια Κων. 100 € και κ. Ζούβγια Νικ. 150 €, για κάλυψη λειτουργικών αναγκών ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.

20/1 Με πρωτοβουλία της ΥΔΗΣ και Παναγιωτοπούλου πραγματοποιήθηκε ενημερωτική επίσκεψη 22 μελών μας στη HELLAS SAT, οι δε εντυπώσεις και τα σχόλια όλων ήταν εξαιρετικά .

22/2 Απεστάλη αίτημα στα ΓΕ για εθιμοτυπική επίσκεψη Μελών του ΔΣ σ αυτά , με σκοπό την ενημέρωση του έργου του ΕΛΙΣΜΕ.

5/3 Εγκρίθηκε η πρόταση του μέλους μας κ. Χατζή Φιλ. για την δυνατότητα ανάρτησης δωρεάν άρθρων γεωπολιτικής, διεθνών σχέσεων και στρατηγικών μελετών, στην ιστοσελίδα του (www.the-undercover-journal.com).

12. ΟΜΙΛΙΕΣ- ΕΣΠΕΡΙΔΕΣ

15/1 Ομιλία του κ. Κατσούφρου Θεοδ., Διεθνολόγου—Νομικού, μέλος ΕΛΙΣΜΕ, με θέμα «Η Σημασία της Συμφωνίας του 2025, περί την Οριοθέτηση των θαλάσσιων ζωνών μεταξύ Κύπρου και Λιβάνου, για την Ελλάδα και την Κύπρο».

22/01 Εσπερίδα με θέμα «Διμερή θέματα με Αλβανία» με Εισηγητές τα μέλη μας κ. Μαλλιά, κ. Ηλιόπουλο και Μπαλιτζή Ιωαν. και χαιρετισμό από τον Ευρωβουλευτή κ. Μπελέρη.

29/01 Ομιλία του κ. Πουκαμισά Γεωργ. Πρέσβυ ε. τ. με θέμα « Η Ουκρανία ως Αντικείμενο Γεωπολιτικής Διεγκυστίνας».

5/02 Ομιλία από τον κ. Σαλαβράκο Ιωαν. Οικονομολόγο ,μέλος ΕΛΙΣΜΕ, με θέμα «Ο Ψίθυρος της Ιστορίας. Διεθνείς σχέσεις από το 1850 -2026»»,

12/02 Ομιλία από τον κ. Λαμπρόπουλο Κων. μέλος Ινστιτούτου Ελβετίας (Geneva Forum) με θέμα «BELLUM OMNIUM CONTRA OMNES: Το δίλλημα της ελληνικής Υψηλής Στρατηγικής στο νέο χομισιανό περιβάλλον».

19/02 Εσπερίδα με θέμα "Η Ρωσο-ουκρανική σύγκρουση και η νέα δυναμική της ευρωπαϊκής απορρύθμισης», με Εισηγητές τον καθηγητή του Παντείου κ. Λάβδα Κώστα και τον κ. Μπαλιτζή Ιωαν.

26/02 Παρουσίαση βιβλίου «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ (1683-2024)» του κ. Δουδούμη, με τη συμμετοχή των κ. Κατσάνη και Πουκαμισά, στο πλαίσιο δράσεων του ΤΟΒΑΛΜΕ. 3/03 Εκδήλωση Μνήμης με θέμα «Κρίση Ιμίων:30 χρόνια μετά» με Εισηγητές τους κ. Καραϊτίδη, Συρίγο και Μαρτζούκο. Τούτο είχε μεγάλη επιτυχία και καθολική αποδοχή.

5/03 Ομιλία από τον κ. Αλέξανδρο Γουγούση με θέμα «Τεχνητή νοημοσύνη: πως λειτουργεί, ποιά είναι τα όρια της και πως αλλάζει την κοινωνία.

13. ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Σε κάθε συνεδρίαση εγένετο γεωπολιτική επισκόπηση με τα φλέγοντα ζητήματα και ακολουθούσε ανταλλαγή απόψεων.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Το Ελληνικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών (ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ),

το οποίο στην Αγγλική αποδίδεται ως Hellenic Institute For Strategic Studies (HEL.I.S.S), είναι ένα ανεξάρτητο, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ινστιτούτο στρατηγικών μελετών, ανάλυσης και έρευνας.

Σκοπός του Ινστιτούτου είναι:

• Η αδέσμευτη και αξιόπιστη άρθρωση δημοσίου λόγου -με γνώμονα τη συμβουλευτική συμβολή στην εκπλήρωση των εκάστοτε Εθνικών Συμφερόντων και της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης- επί:

- θεμάτων γεωπολιτικής (γεωστρατηγική, γεωοικονομία),
- εξωτερικών και εσωτερικών θεμάτων εθνικού ενδιαφέροντος,
- διεθνών θεμάτων, με έμφαση σε θέματα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος,

- Η μελέτη και η παροχή εκτιμήσεων και εισηγήσεων σε φορείς του Δημοσίου και Ιδιωτικού τομέα, που προκύπτουν από την ανάλυση
- των ανωτέρω θεμάτων.

Για την επίτευξη του σκοπού του, το Ινστιτούτο απευθύνεται σε τομείς και πεδία όπως:

- Η εθνική στρατηγική, εξωτερική πολιτική, άμυνα και ασφάλεια, οικονομία, κοινωνία, ενέργεια, απόδημος ελληνισμός, τεχνολογία, πολιτισμός, ιδιωτικά συμφέροντα με εθνικές προεκτάσεις και η προστασία του περιβάλλοντος.
- Οι διεθνείς σχέσεις, η κοινή ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική, άμυνα, ασφάλεια και οικονομία, ευρωπαϊκή διεύρυνση και εμβάθυνση, οι διατλαντικές σχέσεις, στόχοι, οργάνωση, προοπτικές και μετεξέλιξη του ΝΑΤΟ.
- Η γεωπολιτική εξέταση χωρών, Διεθνών Οργανισμών και συμμαχιών που παρουσιάζουν εθνικό και ευρωπαϊκό ενδιαφέρον (ΝΑΤΟ, ΕΕ).

«ΚΟΛΟΥΕΙΝ ΤΑ ΥΠΕΡΕΧΟΝΤΑ»

Έχει καταστεί θεσμός η «Περνανδρίτιδα»*
πιο φρικτή από την πολιομυελίτιδα.
Φθείρει και διαφθείρει τον ανθρώπινο εγκέφαλο
καθιστώντας τον ουσιωδώς ακέφαλο,
προσχωρώντας σε απάνθρωπη πορεία
νοθεύοντας την ανθρώπινη ιστορία,
ζώντας την εικονική πραγματικότητα,
που χωρίς άλλο δηλοί την βαρβαρότητα.
Με σύνθημα «κολούειν τα υπερέχοντα»
δολοφονείται κάθε ηθική και νόμιμη νομή,
στο στυγνό έγκλημα του διχασμού η μετοχή,
και συνεπώς καταργείται η αξιοκρατία,
οι δε ανθρώπινες σχέσεις ανάγονται σε πειρατεία!

Π.Ι. Καραφωτιάς

Το κείμενο του Π.Ι. Καραφωτιά επικρίνει τη πνευματική στάση του «κολούειν τα υπερέχοντα», την οποία χαρακτηρίζει ως «Περνανδρίτιδα», η οποία λέξις Περνανδρίτις προέρχεται από τον Περνανδρον όπου κατ'αυτόν συνδέεται συχνά η ιδέα που εκφράζει και η ρήση: Ο θεός συνηθίζει να ταπεινώνει ό,τι υπερέχει υπερβολικά. Και επομένως παραβάλλεται με την όποια φθείρουσα τον ανθρώπινο εγκέφαλο φλεγμονή και τον μεταμορφώνει σε απάνθρωπο πραγματιστή.

Το «Κολούειν τα υπερέχοντα» σημαίνει να κόβεις, να περικόπτεις ή να εξισώνεις όσα ξεχωρίζουν, υπερέχουν ή ξεπερνούν το μέτριο. Η φράση προέρχεται από την αρχαία ελληνική γραμματεία (συνήθως αποδίδεται στον Ηρόδοτο ως «φιλέει γάρ ο θεός τὰ υπερέχοντα πάντα κολούειν») και αναφέρεται στην τάση να ισοπεδώνονται τα εξαιρετικά άτομα ή τα ανθρώπινα επιτεύγματα, συχνά φθονητά.

Το κείμενο είναι μια κριτική της στρεβλώσεως της ανθρώπινης ιστορίας και της ζωής, τροποποιώντας την σε εικονική πραγματικότητα εσχάτης βαρβαρότητας.

